

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 3 (79)-1987

securitatea

1987

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins

	<u>pag.</u>
O sarcină de mare răspundere	5
	— Necesitatea îmbunătățirii calitative a activității de control, sprijin și îndrumare în unitățile socialiste în vederea aplicării cât mai riguroase a prevederilor legale cu privire la apărarea secretului de stat — gl. mr. Gheorghe ZAGONEANU
În sprijinul învățământului de specialitate	9
	— Previțiunea în activitatea de securitate — col. Costică MOHOREA și lt. col. Valeriu GHERGHE
	13
	— Perfecționarea activității de securitate pe marile șantiere de investiții, în scopul prevenirii de fapte și fenomene de natură să afecteze securitatea statului — col. Ion LAZĂR
	20
	— Caracteristici ale activității și conduitei cadrelor de securitate care primesc misiuni specifice de îndeplinit pe teritoriul național invadat de inamic — col. Ilie JERNOIU, col. Cornel NICA și lt. col. Grigore SCRIECIU
	27
	— Particularitățile acțiunilor de luptă în teren muntos-impădurit, deltă, zone de culturi înalte și teren irigat — mr. Ion VLAD
Tribuna ideilor	32
	— Cu privire la factorii care condiționează eficiența unor măsuri de prevenire întreprinse de organele de securitate — col. Pătru MORARIU și mr. Alexandru OLARU
Dialog	40
	— Cunoașterea și prevenirea stărilor de spirit negative în medii, locuri, obiective. Măsuri de influențare pozitivă — col. Dumitru NATALEȚU

Interviul nostru	— Prelucrarea contrainformativă și antiinfracțională a populației — metodă specifică de creare și lărgire a bazei de sprijin în activitatea de prevenire pe linie de securitate — col. Marin GHERGHE	45
Din experiența noastră	— Analiza, sinteza și exploatarea informațiilor, elemente componente ale activității de cunoaștere, prevenire și curmare a acțiunilor ostile — mr. Gheorghe MARIȘ	49
Dezbateri — opinii	— Particularități în activitatea ofițerilor de securitate care asigură centre (oficii) de calcul — mr. Ion MAFTEI	53
	— Unele aspecte actuale ale muncii informative în problema „culte-secte” pe raza municipiului București — lt. col. Ionel GRIGOROIU și mr. Vasile CĂCIULA	58
Documentar	— Scurt istoric al iredentismului revizionist maghiar. Periculozitatea sa pentru independența, suveranitatea și integritatea statului național român — col. Traian BARA și lt. maj. Cristian TRONCOTA	62
Punct ochi — punct lovit	— Un caz mai vechi cu învățăminte actuale — mr. Liviu JIGA	68
Din presa străină	— Spionaj și contraspionaj la Maputo — mr. Ilarie FILIP	70
	— Caleidoscop — mr. Ioan PIRVU	74

„... Activitatea politico-educativă și culturală trebuie să asigure generalizarea experienței bune, să combată stările de lăzăruri negative, înapoiate, corupția, furtul, lenevia, inerția, birocratismul, tot ceea ce este străin principiilor de etică și echitate socialistă. Ea trebuie să contribuie la crearea și dezvoltarea conștiinței revoluționare și a spiritului revoluționar de muncă, la promovarea noului în toate domeniile, la perfecționarea conducerii și planificării, la creșterea răspunderii activiștilor și cadrelor din toate domeniile de activitate la întărirea legăturilor cu poporul. Este necesar ca fiecare activist din orice domeniu de activitate să-și desfășoare munca în strânsă legătură cu poporul, sub conducerea partidului, să nu aibă odihnă și să acționeze cu toată fermitatea pentru îndeplinirea planurilor și programelor de dezvoltare, a hotărârilor partidului, a legilor țării, să servească în orice împrejurări partidul și poporul...”

NICOLAE CEAUȘESCU

„Cuvîntare la Congresul al III-lea al educației politice și culturii socialiste.”

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare
Redactori : locotenent-colonel Dumitru DĂNAU și locotenent-colonel Ana PĂUNA

Comanda : 062

Apărut : septembrie 1987

**O SARCINĂ
DE MARE
RĂSPUNDERE**

**NECESITATEA ÎMBUNĂTĂȚIRII
ACTIVITĂȚII DE CONTROL,
SPRIJIN ȘI ÎNDRUMARE
ÎN UNITĂȚILE SOCIALISTE
ÎN VEDEREA APLICĂRII
CÎT MAI RIGUROASE A PREVEDERILOR LEGALE
PRIVIND APĂRAREA SECRETULUI DE STAT**

General-maior Gheorghe ZAGONEANU

În temeiul atribuțiilor legale, U.M. 0500/A, împreună cu celelalte unități de securitate competente, desfășoară activități specifice pentru asigurarea cunoașterii, aplicării unitare și respectării întocmai a prevederilor actelor normative care reglementează apărarea secretului de stat, stabilirea relațiilor cu străinii și a regulilor de protocol.

Pentru a avea o imagine cât mai completă a situației operative pe ansamblu, precum și în scopul aprofundării cazurilor și situațiilor mai speciale privind apărarea secretului de stat în obiective, locuri și medii și îndeosebi în organizațiile socialiste în care se lucrează cu date și informații de importanță deosebită, unitatea centrală de profil și celelalte unități de securitate cu atribuții și obligații pe linia apărării secretului de stat acționează, atât prin mijloace specifice muncii de securitate, cât și prin controale, care trebuie să se desfășoare în temeiul legii, în mod organizat și pe baza unor tematici bine stabilite.

Rezultatele obținute în urma activităților desfășurate de organele de securitate în vederea transpunerii în viață a noului concept de muncă, a acțiunilor întreprinse de partid și a măsurilor legiferate prin Decretul nr. 408/1985 demonstrează clar că, în ultima perioadă, s-au realizat pași însemnați pe linia creșterii fermității în apărarea secretului de stat, iar climatul de ordine și disciplină în domeniul relațiilor cu străinii s-a îmbunătățit considerabil, accesul și celelalte activități cu aceștia desfășurându-se în condițiile prevăzute de lege.

Persoanele din conducerea unităților socialiste, ceilalți factori cu obligații pe linia activității de apărare a secretului de stat s-au angajat cu mai multă răspundere pentru asigurarea aplicării și controlului respectării normelor de stabilire a relațiilor cu străinii, a regulilor de protocol și a măsurilor privind apărarea secretului de stat.

În marea majoritate a unităților socialiste s-au înregistrat îmbunătățiri de fond ale activității cu documentele secrete, evidența, întoc-

mirea, manipularea, multiplicarea, păstrarea și transportul acestora realizându-se în strictă conformitate cu prevederile legale.

Cu toate acestea, în unele unități socialiste, indeosebi cu profil de sinteză și cercetare, se mențin în continuare neajunsuri și deficiențe, în special în privința modului de lucru cu documentele, informațiile și datele cu caracter secret de stat.

În cele mai multe cazuri astfel de situații se referă la neclasificarea documentelor secrete de stat sau secrete de serviciu potrivit prevederilor legale și listelor aprobate de conducerea organelor centrale ori ale unităților socialiste din sistemul acestora, cu tot lanțul de încălcări ce rezultă în privința evidenței, multiplicării și transportului documentelor.

Izolată, au fost constatate unele cazuri de încălcări și în ceea ce privește activitățile cu străinii și regulile de protocol.

Înlăturarea integrală a unor astfel de nereguli și practici dăunătoare impune mobilizarea mai puternică a tuturor posibilităților muncii informative, în vederea identificării oricăror elemente negative ce pot interveni în situația operativă și, totodată, a perfecționării activităților de control, sprijin și îndrumare în unitățile socialiste, astfel încât neajunsurile constatate să fie clarificate și rezolvate pe loc, în perioada desfășurării acestor acțiuni.

Dacă prin activitatea informativ-operativă putem obține indicii prețioase asupra sectoarelor sau compartimentelor unde există fisuri în sistemul de apărare a secretului de stat, controlul constituie principalul instrument de analiză, documentare și clarificare oficială a diverselor situații negative și permite, totodată, cunoașterea modului în care se aplică și se respectă legislația din domeniu și, pe această bază, înlăturarea neajunsurilor și premiselor de încălcare a normelor legale.

Fără a exclude necesitatea unor verificări periodice de fond, activitatea de control trebuie îmbinată neapărat cu cea informativă.

Neajunsurile ce mai persistă în aplicarea prevederilor legale referitoare la relațiile cu străinii și, mai ales, în ceea ce privește activitatea cu documentele secrete se datorează, în mare parte, și minusurilor ce se manifestă încă în pregătirea, desfășurarea și finalizarea activităților de sprijin, îndrumare și control, formalismului și lipsei de preocupare din partea unor cadre în alegerea și stabilirea tematicii de control, aceste activități limitându-se uneori la aspecte de suprafață, stabilite în grabă și în detrimentul problematicii de fond, practici ce conduc la minimizarea și chiar la compromiterea lor.

Astfel, nu în toate cazurile se ține seama de priorități la planificarea controalelor, în primul rând de cuprinderea acelor sectoare, unități sau compartimente unde anterior s-au constatat neajunsuri grave ori despre care s-au obținut date în acest sens pe cale informativă.

Pentru ca activitățile de control, sprijin și îndrumare să fie cât mai eficiente este necesar ca fiecare asemenea acțiune să fie făcută pe baza unui plan tematic întocmit în mod corespunzător, astfel încât să cuprindă cerințele legislației din domeniu, în funcție de particularitățile și problematica specifică obiectivului de controlat și, în mod obligatoriu, aspectele menționate în procesele-verbale întocmite la controalele anterioare sau stabilite pe cale informativă.

Înainte de începerea acțiunilor este necesar ca membrii echipelor de control, chiar și cei care se consideră buni cunoscători ai legislației, să restudieze actele normative care reglementează activitatea de apărare a secretului de stat, modul de stabilire a relațiilor cu străinii, aspectele referitoare la problematica de fond cu care se confruntă obiectivul în acest domeniu și normele interne de lucru cu privire la metodologia organizării și desfășurării controalelor pe profil. O asemenea documentare prealabilă determină creșterea atât a nivelului de pregătire teoretică și practică, cât și a responsabilității ofițerilor din echipa de control și, implicit, a eficienței activității respective.

Din cauza necunoașterii legislației și a problemelor specifice pe care le ridică din punctul de vedere al apărării secretului de stat sectorul sau unitatea controlată, o serie de lipsuri și aspecte negative pot scăpa atenției, nefiind sesizate sau pot fi interpretate eronat și soluționate în condiții care contravin normelor legale.

În vederea asigurării unei eficiențe maxime, fiecărui membru al echipei de control trebuie să-i revină sarcini precise, pentru a se evita suprapunerea pe anumite probleme ori neglijarea altora, situații care împiedică desfășurarea completă și operativă a acțiunii de control.

Pe fond, aceste activități nu trebuie să se rezume numai la controlul propriu-zis, echipa urmînd să desfășoare concomitent și activități de îndrumare și sprijin, atât la nivelul conducătorilor unităților respective, cât și al celorlalți factori cu răspunderi și obligații pe linia apărării secretului de stat.

Caracterul preventiv al acțiunii de control presupune o activitate de conștientizare a tuturor deținătorilor de secrete cu privire la importanța cunoașterii și respectării prevederilor legale și, de asemenea, de orientare asupra modalităților practice de organizare și desfășurare a muncii cu datele și documentele secrete, a modului în care trebuie să se realizeze contactele cu străinii.

În majoritatea cazurilor în care organele de control nu au dat asistența de specialitate necesară, nu au explicat ce s-a încălcat și, concret, cum anume trebuie procedat, neajunsurile constatate nu au fost înlăturate, continuînd să se manifeste chiar în aceleași compartimente de muncă și la aceleași persoane.

Inexistența unui plan tematic de control corespunzător și adecvat problemelor, nerespectarea acestuia și desfășurarea formală a activității de control creează greutate și în faza de redactare a procesului-verbal, fiind de multe ori necesară reluarea unor verificări, completări, clarificări etc. Lipsa unor elemente ce trebuiau constatate în timpul controlului, superficialitatea în aprecierea unor situații ori neglijența în redactarea procesului-verbal fac ca textul acestuia să fie incomplet, să se rezume la generalități, uneori prezentate confuz, fără un conținut de fond clar și măsuri adecvate, legale, cu termene și responsabilități precise, în vederea remedierii neajunsurilor.

Conținutul slab și redactarea neîngrijită a documentelor de control scad valoarea activității desfășurate.

Mai mult, omiterea sau neevidențierea clară în procesul-verbal a neajunsurilor constatate și lipsa de preocupare pentru înlăturarea acestora pot determina, implicit, perpetuarea situațiilor negative existente.

Activitățile de control, mai ales cele de fond, trebuie finalizate în timp util, prin analize profunde la nivelul conducerilor organizațiilor socialiste și cu participarea cadrelor de conducere de la unitățile de securitate care au efectuat controlul.

Sînt interzise așa-zisele controale inițiate de unele cadre de securitate fără informarea conducerilor unităților socialiste în cauză, precum și finalizarea unor asemenea acțiuni prin lăsarea la secretariatul unităților respective a unui exemplar din procesul-verbal.

Asemenea maniere de lucru nu pot duce decît la banalizarea activităților de îndrumare, sprijin și control și la formalism, cu toate consecințele ce decurg din aceasta.

Periodic, modul cum se desfășoară controalele în unitățile socialiste trebuie să facă obiectul unor analize de substanță la nivelul conducerilor securităților județene, prilej cu care să se facă aprecieri referitoare la eficiența acestor activități și, în funcție de necesități, să se dea orientări ori să se propună noi măsuri menite să contribuie la perfecționarea muncii în acest domeniu.

De asemenea, practica muncii demonstrează necesitatea perfecționării continue a activității de cooperare, atît în cadrul acțiunilor de control, cît și în întreaga activitate de apărare a secretului de stat, între cadrele U.M. 0500/A — inclusiv șefii de protocol — și ofițerii care asigură contrainformativ unitățile socialiste.

Fluxul de informații trebuie să circule rapid și să fie urmat de măsuri operative cu caracter de prevenire și lichidare a deficiențelor.

În cazul constatării de încălcări ale prevederilor legale pentru care trebuie aplicate sancțiuni contravenționale, ofițerii ce desfășoară activități de control trebuie să dovedească tactul și fermitatea necesare în vederea folosirii cît mai eficiente a acestei pîrghii pentru crearea climatului de legalitate firesc în activitatea de apărare a secretului de stat.

Practica arată că, deși uneori se constată neajunsuri grave, ofițerii nu procedează la aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege, iar în cazul în care, totuși, se iau asemenea măsuri, acestea vizează, de regulă, cadre de execuție și mai puțin factori de răspundere cu obligații și atribuții de control pe linia respectării legislației referitoare la apărarea secretului de stat.

Măsurile de sancționare contravențională trebuie aplicate tuturor persoanelor vinovate, indiferent de poziția lor profesională și, pentru evitarea oricăror erori în interpretarea legii, este necesar ca actele de constatare a contravențiilor să fie analizate în prealabil de ofițerul constataător, împreună cu ofițerul de cercetare penală.

Întrucît activitatea de înlăturare a neajunsurilor nu se limitează numai la perioada controlului, ulterior trebuie urmărit sistematic modul în care factorii responsabili concretizează măsurile prevăzute în procesele-verbale încheiate la terminarea activităților de îndrumare, sprijin și control.

Activitățile de control, sprijin și îndrumare, bine organizate, desfășurate sistematic, în temeiul legii, finalizate prin analize aprofundate cu conducerile unităților socialiste respective, constituie mijloace deosebit de eficiente în realizarea cunoașterii situației operative din domeniu și pentru aplicarea și respectarea riguroasă a normelor legale privind apărarea secretului de stat.

PREVIZIUNEA ÎN ACTIVITATEA DE SECURITATE

În știința conducerii, previziunea s-a impus ca o condiție sine qua non a actului decizional, fiind legată nemijlocit de cunoașterea viitorului posibil — atît la nivel macrosocial, cît și la cel microsocioal.

În concepția P.C.R., previziunea social-economică este un instrument activ al conducerii de către partid a amplului și complexului proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Importanța actului previzional în procesul de conducere rezultă în mod direct din funcțiile pe care le îndeplinește, respectiv :

— previziunea cercetează, pe baza informațiilor de care dispunem la un moment dat, eventualele posibilități de evoluție a faptelor, fenomenelor cu care ne confruntăm în activitatea specifică, implicit obiectivele ce urmează a fi realizate ;

— previziunea își propune să determine efectele posibile ale uneia sau altele din variantele pe care le ia în calcul un conducător la un moment dat. (În activitatea practică sînt situații în care trebuie să se prevadă de la început posibilitatea evoluției neliniare a problemei. În ceea ce privește activitatea de securitate, este de dorit ca în legătură cu baza de lucru, de exemplu, să se aibă în vedere evoluția acțiunilor acesteia în mai multe direcții și să se obțină informații pe direcțiile prevăzute) ;

— previziunea pregătește activitatea de organizare, evidențiind etapele posibile de parcurs necesare atingerii obiectivelor stabilite.

Funcția previzională a conducerii nu poate fi realizată decît în condițiile existenței unui volum de informații mereu actualizat. Informațiile trebuie să circule de la nivelul primar al lucrătorului și să fie concentrate la nivelul decizional, acolo unde sînt posibile analize în măsură să conducă la previziuni privind evoluția unei probleme. Cu cît vor fi mai multe informații, cu atît posibilitatea unei previziuni crește. De asemenea, o previziune va fi cu atît mai exactă, cu cît posibilitatea producerii fenomenului scontat este mai mare. Rezultă deci corelația dintre funcția de previziune și conceptul de prevenire în munca de securitate.

Previziunea este precedată de fiecare dată de analiză, de o evaluare obiectivă, științifică a fenomenului, a stărilor de lucruri pe care ne propunem să le anticipăm. Nu se poate proiecta în viitor evoluția unui fenom-

men, a unor situații, cazuri, probleme etc. și, pe această bază, să întreprindem măsurile cele mai eficiente, fără a le cunoaște apariția, cauzele, fără o evaluare amănunțită a stării prezente, fără a pune în evidență toate elementele caracteristice, tendințele de evoluție ale acestora.

În realizarea unei astfel de cerințe un rol important îl are ANALIZA-DIAGNOSTIC.

Analiza-diagnostic este o modalitate operațională, indispensabilă procesului de conducere, ea urmărind identificarea posibilităților informaționale existente la un moment dat, concepute, în totalitatea lor, ca un sistem complex și dinamic ale cărei laturi se interconstruiesc.

Analiza-diagnostic își propune să stabilească evoluția unor fapte ori fenomene cu care ne confruntăm, cât și limitele între care ar putea să se dezvolte problema respectivă.

Operarea cu valențele conceptului de analiză-diagnostic se constituie ca un moment necesar al procesului de conducere în activitatea de securitate, deoarece nu se poate concepe realizarea unei conduceri eficiente fără a ști, după cum nu se poate cunoaște ceva temeinic fără a avea informații.

Fiecare unitate de securitate își fundamentează activitatea pe un sistem informațional. Dar, informațiile, așa cum ne parvin în activitatea de zi cu zi, se referă la fapte, fenomene, evenimente din zona de responsabilitate și sînt mai mult sau mai puțin corelate între ele, rareori putînd să ne ofere o imagine globală a ceea ce urmărim. Iată de ce în procesul de conducere a colectivelor se apelează la analiza-diagnostic pentru a obține o viziune globală care să ne conducă spre o decizie eficientă.

Concluzionînd, analiza-diagnostic se constituie ca rezultat al unei activități de interpretare a informațiilor de care dispunem la un moment dat, în vederea obținerii unei imagini cât mai exacte asupra unei probleme în legătură cu care se exercită actul decizional la nivelul colectivului ori al mai multor colective.

Ca și în alte domenii ale vieții sociale, în activitatea de securitate **analiza-diagnostic** se regăsește cu precădere în două momente de referință :

◆ În programarea și stabilirea unor obiective, fază în care analiza-diagnostic trebuie să fie îndreptată spre cunoașterea complexității factorilor unei situații cu care ne confruntăm deja ori cu care urmează să ne confruntăm.

Un exemplu edificator privind acest moment al actului de conducere îl constituie elaborarea programelor de măsuri pe anumite linii de muncă la nivelul Departamentului Securității Statului, ca rezultat al unei constante activități de analiză și interpretare a fenomenelor de către unitățile informativ-operative.

Rezultă cu pregnanță necesitatea asigurării unui flux informațional constant, la care concurează factori de pe toate treptele piramidei decizionale, astfel încît la nivelul de vîrf să ajungă informația de maximă generalizare care, în plus, trebuie să fie definitorie și nu un caz de excepție pentru ceea ce urmărim.

◆ Analiza-diagnostic se impune și după ce am stabilit obiectivele de urmărit, deci pe timpul derulării măsurilor pe care le-am luat.

Nu este suficient să declanșăm o acțiune în conformitate cu prevederile din planul de măsuri ; ea trebuie urmărită și dirijată în sensul pe care ni l-am propus, cu corecțiile ce se impun, acesta fiind unul din atributele conducerii atît la nivelul unui colectiv, cît și la nivelul mai multor colective, al întregii unități dacă este nevoie. Aceasta înseamnă că și factorii de conducere trebuie să aibă permanent în atenție problemele ce urmează a fi rezolvate, numai în acest fel putînd fi realizate într-un cadru optim măsurile propuse.

Analiza-diagnostic trebuie să se constituie într-o activitate continuă în procesul de conducere. Numai astfel putem asigura o regîndire critică și realistă a măsurilor pe care le-am luat într-un anumit mediu, problemă, obiectiv, caz. În acest fel, planul de măsuri întocmit într-o acțiune informativă trebuie considerat ca un punct de plecare, mereu adaptabil la eventualele modificări, și nu ca un cadru rigid în soluționarea operativă a problemelor pe care le ridică respectivul caz. De aici și necesitatea ca șeful unui colectiv ori de unitate informativ-operativă să impună, ca rezultat al analizei-diagnostic, măsuri diversificate, specifice, care să se împletească armonios cu cele general valabile pentru orice acțiune informativă.

Din acest punct de vedere, considerăm că este bine ca șeful să analizeze împreună cu lucrătorul operativ o situație nou creată ori pe cale de apariție și nu doar să prezinte niște concluzii pentru a fi însușite.

Datorită specificului activității pe care o desfășurăm, trebuie să acționăm rapid. Aceasta nu trebuie să aibă ca efect minimalizarea rolului analizei-diagnostic. În astfel de situații, problemele apărute vor fi rezolvate corect nu prin renunțarea la analiză-diagnostic, ci prin efectuarea ei cu rapiditate, astfel încît să fie redus pe cît posibil timpul scurs între apariția faptei sau fenomenului care ne interesează și momentul în care intervenim.

Analiza-diagnostic trebuie practică de la nivelul lucrătorului de securitate pînă la ultimul nivel decizional. Astfel, lucrătorul de securitate desfășoară activitate de conducere a rețelei informative și în acest proces se poate confrunta cu situații de genul celei enunțate, cînd trebuie să ofere „soluția“ într-un timp foarte scurt. O va putea face el dacă nu va fi obișnuit să apeleze la elemente de analiză-diagnostic ? Iată o întrebare la care trebuie să oferim un răspuns convenabil, înarmînd lucrătorii de securitate cu anumite concepte ale activității de conducere, implicîndu-i în acest important act.

O analiză-diagnostic completă nu trebuie să se oprească la depistarea unor posibile fapte și fenomene, ci să treacă la identificarea lor, străduindu-se să dea răspunsuri cît mai exacte la cel puțin trei întrebări :

- Ce se poate petrece, din punctul de vedere al muncii de securitate, la un moment dat într-un caz, obiectiv, mediu, problemă etc. ?
- Cum se desfășoară și evoluează fenomenul, fapta antisocială cu care ne confruntăm ?
- Care sînt cauzele care determină (influențează) evoluția negativă a acestora ?

Privind în acest mod analiza-diagnostic, o vom implica în toate momentele componente ale procesului de conducere : prognoză, organizare, comandă, coordonare, control, așa cum, de altfel, realitatea activității pe care o desfășurăm o impune.

Din literatura de specialitate rezultă concluzia, aplicabilă și în domeniul nostru, că, pentru ca o problemă să fie rezolvată în mod corespunzător, activitatea de analiză-diagnostic trebuie să respecte următoarele principii metodologice :

- identificarea problemelor care fac obiectul activității de securitate ;
- stabilirea naturii cauzelor care au generat apariția problemei respective ;
- stabilirea unei ordini de prioritate în rezolvarea problemelor, fiind cunoscut că în activitatea practică de conducere niciodată nu avem de rezolvat doar o singură problemă ;
- continuarea analizei pînă la soluționarea eficientă a problemei ce a făcut obiectul analizei-diagnostic.

Încercînd să prezentăm o modalitate concretă de folosire de către șeful de serviciu a analizei-diagnostic în munca de securitate, vom arăta că prognoza creării de noi surse se face, de regulă, pe un an, dar nivelul cantitativ, nevoile de recrutare și termenele de realizare ale acestora se analizează trimestrial. Aceasta este o activitate specifică șefului de serviciu, care, efectuînd analiza periodic, cu fiecare lucrător operativ, asigură obținerea unor date edificatoare pentru conturarea stilului de muncă al acestuia.

O astfel de analiză-diagnostic trebuie să reprezinte un proces continuu, ea desfășurîndu-se pe un front larg, propunîndu-și să stabilească în principal calitatea și eficiența muncii cu rețeaua informativă. Din aceste analize-diagnostic, șeful de serviciu și lucrătorul operativ trebuie să-și asigure informațiile necesare realizării previziunii pe linia dezvoltării potențialului informativ. În acest mod, prin analiza-diagnostic putem contribui la prevenirea menținerii în rețeaua informativă a unor surse necorespunzătoare, cadrele de conducere fiind în măsură să asigure eliminarea neajunsurilor manifestate de subordonați în activitatea cu rețeaua informativă.

În aceeași sferă de preocupări, prin analiza-diagnostic cadrele de conducere pot evalua posibilitățile surselor care urmează a fi antrenate nemijlocit în unele acțiuni mai importante.

În aceste cazuri, o primă analiză-diagnostic o poate face ofițerul care lucrează nemijlocit în caz, șeful de serviciu urmînd să hotărască asupra măsurilor propuse. Este posibil ca în baza analizei-diagnostic să rezulte că, în raport cu evoluția potențialului informativ existent, nu sînt asigurate pe deplin cunoașterea și prevenirea, ceea ce va impune măsuri pentru creșterea potențialului informativ cu numărul de surse ce rezultă din prognoza pe care o facem.

În sfîrșit, prin aplicarea analizei-diagnostic la mai multe cazuri din cadrul unui colectiv pot fi scoase în evidență fenomene, tendințe și necesități care, prin analize individuale la nivelul lucrătorului operativ, sînt foarte greu, dacă nu imposibil, de sesizat.

Așadar, prezența analizei-diagnostic în activitatea unităților Departamentului Securității Statului se impune ca o necesitate obiectivă, în scopul evidențierii stării reale și ocolirii disfuncționalităților (care în fapt sînt uneori fenomene cu care ne confruntăm în activitatea noastră).

Colonel Costică MOHOREA
Lt. col. Valeriu GHERGHE

PERFECTIONAREA ACTIVITĂȚII DE SECURITATE PE MARILE ȘANTIERE DE INVESTIȚII, ÎN SCOPUL PREVENIRII DE FAPTE ȘI FENOMENE DE NATURĂ SĂ AFECTEZE SECURITATEA STATULUI

—==== consultație ====—

În înlăptuirea strategiei de industrializare socialistă a țării un rol deosebit de important îl au investițiile, pentru realizarea cărora, în actualul cincinal, a fost prevăzut un volum de fonduri de circa 1.400 miliarde lei. Realizarea la termenele prevăzute și la parametri stabiliți a noilor obiective de investiții necesită o activitate complexă, cu participarea tuturor factorilor implicați în acest proces. Concomitent, obținerea efectivă a unor rezultate superioare în acest domeniu impune pregătirea fiecărei faze, a fiecărei etape de realizare a investițiilor, cuprinzînd atît ansamblul de măsuri organizatorice necesare pentru începerea și desfășurarea în condiții optime a execuției lucrărilor, cît și fundamentarea și planificarea judicioasă a acestora, precum și respectarea normelor de consum de materiale în investiții, obligatorii pe întreaga filieră — de la proiectant la beneficiar.

Nerealizarea planului de investiții, neatingerea parametrilor proiectați înseamnă, implicit, pierderi importante pentru economia națională. Iată, de exemplu, ce ar însemna intrarea în funcțiune cu întîrziere a unei centrale electrice : lipsa energiei electrice de care trebuie să beneficieze economia națională pe perioada respectivă va determina deficite în balanța energetică a țării și, deci, amînarea intrării în funcțiune a altor obiective industriale sau suprasolicitarea sistemului, cu pericolele ce decurg din aceasta, din care cele mai grave sînt căderile în sistemul energetic național. Nerespectarea termenului planificat de intrare în funcțiune a unui obiectiv care trebuie să producă oțeluri aliate determină un deficit de oțeluri ce trebuie acoperit, apoi, pe seama importului.

Avîndu-se în vedere importanța politică și economică a realizării programului de investiții pentru economia națională, ofițerilor de securitate care desfășoară activitate contrainformativă pe șantierele cu un astfel de profil le revin sarcini deosebite pe linia prevenirii unor evenimente, fapte și fenomene negative care, într-un mod sau altul, ar afecta baza economică a statului nostru. Din acest motiv, în organizarea muncii specifice trebuie ținut seama de o serie de particularități pe care le prezintă șantierele de investiții, respectiv :

— ele constituie o puternică concentrare de forță de muncă, materiale, instalații, unelte și mașini destinate producerii unor bunuri materiale (un obiectiv industrial);

— în compunerea lor intră elemente cu caracter provizoriu sau definitiv (clădiri și lucrări existente în subteran sau deasupra solului);

— ele reprezintă locul unde: se materializează investiția și proiectele; se amplasează fundațiile; se construiesc halele și se execută montajul mașinilor, instalațiilor, utilajelor; se efectuează probele premergătoare intrării obiectivului în funcțiune ș.a.;

— pe timpul execuției obiectivului se observă modul cum a fost lansată tema de proiectare de către beneficiari, concepția în care s-a realizat proiectul ori felul cum executantul se achită de obligațiile de construcție și montaj. O dată cu aceasta pot apărea eventualele fapte sau fenomene care ar putea genera pagube, fie ca urmare a unor acțiuni ori inacțiuni ale elementelor ostile, fie că au la bază alte cauze;

— datorită revoluției tehnico-științifice și aplicării cuceririlor acesteia în realizarea investițiilor, activitatea pe șantierele de construcții tinde să devină o formă specific industrială, cu pronunțate valențe de montaj a reperelor și panourilor prefabricate realizate în întreprinderi specializate;

— procesul de realizare atît a investițiilor, cît și a obiectivelor de construcții străbate un traseu sau o succesiune de etape (studii, aprobări, proiectare, execuție, puneri în funcțiune, atingere parametri etc.), fiecare dintre ele comportînd o opțiune dintr-un evantai de soluții;

— principalele etape în realizarea unei investiții sînt: întocmirea studiilor de fundamentare a oportunității unei investiții; întocmirea studiilor de teren; pregătirea realizării investițiilor; întocmirea și asigurarea documentațiilor de execuție; realizarea și livrarea utilajelor; executarea lucrărilor de construcție-montaj-instalații; recepționarea lucrărilor; rodajul instalațiilor; atingerea parametrilor proiectați. În acest cadru, factorii implicați într-un mod sau altul în procesul de realizare a investițiilor sînt beneficiarii, proiectanții, constructorii, furnizorii de utilaje, organe de planificare și avizare. Dar, activitatea unor elemente ostile care vizează investițiile poate interveni în cadrul oricărei trepte din cele menționate, avînd drept consecință intruziunea intrării în funcțiune ori stagnarea producției după intrarea în exploatare;

— interdependența dintre beneficiar, proiectant, sectorul de construcție-montaj și furnizorii de utilaje ridică pentru munca de securitate necesitatea documentării asupra obiectivului și obținerii de informații pe baza cărora să se organizeze activitatea de prevenire. Schimbul de informații între ofițerii pe profil trebuie să fie operativ, iar conlucrarea să se facă pe aspecte majore, în măsură să prevină executarea de lucrări necorespunzătoare sau nerespectarea termenului de intrare în funcțiune a obiectivului;

— la construirea unor obiective concură, de regulă, mai multe unități economice specializate pe diferite profiluri, unele de pe raza de activitate a altor organe de securitate, în astfel de cazuri cooperarea impunîndu-se ca o normă de muncă obligatorie;

— furnizorii de instalații, mașini, utilaje pot fi interni sau externi. În funcție de aceasta, supravegherea specifică se va organiza și desfășura ținînd seama de anumite caracteristici ale situației operative existente. De exemplu: va trebui să se urmărească dacă întirzierile în livrarea utilajelor, instalațiilor și mașinilor nu maschează activitatea ostilă a unor elemente care vizează depășirea termenului de dare în exploatare a obiectivului, evident în scopul producerii de pagube însemnate economiei naționale; să nu fie ignorate nici livrările în avans, întrucît anumite elemente pot tergiversa măsurile pentru conservarea acestora sau le pot descompleta înainte de montarea lor; trebuie avut în vedere că încălcarea prevederilor din contracte produce daune economiei naționale; acțiunile (inacțiunile) unor elemente ostile în ceea ce privește neglijarea sau proasta gospodărire a materialelor, utilajelor, instalațiilor depozitate pe șantier au aceeași finalitate — provocarea de daune economiei naționale; se impune operativitate în identificarea tuturor persoanelor cu antecedente politice, penale ori administrative sau descendente ale unor elemente compromise politic care preferă munca pe astfel de șantiere în scopul sustragerii atenției organelor de stat ori al materializării unor intenții ostile; caracterul deschis al șantiereleor de construcții impune măsuri de securitate și pază a acestor obiective, pentru a nu lăsa posibilități unor elemente ostile de pe șantier să provoace evenimente în sectoarele de care ele nu mai răspund ș.a.

● Particularități în organizarea și desfășurarea muncii de contra-informații în sectoarele economice pe șantierele de construcții industriale

Orice activitate de securitate desfășurată în obiectivele economice trebuie să înceapă cu o documentare temeinică, permanentă și multilaterală. Cu atît mai mult acest lucru se impune pe șantierele de construcții industriale, unde dinamica activităților și fluctuația personalului determină schimbări evidente în profilul șantierului de la o etapă la alta.

De regulă, în organizarea muncii specifice în astfel de obiective trebuie să se plece de la cunoașterea proiectului și proiectantului (persoanele care au lucrat la proiect), avîndu-se în vedere studiul întocmit pentru variantele prevăzute în S.T.E. trimise spre avizare. În acest scop, ofițerul trebuie să se documenteze asupra:

— principalilor indici tehnico-economici, instalațiilor și utilajelor mai importante, provenienței lor și modului cum se va face acoperirea necesităților de forță de muncă;

— proiectului de execuție, urmărind, în special, locul unde va fi amplasat obiectivul, cînd se va deschide șantierul și vor veni primii constructori, graficul lucrărilor de bază, etapizarea lor — în funcție de termenele prevăzute în proiecte —, sursele de aprovizionare cu materiale de construcții, amplasarea depozitelor pe șantiere, locurile unde se produc prefabricatele necesare șantierului;

— modului cum se preconizează să se desfășoare activitatea de transport și manipularea materialelor și prefabricatelor pe șantier. În

general, aceste activități reprezintă doar o treime din activitatea pe un șantier:

— principalelor contracte încheiate de șantier, beneficiari, furnizori de utilaje și materiale, întrucât prevederi ale acestora cuprind obligații care se materializează prin activitatea oamenilor. Dereglări ce pot avea loc pot produce prejudicii. Munca preventivă are la bază tocmai sesizarea acestora, încă înainte de a se produce efectul unor astfel de fapte.

În ceea ce privește documentarea asupra elementelor suspecte aflate pe șantierele de construcții, ofițerul trebuie mai întâi să dispună de o evidență precisă a lor pentru a avea o imagine clară asupra volumului muncii sale, a sarcinilor ce-i revin, a celor mai indicate măsuri pentru rezolvare.

Trebuie, de asemenea, să stabilească persoanele asupra cărora, conform ordinului, urmează să orienteze măsurile în cadrul supravegherii informative, cunoscând bine sectorul unde lucrează acestea, cu ce probleme se ocupă și care ar putea fi eventualele posibilități ca respectivele să desfășoare activitate de sabotaj sau să comită fapte care să prejudicieze economia. În acest scop, se impune să fie identificate toate persoanele care, datorită antecedentelor lor politice ori penale, sînt lucrate prin dosare de urmărire informativă, sens în care se va lua legătura cu ofițerii care lucrează pe linie de informații interne, și, împreună cu aceștia, să fie stabilite măsuri pentru prevenirea eventualelor acțiuni ostile puse la cale de elementele în cauză, în mod deosebit cele de sabotaj, diversiune sau alte fapte ce ar putea prejudicia economia națională.

În cazul cînd pe șantierele de construcții își desfășoară activitatea și unii cetățeni străini, trebuie să se acționeze pentru o bună supraveghere informativă a acestora, stabilindu-se datele necesare despre fiecare în parte, pentru a selecționa și urmări informativ pe acei ce prezintă interes pentru securitatea statului.

Încă înainte deschiderii șantierului, ofițerul trebuie să știe care sînt cele mai importante obiective ce vor fi construite și să fixeze locurile vulnerabile în fiecare fază a activității de construcții și montaj — operațiune de mare răspundere profesională. În aprecierea cît mai realistă a vulnerabilității unui loc sau a altuia, a rolului acestora în ansamblul activității șantierului, trebuie să se consulte specialiști, persoane din conducerea șantierului sau rețeaua informativă. Acest lucru va permite elaborarea măsurilor de asigurare a securității lor, mai ales a celor de creare și folosire a rețelei informative, în funcție de particularitatea fiecărui loc vulnerabil în parte.

În general, în mai multe șantiere de construcții industriale există câteva locuri care trebuie să stea în atenția ofițerului, întrucît eventuala activitate dușmănoasă a unor persoane care lucrează acolo sau a altora care nu lucrează în aceste sectoare, dar care vizează desfășurarea unor acțiuni ostile, poate provoca însemnate pagube economiei naționale. Iată, spre exemplu, câteva dintre ele:

1) Stațiile de betoane, unde, în funcție de natura obiectivului care se construiește, se prepară betoane speciale sau obișnuite. Nerespectarea

rețetelor de preparare poate crea mari dificultăți. Legat de prepararea betoanelor, o activitate importantă este transportul acestora la locurile unde sînt introduse în operă. „Erorile“ de transport pot crea, în locurile unde turnările se fac continuu, mari dificultăți (baraje, fundații pentru instalații de mare gabarit etc.).

2) Laboratoarele de analiză a betoanelor unde există posibilitatea ca elementele ostile să falsifice rezultatele analizelor și, deci, să se introducă la anumite lucrări betoane necorespunzătoare solicitărilor la care va fi supusă construcția.

3) Locurile unde se realizează fundații, structuri de rezistență (hale pentru mașini, cazane, coșuri de fum, stații de pompare sau de compresoare, clădiri).

La toate aceste lucrări, care se mai numesc și „ascunse“, se va urmări prevenirea unor acțiuni ostile ce ar putea foarte greu să fie depistate ulterior și care, odată comise, ar prejudicia grav viitorul obiectiv. De aceea, este necesar să se aibă în vedere:

reverificarea rezistenței solului pentru evitarea unor „erori“ făcute la măsurători în faza de proiectare (exemplu: amplasarea unui combinat chimic fără să se țină seama de curenții atmosferici, apropierea de graniță, posibilitatea poluării apelor unui riu);

realizarea armăturilor, calitatea fierului-beton întrebuintat;

respectarea mărcilor de betoane prevăzute în proiectul de execuție;

respectarea tehnologiei de turnare a betoanelor și, în funcție de anotimp, pentru evitarea fisurii, segregării în masa fundațiilor sau structurilor;

atelierele de confecționat armăturile metalice unde elemente ostile pot săvîrși fapte care să aducă serioase daune economiei naționale. Printre acestea: întrebuintarea unor materiale necorespunzătoare calitativ sau subdimensionate; îmbinări „greșit“ făcute; nerespectarea desimii recordajului metalic prevăzut în proiect.

În faza de montaj, punctele vulnerabile pot fi: depozitele de utilaje și echipament ce urmează a se monta; locurile unde se execută montaje speciale, probe tehnologice (mecanice), înainte de recepția beneficiarului sau pentru această recepție (să se facă completări după instrucțiunile și caietele de funcționare a instalațiilor și în timpul prevăzut de acestea etc.).

O latură deosebit de importantă a activității de documentare este cunoașterea actelor normative ce se referă la activitatea de construcții industriale. Ofițerul trebuie să persevereze în dirijarea și folosirea rețelei informative pe linia respectării cu strictețe a prevederilor actelor normative cu aplicabilitate în acest domeniu economic foarte important.

Documentarea și cunoașterea obiectivului, a locurilor vulnerabile și a persoanelor care lucrează aici sau vor lucra pe șantier într-o anumită etapă dau posibilitatea ofițerului să-și organizeze munca în mod rațional, în conformitate cu necesitățile rezultate din particularitățile ramurii ori sectorului economic și ale situației informative din obiectiv.

Stabilind principalele sectoare de muncă, locurile vulnerabile, ofițerul va aprecia care este necesarul de informatori și colaboratori pentru acoperirea informativă a acestor locuri, unde eventuala activitate ostilă a unor elemente sau existența anumitor stări de lucruri sau fenomene negative ar crea probleme. De asemenea, în aprecierea necesarului de informatori, el va ține seama de informațiile și datele obținute pe timpul documentării despre anumite persoane. Se va orienta nu numai spre încadrarea informativă a persoanelor cunoscute cu antecedente politice sau penale, ci și asupra aceloră despre care deține date că, datorită concepțiilor, atitudinii și legăturilor prezente, ar putea să comită acte de sabotaj, subminare sau diversiune.

Tot pentru ca supravegherea informativă să se efectueze asupra tuturor locurilor și persoanelor suspecte, ofițerul trebuie să recurgă și la sursele altor ofițeri din alte sectoare de muncă și care, eventual, și-ar desfășura activitatea profesională pe șantier. În acest sens, se impune o cooperare care să fie axată pe probleme concrete, luându-se, desigur, aprobările necesare.

Rețeaua informativă care lucrează pe șantierele de construcții va fi utilizată în următoarele direcții:

- supravegherea informativă a locurilor unde eventuala activitate ostilă sau producerea unor fapte, fenomene, stări de lucruri negative ar prejudicia economia națională;
- supravegherea informativă a persoanelor care, datorită antecedentelor, poziției ori relațiilor prezente sînt suspecte de activitate ostilă;
- urmărirea informativă a persoanelor despre care se dețin informații de primă sesizare că pregătesc sau săvîrșesc infracțiuni împotriva securității statului, cît și a aceloră care, prin ordinele în vigoare, au fost fixate a fi lucrate activ;
- elucidarea cauzelor și stabilirea persoanelor vinovate în cazurile producerii pe șantier a unor evenimente soldate cu pagube însemnate;
- supravegherea informativă a specialiștilor străini care își desfășoară activitatea pe șantier, ca urmare a contractelor încheiate;
- obținerea de informații despre eventualele încălcări, nerespectări de normative prevăzute în proiecte, contracte etc. și care ar avea repercusiuni asupra viitorului obiectiv industrial sau asupra activității acestuia.

Practica muncii de securitate arată că ofițerii care desfășoară muncă contrainformativă pe șantierele de construcții obțin informații în care sînt semnalate o diversitate de fapte, fenomene, stări de lucruri care se petrec pe șantier, în obiectivele de proiectări, la beneficiarii sau la furnizorii de utilaje. De asemenea, se primesc informații despre diferite persoane, atît despre cele care își desfășoară activitatea pe șantier, cît și în alte obiective, unele fiind semnalate cu fapte și situații ce interesează organele de securitate, altele care privesc activitatea altor organe. În această situație, ofițerul trebuie să analizeze cu discernămint ce informații sînt de competența sa (pe care trebuie să le și clarifice), iar pe celelalte să le trimită spre exploatare organelor în drept.

● Unele probleme ale desfășurării muncii de contrainformații în sectoarele economice în etapa probelor tehnologice și pe timpul recepției finale a obiectivului nou construit

Probele tehnologice constituie momentul în care toate utilajele și instalațiile sînt supuse unui serios examen tehnic necesar, înainte ca noua capacitate productivă să intre în exploatare, fapt care, pe linia măsurilor specifice, impune intensificarea muncii cu rețeaua informativă.

În această perioadă de încercări tehnice pot apărea: efectul unor posibile acțiuni ostile săvîrșite în celelalte faze de construcție și montaj; eventualele greșeli sau încălcări ale normelor prevăzute în proiect și care nu au fost sesizate pînă acum; acțiuni care se pun la cale pentru ca probele să nu dea rezultatele așteptate și, în felul acesta, să se întîrzie darea în funcțiune a obiectivului. Astfel de acțiuni se pot manifesta sub forma unor manevre greșite, nesincronizate, nerespectării normelor de probare și, în general, de funcționare a instalațiilor și utilajelor etc.

Probele tehnologice au loc pe secții, hale, sectoare, părți componente din investiție, eșalonate pe diferite categorii de utilaje și instalații. Legislația economică în vigoare prevede clar obligativitatea efectuării probelor tehnologice la orice utilaje și instalații. Devansarea acestei etape sau efectuarea ei în condiții formale vor avea consecințe negative după intrarea în funcțiune a obiectivului și se vor repercuta negativ în realizarea eficienței investiției în cauză.

Indiferent că este vorba de o activitate ostilă sau că se identifică dorința unor persoane care țin să se pună în funcțiune obiectivul înainte de a se face probele tehnologice, cunoscînd ce consecințe pot avea loc, ofițerul trebuie să ia măsuri energice pentru a se preveni o astfel de situație. Prin măsurile pe care le ia, el trebuie să se asigure că legislația cu privire la acest moment al probelor se respectă întocmai.

De asemenea, trebuie avut în vedere ca defectiunile care apar pe timpul executării probelor să fie remediate complet, pentru a se elimina orice posibilitate de stagnări ale activității obiectivului.

Ținînd seama de importanța deosebită pentru activitatea ulterioară a obiectivului, trebuie intensificată munca cu rețeaua și pe timpul recepției acestuia, pentru a avea certitudinea că atît recepția lucrărilor de construcții-montaj, a punerii în funcțiune a obiectivului, cît și recepția definitivă (care are loc la termenul stabilit pentru realizarea indicatorilor tehnico-economici) să fie executate potrivit actelor normative în vigoare.

În acest sens, ofițerul de securitate este bine să aibă surse chiar în rîndul persoanelor care participă la recepție, pe care trebuie să le folosească eficient în vederea asigurării și prevenirii unor acțiuni sau stări de pericol ce se pot manifesta cu această ocazie.

În toate aceste etape este, de asemenea, necesar ca ofițerul să folosească rațional potențialul informativ de care dispune pentru a asigura pe deplin prevenirea oricărui fapt care ar putea aduce prejudicii economiei naționale.

CARACTERISTICI ALE ACTIVITĂȚII ȘI CONDUITEI CADRELOR DE SECURITATE CARE PRIMESC MISIUNI SPECIFICE DE ÎNDEPLINIT PE TERITORIUL NAȚIONAL INVADAT DE INAMIC

— puncte de vedere —

Încadrarea activității organelor de securitate, care se vor afla pe teritoriul invadat de agresor, în lupta de rezistență pornește de la concepția Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referitoare la apărarea patriei, conform căreia, în cazul unei agresiuni — dacă o parte a teritoriului ar fi invadată — *lupta de rezistență a populației aflată vremelnic sub ocupație întregeste sistemul defensiv național și lărgeste gama formelor și procedurilor de împotrăvire față de agresor, constituind o parte componentă necesară a războiului de apărare dus de întregul popor*. Ca parte a strategiei de apărare a țării, lupta de rezistență desfășurată pe teritoriul invadat are ca scop principal lovirea spatelui trupelor agresoare, blocarea unor efective importante în lupte locale lipsite de perspectivă pentru inamic, slăbind astfel capacitatea combativă și presiunea forțelor de izbire ale agresorului pe direcțiile principale de acces spre centrele vitale, politice și economice ale țării. În aceste împrejurări, lupta de rezistență, alături de cea a forțelor armate principale, devine unul din procedeele eficace de continuare a războiului având rolul, pe de o parte, de a realiza uzura continuă, sistematică a trupelor inamicului, reducerea treptată a decalajului și răsturnarea în final a raportului de forțe în favoarea forțelor naționale, iar pe de altă parte, de a zădărnici tentativele și acțiunile agresorului de consolidare a dominației pe teritoriul ocupat.

În acest context, *activitatea organelor de securitate în teritoriul invadat de inamic vizează importante scopuri politice, economice, militare, psihologice și de altă natură*, pentru a căror realizare își orientează și canalizează toate eforturile, în conformitate cu misiunile specifice primite ce se încadrează în concepția generală politico-militară cu privire la organizarea apărării naționale.

Caracterul misiunilor organelor de securitate va fi determinat de caracteristicile tipului de conflict, de misiunile ce revin forțelor armate, de adâncimea și specificul teritoriului invadat, de amploarea și dinamica acțiunilor de luptă, de agresivitatea inamicului și a organelor sale spe-

cializate, de modul în care au rămas sau au fost trimise în teritoriul aflat vremelnic sub dominație.

În ceea ce privește acest ultim aspect menționăm următoarele situații în care se pot afla organele de securitate: Ⓣ în garnizoana de reședință, surprinse de inamic cu unități din dispozitivul său ofensiv, caz în care vor fi obligate să își organizeze activitatea de luptă specifică trecând imediat la punerea în aplicare a planurilor de organizare și ducere a luptei de rezistență sub comanda consiliilor locale ale apărării; Ⓣ rămase în teritoriul ce urmează în mod iminent a fi invadat, prin hotărârea comandantului suprem de a organiza lupta de rezistență, situație în care vor lua măsuri de îndeplinire a sarcinilor și acțiunilor specifice ce le-au fost încredințate, încă din timp de pace și a celor care decurg din concepția luptei de rezistență. Trebuie specificat faptul că, în asemenea cazuri, după rămânerea în teritoriul ce va fi invadat, ofițerii de securitate, pe lângă faptul că se pot atașa formațiunilor de rezistență, mai pot să se disperseze în masa populației sau să-și continue activitățile cu acoperirea anterioară, dacă aceasta este bine consolidată și nu există riscul desconspirării și, deci, al represiunilor; Ⓣ trimise în teritoriul invadat în etapa apărării sau a ofensivei strategice, unde vor avea misiuni în funcție de stadiul în care se află conflictul, astfel de trimiteri putându-se efectua utilizând spațiile dintre unitățile inamicului, pe calea aerului și prin realizarea unor combinații operative în care să se invoce „trădarea”, „dezertarea din forțele armate”, „căutarea unui loc de muncă” etc., însă nu considerăm indicată trimiterea unor ofițeri cunoscuți ca atare de elemente ostile rămase în teritoriul respectiv sau care au avut în rețea elemente oscilante ce ar putea trăda fie și numai de teama terorii inamice. Pentru realizarea unor asemenea infiltrări nu este lipsită de interes nici studierea, cel puțin la nivel de concepție, a posibilităților și oportunității utilizării unor „steaguri străine”, respectiv trimiterea sau aducerea în teritoriul invadat a unor cadre printr-o țară, neutră, sau neimplicată în conflict, care să își ofere serviciile administrației inamicului sau să acționeze astfel încât să i se solicite aceste servicii.

Indiferent de condițiile care au impus sau au necesitat prezența lor în teritoriul invadat, *ofițerii de securitate vor avea de soluționat situații complexe, des schimbătoare, cu un mare grad de dificultate*. În confruntarea cu agresorul se vor afla în situații deosebit de periculoase, fapt pentru care trebuie dovedite un înalt patriotism, ură față de dușman, spirit activ, suplețe și elasticitate în gândire, inițiativă, priceperea de a îmbina judicios cele mai adecvate forme, metode și mijloace de luptă. Situația operativă în care își vor desfășura activitatea va fi activă și complexă, puternic marcată de condițiile dictate de inamic care, cel puțin în perioada inițială, va dispune de forțele necesare pentru a-și impune autoritatea, inclusiv prin teroare și prin mijloace de altă natură (psihologice, de propagandă, intimidare, corupție etc.). În acest sens este suficient să reamintim că în teritoriul vremelnic ocupat vor putea exista: forțe strategice în refacere și în rezervă; organe de spionaj și contraspionaj; forțe speciale pentru intervenție rapidă în adâncimea fron-

ului nostru, trupe speciale de ocupație destinate luptei împotriva rezistenței, asigurării funcționării administrației instalate în teritoriul ocupat, printre care: unități de poliție militară destinate pazei și apărării obiectivelor; unități de administrație civilă; forțele pentru acțiunile psihologice; forțe de comando destinate spatelui frontului adversarului, dar și luptei contra rezistenței; comandouri teroriste constituite din membri ai unor organizații extremiste, neofasciste, naționalist-iredentiste, secte religioase fanatice și reacționare din exterior, elemente ostile interne corupte sau influențate de propaganda inamicului și chiar unele elemente din rețeaua informativă care au trădat legătura și s-au pus în slujba dușmanului.

În consecință, în teritoriul invadat de inamic *organele de securitate pot să-și desfășoare munca în cadrul formațiunilor de rezistență sau în clandestinitate, acționând pe zone de responsabilitate, individual sau pe grupe operative, cu sarcini concrete.*

Indiferent dacă se va acționa în formațiunile de rezistență sau în clandestinitate, considerăm că activitatea de securitate în teritoriul invadat de inamic se va desfășura după reguli specifice. Avem în vedere faptul că munca de contrainformații economice va lua forma muncii de informații economice, cea de contrasabotaj a sabotajului, mai ales în etapa ofensivei inamicului, cea de contrainformații militare a activității de informații militare, cea de contraspionaj a spionajului și așa mai departe.

Rezultă, deci, că *misiunea principală a organelor de securitate în teritoriul ocupat este cea de culegere de informații* despre inamic, de sabotaj și diversiune. La aceasta se adaugă activitatea de contracarare a acțiunilor inamicului și de apărare a forțelor proprii din rezistență (formațiuni, rețea, alte cadre etc.) a unor valori materiale și culturale și a unor obiective importante, îndeosebi în etapa de retragere a agresorului. Prioritatea unora sau altora dintre categoriile de sarcini menționate este stabilită în funcție de evoluția conflictului, de specificul zonei de responsabilitate și de alte elemente care influențează situația operativă într-o perioadă sau alta.

Activitatea de securitate va fi caracterizată prin universalitate și diversitate. Astfel, în culegerea de informații vor trebui obținute date chiar și despre obiective mai puțin importante, pornind de la considerentul că distrugerea acestora de către forțele de rezistență poate contribui la uzarea adversarului, la crearea de panică sau la sporirea mortalității populației aflată sub ocupație și creșterea simțului datoriei patriotice. Organele de securitate vor acționa pentru obținerea de informații necesare eșaloanelor superioare, propriei activități, formațiunilor de rezistență și forțelor noastre armate. Fără a le categorisi cu rigurozitate și fără pretenția de a epuiza întreaga lor gamă, asemenea informații trebuie să se refere la: activitatea serviciilor de spionaj și contraspionaj și a elementelor trădătoare din zonă; componența, intențiile și acțiunile forțelor inamice din regiune, a trupelor de comando și a comandourilor teroriste; depozitele de carburanți, armament și bazele de

aprovizionare; comandamente, state-majore și puncte de comandă, radio-tehnice și de observare; paza obiectivelor economice, din transporturi, telecomunicații; dispunerea dispozitivului de atac al inamicului; forțele care îl compun; lagăre de prizonieri și centre de detenție etc.

Aceste categorii de informații pot contribui în mod hotărâtor la: organizarea și reușita acțiunilor formațiunilor de rezistență, întreprinderea unor acte de sabotaj și diversiune în dispozitivul trupelor de ocupație; neutralizarea unor puncte vulnerabile ale inamicului; pătrunderea informativă în comandamente, state-majore, organe de informații și contrainformații, compromiterea unor cadre de conducere ale inamicului și discreditarea elementelor trădătoare ori colaboracioniste; eliberarea deținuților, ostaticilor și prizonierilor; conceperea de către eșaloanele superioare a celor mai adecvate măsuri atât în perioada de ofensivă, cât și în cea de defensivă și altele.

Pe linia contracarării directe a acțiunilor inamicului se înscriu o serie de sarcini importante, printre care: combaterea propagandei inamicului și demascarea încercărilor lui de a crea un mediu de influențare continuă și activă, prin formarea unui adevărat front de luptă menit să zădărnicească efectele nocive ale acțiunilor pe plan psihologic ale agresorului și să dezvolte la populație o înaltă conștiință patriotică, inclusiv prin popularizarea propriilor succese; derutarea și dezinformarea inamicului în legătură cu acțiunile forțelor ce acționează în teritoriul invadat, în clandestinitate și a trupelor proprii; capturarea de prizonieri inamici; eliberarea prizonierilor proprii și îndrumarea lor spre grupurile de rezistență sau trupele noastre; mobilizarea populației la acțiuni de rezistență pasivă sub diverse forme; boicotarea manifestațiilor publice organizate de inamic etc.

Sarcinile specifice pe linie de apărare includ: protejarea formațiunilor de rezistență de orice acțiuni dușmănoase din partea spionilor și trădătorilor; mascarea și secretizarea operațiunilor pe care le execută detașamentele respective; pregătirea contrainformativă a efectivelor acestora; împiedicarea agresorului de a evacua bunuri materiale și valori culturale, de a deporta grupuri de oameni sau de a coloniza teritoriul; protejarea unor obiective importante la retragerea inamicului; organizarea unor nuclee de rezistență în subzonele în care acestea nu au fost constituite în timp de pace sau în care cele existente au suferit pierderi.

Activitatea ofițerilor de securitate în teritoriul vremelnic invadat va avea și un caracter multilateral, dar și organizat. Ea nu se va limita la culegerea de informații sau inițierea de acțiuni specifice numai într-un domeniu sau într-o zonă restrânsă, ci va trebui să fie extinsă în mai multe direcții. Cu alte cuvinte, cu unele excepții, nu se va mai respecta actuala specializare pe profiluri, fiecare ofițer fiind dator să obțină informații și să întreprindă acțiuni pe toate sau pe majoritatea profilurilor de muncă.

Acest lucru nu se va realiza însă în mod întâmplător, ci organizat, ținând seama de sarcinile trasate de eșaloanele superioare și de

consiliile de apărare locală, întreaga activitate fiind coordonată de grupele de stat-major, factorilor de mai sus raportându-li-se rezultatele obținute.

Diversitatea și multilateralitatea activității se referă și la metodele și mijloacele de muncă folosite, ele trebuind adaptate la noile condiții.

Rețeaua informativă va continua să reprezinte unul din principalele mijloace pentru realizarea sarcinilor specifice. Utilizarea acesteia capătă însă anumite particularități. Astfel, elementele ce compun rețeaua trebuie ca, pe lângă a dispune de posibilități informative, să aibă aptitudinile și calitățile necesare care să permită angrenarea lor în acțiuni directe de sabotaj și diversiune sau de altă natură și, ca atare, ele trebuie bine selecționate.

Reluarea legăturii cu rețeaua de către ofițeri mutați în zonă din alte localități se va face numai după o reverificare temeinică a acesteia, deoarece pot exista verigi ale ei care au trădat în urma unor arestări sau care au fost denunțate. Verificarea va fi un proces continuu pentru a o apăra de acțiunile serviciilor de spionaj și contraspionaj dușmane, iar sistemul de legătură cu aceasta va consta preponderent în legătura impersonală.

Toate metodele și mijloacele de muncă vor fi folosite ofensiv, urmărindu-se derutarea, descurajarea și intimidarea inamicului, contracararea și anihilarea cadrelor și agenților serviciilor de spionaj și contraspionaj. Se vor utiliza pe scară largă legendele, combinațiile și jocurile operative pentru realizarea de penetrări, infiltrări și interpuneri, prin care să se acrediteze ideea unor recrutări, de fapt fictive etc. O atenție aparte se va acorda controlului reacției inamicului, de acest lucru depinzând în bună măsură trecerea la noi acțiuni și continuarea de o anumită manieră a întregii activități. Întotdeauna sînt necesare și contramăsuri, variante și versiuni care să fie aplicate în funcție de reacția agresorului.

În anumite situații și împrejurări (lipsa unei rețele adecvate, întreprinderea legăturii cu aceasta din diferite motive) un rol important îl va juca *culegerea personală de informații de către ofițer* (prin observarea directă, exploatarea în orb, folosirea mijloacelor T.O., realizarea de pătrunderi și percheziții secrete etc.) și *inițierea de acțiuni pe cont propriu*, ceea ce presupune o pregătire riguroasă și diversificată.

Activitatea organelor de securitate în teritoriul invadat de inamic va trebui să se caracterizeze prin operativitate și continuitate. Cadrele noastre trebuie să la toate măsurile ce se impun pentru trecerea neîntăriată la acțiune, începînd fie și numai cu culegerea personală de informații și prin întreprinderea de verificări asupra rețelei, selecționarea unor persoane de încredere, identificarea colaboraționiștilor. Ele trebuie să fie omniprezente în problemele date în răspundere, să-și pregătească minuțios acțiunile și să le declanșeze la timpul oportun.

În situațiile la care se referă prezentul material, *respectarea cerințelor de conspirativitate, compartimentare și secretizare a muncii devine*

un imperativ covârșitor, constituind un factor esențial al succesului. Acestea se consolidează în momentele-cheie ale perioadei inițiale a războiului, se continuă pe tot timpul activității în teritoriul invadat și se referă la rețeaua informativă, la metodele și mijloacele de muncă și la cadrele de securitate. Crearea condițiilor pentru conspirarea desăvîrșită a ofițerilor ce vor acționa în clandestinitate și a misiunilor ce le vor îndeplini și acoperirea plauzibilă a mijloacelor și metodelor de muncă presupune luarea unor măsuri încă din perioada de început a conflictului. Aceasta include confecționarea de acte de identitate adecvate, crearea de case conspirative și gazde case de întîlniri, depozite clandestine de armament și muniție, introducerea unor cadre în administrație pentru a avea posibilități de culegere a informațiilor, mutarea unor cadre în alte localități ș.a. De asemenea, include stabilirea unor sisteme de legătură eficiente, îndeosebi impersonale, atît cu rețeaua informativă și formațiunile de rezistență, cit și cu eşaloanele superioare. De subliniat faptul că legătura se va ține numai pe verticală pentru a evita o reacție în lanț a unei eventuale căderi. Chiar și într-o asemenea împrejurare ofițerul este obligat să-și mențină variantele și versiunile lansate inițial, să dea dovadă de patriotism, devotament, stăpînire de sine și să nu divulge nici sub tortură adevărata sa calitate și misiunile ce le are de îndeplinit, instruind în același timp și rețeaua din legătură.

Deși va acționa în adîncă clandestinitate, ofițerul de securitate va fi pretutindeni și nicăieri, pentru a-și îndeplini sarcinile; de aceea, el va iniția măsuri care să li consolideze legenda de acoperire, își va alege cele mai potrivite metode de acțiune, cit mai bine conspirate, care să corespundă particularităților acțiunilor inamicului și situației operative în general. Spiritul ofensiv, discernămintul politic și profesional, capacitatea de intuiție și previziune, de anticipare a intențiilor inamicului, stăpînirea mijloacelor de autoapărare îi sînt mai necesare ca oricînd.

*
* *
*

Îndeplinirea sarcinilor și misiunilor ce revin organelor de securitate în teritoriul vremelnic invadat de inamic într-un eventual război impus țării noastre implică *cunoașterea și stăpînirea temeinică a politicii interne și externe a partidului, a doctrinei sale referitoare la ducerea războiului de către întregul popor, a schimbărilor din doctrinele militare occidentale, a mutațiilor survenite în activitatea serviciilor de spionaj străine, a organizațiilor și cercurilor ostile din exterior și a unor elemente dușmănoase din interior.* În conformitate cu Directiva comandantului suprem pentru perioada 1986—1990, se pune un accent deosebit pe *ridicarea continuă a nivelului pregătirii politice și militare a trupelor, creșterea capacității combative a comandamentelor și unităților, în vederea asigurării trecerilor, în timp scurt, de la starea de pace la cea de război.*

Pentru a face față unui eventual conflict, *pregătirea trebuie realizată în timp de pace*. De aceea, cadrele de securitate, în ansamblu, dar îndeosebi cele care își vor desfășura activitatea în teritoriul invadat de inamic trebuie să-și perfecționeze pregătirea de specialitate, militară, științifică și tehnică, astfel încât să poată îndeplini cu competență misiunile specifice și de luptă. Studiarea legilor și principiilor luptei armate, a acțiunilor în războiul întregului popor, cunoașterea posibilităților și modalităților de folosire a forțelor în îndeplinirea misiunilor specifice și de luptă — independent sau în cooperare cu alte unități — a armamentului și tehnicii din dotare, determinarea oîmpului de operațiuni probabil etc. trebuie să ocupe un loc important în activitatea de pregătire a cadrelor.

Un loc similar trebuie să îl ocupe cunoașterea de către întregul efectiv a principiilor de organizare și întrebuintare de către inamic a forțelor speciale, stăpînirea noțiunilor de tactică militară, formarea deprinderilor de utilizare a explozivilor și altele. De asemenea, pentru îndeplinirea misiunilor specifice de securitate ofițerii trebuie să cunoască modalitățile de apărare împotriva filajului dușman, să fie pregătiți cu utilizarea cifrurilor și codurilor, să știe să utilizeze mijloacele T.O., să poată realiza tehnica realizării legăturii impersonale și a containerizării materialelor, să cunoască limbi străine.

Analiza conflictelor postbelice arată că victoria în război poate fi obținută și de țările mici și mijlocii, în fața unui agresor numeros și bine dotat tehnic, dacă se întrebuintează forțe și mijloace care să scoată din luptă obiective importante din adîncimea teritoriului inamic, dacă cei interesați dispun de informațiile necesare cu privire la dușman și se acționează pentru influențarea în mod negativ a întregii activități a dușmanului din teritoriul invadat.

În cazul României, într-o asemenea eventualitate, această sarcină revine luptei de rezistență care constituie o misiune generală comună tuturor componentelor sistemului apărării naționale, a întregii populații, un rol important, prioritar, revenind organelor și unităților de securitate.

Colonel **Ilie JERNOIU**
Colonel **Cornel NICA**
Lt. col. **Grigore SCRIECIU**

Particularitățile acțiunilor de luptă în teren muntos-impădurit, deltă, zone de culturi înalte și teren irigat

Așa cum se știe, concepția apărării țării de către întregul popor este consfințită de Legea nr. 14/1972 privind organizarea apărării naționale a R. S. România, iar pe baza acesteia au fost elaborate, printre altele, noi metode și procedee de organizare și ducere a acțiunilor de luptă în condițiile specifice de relief și climă ale patriei noastre.

În cele ce urmează, ne vom referi la particularitățile organizării și ducerii apărării în teren muntos-impădurit, pe litoral și în deltă, în terenuri cu lucrări de hidroameliorații și în zone cu culturi înalte.

◆ Particularitățile apărării în teren muntos-impădurit

Terenul muntos-impădurit favorizează lupta de apărare. Obstacolele naturale și artificiale combinate cu foc și baraje permit organizarea unei apărări puternice cu forțe și mijloace mai puține decît în teren obișnuit.

Pe direcțiile favorabile ofensivei inamicului, apărarea trebuie să fie temeinic organizată și să aibă o dezvoltare corespunzătoare de front și adîncime. Pe direcțiile cu teren greu accesibil se dispun numai forțele strict necesare interzicerii acțiunilor cercetării și manevrei inamicului.

O atenție deosebită se acordă apărării trecătorilor, înălțimilor dominante, nodurilor orografice și de comunicații, luminișurilor și poienilor, precum și asigurării flancurilor și intervalelor dintre unități sau subunități.

Limita dinaintea apărării se alege pe pantele orientate spre inamic sau pe crestele înălțimilor, în fața sau interiorul pădurii, și are un caracter sinuos și discontinuu mai pronunțat decît în teren obișnuit. Cînd inamicul ocupă poziții dominante, limita dinainte se alege pe contrapante.

Dispozitivul de luptă se caracterizează prin concentrarea accentuată a forțelor și mijloacelor pe direcții și poate fi pe două eșaloane, în unele situații, pe trei eșaloane, iar cînd fișia de apărare este largă și include mai multe direcții de interzis, despărțite de raioane greu accesibile, dispozitivul de luptă poate fi și pe un eșalon. În situația cînd dispozitivul de

luptă este pe unul sau două eșaloane, se constituie rezerve din subunități ale Ministerului de Interne, vinători de munte, grăniceri sau din gărzii patriotice, pentru a duce lupta împotriva desantului aerian, trupelor aeromobile și grupurilor de cercetare-diversiune ale inamicului.

În intervale, pe flancuri, pe direcțiile cele mai probabile de infiltrație a inamicului, atât pe limita dinaintea a apărării, cât și în adâncimea dispozitivului de luptă se pregătesc ambuscade, capcane și se organizează cercetarea și siguranța. Sistemul de foc se organizează astfel încât toate barajele, drumurile și potecile să fie bătute cu foc, iar intersecțiile de drumuri și potecile să fie acoperite cu foc încrucișat.

Sistemul de foc trebuie să asigure: executarea focului etajat, încrucișat, oblic și de flanc în fața limitei dinaintea a apărării, la flancuri, în intervale și în interiorul fișiei de apărare; crearea pungilor de foc și lovirea inamicului în spațiile moarte; manevre rapide ale focului de pe o direcție pe alta și de pe o înălțime pe alta.

Localitățile, nodurile de comunicații, trecătorile și raioanele importante din adâncime se pregătesc din timp pentru apărarea circulară, destinându-se totodată și forțele necesare. Punctele de comandă se dispun în locuri inaccesibile pentru atacul cu tancuri, iar la nevoie se organizează puncte de observare etajate. Centrele de transmisiuni se dispun ținându-se seama de influența terenului muntos-impădurit asupra propagării undelor electromagnetice. În raioanele punctelor de comandă, se acordă atenție sporită pazei și apărării acestora împotriva grupurilor de cercetare-diversiune și elementelor teroriste.

◆ Particularitățile apărării pe litoral și în deltă

Apărarea pe litoral și în deltă cuprinde totalitatea acțiunilor de luptă ce se execută pe uscat, pe mare (fluviu) și în aer. În scopul respingerii desantului maritim și aerian al inamicului, nimicirii forțelor debarcate și menținerii fișilor (raioanelor) de apărare încredințate. Ea se pregătește, de regulă, în cooperare cu marile unități și unitățile marine militare.

Succesul luptei de apărare pe litoral și în deltă se obține prin: descoperirea la timp a pregătirilor inamicului pentru debarcare și nimicirea lui pe timpul apropierei de litoral (deltă) și debarcării; organizarea focului tuturor categoriilor de armament și combinarea lor cu barajele din apă și de pe uscat; folosirea cu iscusință a terenului și amenajarea lui genistică; organizarea și menținerea unei cooperări neîntrerupte între marile unități (unitățile) de arme întrunite, marina militară, aviația și trupele de apărare antiaeriană a teritoriului; manevra largă și hotărâtă a forțelor și mijloacelor din sectoarele de litoral neamenajate spre direcțiile unde debarcarea a reușit; executarea contraatacurilor pentru nimicirea inamicului debarcat; conducerea fermă și neîntreruptă a tuturor forțelor și mijloacelor.

Lărgimea fișiei de apărare este, de regulă, mai mare decât în teren obișnuit și include sectoarele accesibile debarcării desantului ma-

ritim inamic. Efortul principal al trupelor din apărare se concentrează pentru menținerea cu fermitate a porturilor, plajelor și a altor locuri favorabile debarcării desantului maritim inamic, precum și a obiectivelor economice și nodurilor de comunicații importante.

Limita dinaintea a apărării se alege, pe cât posibil, mai aproape de malul apei. În sectoarele cu plaje întinse, aceasta se retrage înapoi pe un aliniament favorabil, iar la malul apei se trimite siguranța de luptă. Acolo unde plajele sînt dominate de mal înalt, în locurile favorabile pentru debarcarea desantului maritim inamic se amenajează amplasamente sub mal, în care se dispun mitraliere și mijloace antitanc.

Dispozitivul de luptă este, de regulă, mai adînc, intervalele dintre unități (subunități) sînt mai mari, iar în unele situații, dispozitivul de luptă se poate realiza cu forțele principale în adâncime.

Sistemul de foc se organizează astfel încît inamicul să poată fi lovit atât pe apă, cât și pe mal.

În deltă, efortul apărării se concentrează pentru menținerea insulelor, ostroavelor, grindurilor, îngreuierea transporturilor și pătrunderii inamicului pe canalele navigabile. În acest scop, se organizează acțiuni de hărțuire și se execută baraje de tot felul, precum și distrugerii sub apă. Un rol însemnat în obținerea succesului îl au acțiunile formațiilor de rezistență care pot crea greutatea navigației inamicului, întîrziind operațiunile de dragare și blocarea șenalele navigabile.

Contraatacurile se execută cu subunități mici, simultan din mai multe direcții, folosind pentru deplasare mijloacele plutitoare și elicopterele.

Conducerea se realizează din puncte de comandă, care se instalează astfel încît să se asigure observarea pe mare și a sectoarelor probabile de debarcare a desantului maritim inamic, precum și conducerea acțiunilor de luptă.

◆ Particularitățile apărării în terenuri cu lucrări de hidroameliorații

Zonele cu lucrări de hidroameliorații constituie obstacole puternice pentru inamic, îndeosebi pentru acțiunile blindatelor acestuia. Ele permit organizarea apărării cu forțe și mijloace mai puține și în fișii mai largi. Cele cu o rețea de irigații dezvoltată, datorită caracteristicilor lor, canalizează și fărîmițează forțele inamicului, îi limitează posibilitatea de manevră și îi reduc în mod simultan ritmul de ofensivă.

Apărarea se organizează, de regulă, numai pe malul propriu, iar în cazul cînd este necesar să se mențină anumite raioane (capete de pod) dincolo de canalul magistral de-a lungul căruia s-a organizat apărarea, aceasta se poate organiza pe ambele maluri. Pe porțiunile unde malul propriu domină, limita dinaintea a apărării se fixează cît mai aproape de malul apei, iar acolo unde malul propriu este dominat de cel opus,

ea se retrage în adâncime pe un aliniament favorabil. Pe canalele magistrale, limita dinaintea a apărării se organizează, de regulă, pe mal.

Lărgimea fișiei de apărare este determinată de caracteristicile zonei cu lucrări de hidroameliorații, în primul rând de valoarea ca obstacol a acestora, de anotimp și starea vremii și poate fi mai mare decât în condiții obișnuite. Forțele și mijloacele care trec la apărare se dispun în sectoarele favorabile forțării de către inamic, în raioanele probabile de acțiune ale desantului aerian și trupelor aeromobile, precum și în apropierea obiectivelor importante din fișia de apărare.

Dispozitivul de luptă se constituie pe unul sau două eșaloane, cu forțele principale din eșalonul întâi, la cursul de apă ori canalul magistral, sau retrase mai în adâncime, dispuse pe direcțiile favorabile de forțare.

Sistemul de foc trebuie să asigure nimicirea inamicului pe căile de acces, în sectoarele de forțare și pe malul propriu, precum și crearea pungilor de foc. O deosebită atenție se acordă focului de flanc și încrucișat, combinat cu baraje și obstacole care să asigure lovirea inamicului pe apă, pe timpul traversării și în fața limitei dinaintea a apărării. În zonele cu lucrări de hidroameliorații armamentul antitanc se dispune astfel încât să poată executa foc de flanc și în lungul canalelor sau digurilor. În sectoarele favorabile trecerii blindatelor inamicului prin vad și pe sub apă, se mărește densitatea mijloacelor anti-tanc, se instalează baraje genistice și se organizează ambuscade de tancuri.

Intensitatea focului trebuie să fie maximă în raioanele de plecare la forțare, în punctele de trecere și în locurile de debarcare pentru a nu da posibilitatea inamicului să se consolideze la teren.

Pe timpul pregătirii luptei de apărare o atenție deosebită se acordă măsurilor ce trebuie luate pentru nimicirea desantului aerian și trupelor aeromobile care sînt folosite pentru cucerirea și menținerea sectoarelor favorabile forțării.

◆ Particularitățile apărării în zone cu culturi înalte

Apărarea în astfel de zone este influențată de caracteristicile terenului, întinderea, înălțimea și densitatea culturilor, existența posibilităților de a se produce inundații și incendii de mari proporții. Lupta de apărare este avantajată de posibilitatea executării în ascuns a acțiunilor și mascării dispozitivului de luptă, realizării prin surprindere a manevrei de foc, forțe și mijloace, desfășurării cu succes a contraatacurilor, chiar cu subunități mici.

Zonele cu culturi înalte îngreuiază observarea și orientarea, conducerea focului, indicarea direcțiilor pentru deplasarea forțelor și mijloacelor, executarea contraatacurilor, dispunerea și paza punctelor de comandă.

O atenție deosebită trebuie acordată măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor, precum și de protecție a personalului, întrucît persistența infestării radioactive și cu substanțe toxice de luptă este mai mare în zonele cu culturi înalte.

La constituirea dispozitivului de luptă trebuie să se aibă în vedere necesitatea organizării unor detașamente de salvare-evacuare, luării unor măsuri suplimentare pentru siguranța flancurilor și intervalelor. Pentru mărirea stabilității dispozitivului de luptă trebuie să se țină seama de existența lucrărilor de hidroameliorații și posibilităților de provocare a inundațiilor.

Limita dinaintea a apărării se alege pe aliniamente care includ punctele tari din teren. Cînd aceasta este stabilită în interiorul culturilor, în față se trimite siguranța de luptă sau se organizează poziție înaintată.

Sistemul de foc trebuie să asigure lovirea inamicului cu focul tuturor categoriilor de armament, atît în fața limitei dinaintea a apărării, cît și în interiorul culturilor. Atenție deosebită se acordă executării focului de flanc și încrucișat, de la distanță mică și prin surprindere.

Pe timpul ducerii luptei de apărare se folosesc frecvent ambuscadele, capcanele și acțiunile vîntătorilor de tancuri. Pentru oprirea ofensivei inamicului, cu aprobarea eșalonului superior, se produc inundații și incendii.

Contraatacurile se execută cu subunități de valoare mai mică decât în teren obișnuit, prin surprindere și din mai multe direcții simultan.

★

În concluzie, se poate aprecia că, indiferent în ce condiții de teren ar trebui să se organizeze, apărarea trebuie să fie stabilă, fermă și activă, capabilă să reziste loviturilor aviației, rachetelor și focului artileriei, să respingă atacurile cu mijloace blindate, să nimicească desantul aerian (maritim) și trupele aeromobile, iar în cazul pătrunderii inamicului în dispozitivul apărării, să-l nimicească în cel mai scurt timp.

Major Ion VLAD

CU PRIVIRE LA FACTORII CARE CONDITONEAZĂ EFICIENȚA UNOR MĂSURI DE PREVENIRE ÎNTRINSE DE ORGANELE DE SECURITATE

Pe lângă factorii generali ¹⁾, eficiența măsurilor de prevenire întreprinse de organele de securitate este condiționată și de o serie de elemente care decurg din specificitatea fiecărei măsuri, din particularitățile scopurilor urmărite, ale metodologiilor de pregătire, organizare și realizare.

Pornind de la experiența pozitivă a organelor de securitate și de la ordinele și indicațiile conducerii Departamentului Securității Statului, ne propunem să evidențiem câteva dintre căile de sporire a eficienței unora dintre măsurile de prevenire.

1 Pregătirea contrainformativă și antiinfracțională a populației a făcut obiectul unor dezbateri succesive în buletinul „Securitatea” ²⁾ și s-a editat și o broșură ³⁾ pe această temă; din motivul menționat, ne vom rezuma la prezentarea funcțiilor care, după părerea noastră, trebuie să fie realizate prin această măsură de prevenire. Luarea în considerare a funcțiilor cumulative, în toate cazurile în care se întreprind astfel de măsuri, poate contribui la obținerea unei eficiențe superioare.

În primul rând, pregătirea contrainformativă și antiinfracțională a populației trebuie să îndeplinească o funcție informativă, a cărei realizare implică aducerea la cunoștința cetățenilor a unor date riguros selectate, în raport cu:

— nevoile sociale exprimate în legislația în vigoare limitate la domeniul de competență al organelor de securitate;

— particularitățile colectivelor în cadrul cărora urmează a se realiza activitatea: nivelul cultural mediu, obiectul principal de activitate, categoriile de valori de apărare etc. Având un rol bine determinat, materialele orientative întocmite în cadrul unităților centrale de securi-

¹⁾ „Securitatea” nr. 2/1987, pag. 41.

²⁾ Idem nr. 4/1979, pag. 40; 1/1980, pag. 74; 2/1986, pag. 82 și 4/1986, pag. 49.

³⁾ Forme și metode ale participării organelor Ministerului de Interne la educarea cetățenilor în spiritul legalității socialiste, Serviciul editorial și cinematografic, 1978.

tate trebuie adaptate la aceste particularități, în caz contrar ajungându-se la formalism și la o eficiență preventivă redusă;

— situația operativă generală (la nivel global, zonal sau pe raza de competență) și specială (înregistrarea anumitor atitudini și comportamente în colectivele respective: infracțiuni, contravenții sau abateri mai frecvente; mentalități sau stereotipii de conduită socio-profesională inacceptabile din punct de vedere al securității statului; eventuale structuri informale existente și implicațiile acestora în planul comportamental etc.).

În al doilea rând, aceste acțiuni trebuie să îndeplinească o funcție explicativă. Materialele care se prezintă în diverse colective de oameni ai muncii trebuie să explice, la nivelul de accesibilitate impus de particularitățile existente:

— rațiunea unei anumite reglementări și caracterul său obiectiv necesar, inclusiv consecințele pentru societate ale unor comportamente contrare, ilegale;

— conduita legală de urmat, socialmente acceptabilă, precum și eventualele consecințe — legale (penale, contravenționale, disciplinare), morale, politice — ale nerespectării normelor juridice și, implicit, ale atitudinilor pasive (constind în nedenumțarea unor infracțiuni, nesusizarea organelor de stat cu privire la anumite manifestări ostile sau stări de lucruri negative), de neintervenție, ale lipsei de angajare în procesul combaterii oricăror fapte sau fenomene care ar putea degenera în infracțiuni de competența organelor de securitate;

— interesul personal al fiecăruia, ca cetățean și membru al colectivului, ca proprietar, producător și beneficiar al avuției naționale în adoptarea unor conduite conforme cu normele legale și în crearea unui climat de intoleranță față de infracțiuni și infractori, față de orice fapte de natură a aduce atingere valorilor fundamentale ale societății;

— motivația — reală și aparentă — a conduitelor antisociale, însoțite de argumente pertinente relative la lipsa de temeinicie a acestora din urmă;

— anumite tehnici, metode și mijloace folosite de cei interesați în atragerea la acțiuni de trădare sau la alte infracțiuni contra securității statului ori la fapte preinfracționale date în competență, precum și variantele de comportament ce se așteaptă de la cei vizați.

În al teilea, dar nu și în ultimul rând, activitățile de pregătire contrainformativă și antiinfracțională a populației — indiferent dacă sînt concepute și realizate ca acțiuni independente sau sînt întreprinse cu ocazia altor măsuri de securitate — trebuie să îndeplinească o funcție educativ-formativă. Ele trebuie să conducă la formarea, dezvoltarea și consolidarea unor convingeri și atitudini ferme, ca baze logico-raționale și psihologice ale adoptării de conduite legale în toate împrejurările. Acest deziderat se poate realiza prin îmbinarea judicioasă a elementelor de convingere cu rolul preventiv general al pedepselor penale și al celorlalte sancțiuni legale.

Totodată, materialele prezentate trebuie să determine și să stimuleze un anumit tip de activism politico-juridic la membrii colecti-

vității, să dezvolte responsabilitatea fiecăruia pentru apărarea valorilor și intereselor superioare comune, să incite la intervenții operative, directe și ferme împotriva oricăror fapte socialmente periculoase sau potențial periculoase pentru societate. Pentru ca prevenirea să devină tot mai mult o sarcină și o operă a întregului popor, așa cum cer hotărârile de partid, comandantul nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să activizăm sistematic, prin toate mijloacele pe care le avem la dispoziție, colectivele de muncă, toate verigile sistemului democrației muncitorești-revoluționare, fiecare membru al societății.

Aceste funcții, delimitate din necesități de ordin metodologic, alcătuiesc un tot unitar, se află într-o strinsă interdependență și intercondiționare și trebuie avute cu prioritate în vedere în realizarea oricărei acțiuni concrete de pregătire contrainformativă și antiinfrațională a populației.

Ca parte integrantă a sistemului social de educație politico-juridică, activitatea organelor de securitate pe această linie, limitată strict la domeniul lor de competență, își aduce și trebuie să-și aducă tot mai mult contribuția specifică la prevenirea oricăror fapte care ar putea fi de natură să pună în pericol valorile sociale privitoare la securitatea statului.

2 Mai puțin abordată în lucrările noastre de specialitate, măsura **destrămării încercărilor de constituire a unor anturaje cu preocupări ostile** necesită unele clarificări teoretice, cu implicații directe pentru activitatea practică a organelor de securitate pe această linie.

Particularitățile măsurii și căile de sporire a eficienței sale pot fi puse în evidență numai dacă se pornește de la o accepțiune unitară și adecvată a conceptului de „anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate“.

Prin „anturaj“ în general se înțelege „mediul social-uman apropiat individului, înțelegând mai ales persoanele cu care subiectul se găsește în relații frecvente, de la care imprumută modele de comportare și în raport cu care își construiește sistemul de aspirații și așteptări“¹⁾.

Ideea de anturaj presupune:

— o anumită stabilitate a legăturilor dintre membrii anturajului (dispoziția în spațiu apropiat a persoanelor și frecvența în timp a comunicărilor interpersonale ale individului în contactele sale cu cei din apropiere²⁾);

— cel puțin o preocupare sau afinitate³⁾ comună „liderului“ și celorlalți membri ai anturajului, care poate fi alta pentru fiecare membru și care menține stabilitatea relativă a relațiilor interpersonale;

— lipsa unor structuri organizatorice rigide, de tip formal, cu excepția relațiilor funcției de „lider“ care, în cazul unor anturaje în formare, poate fi încă neprecizată. Aceasta înseamnă că nu pot fi incluse în categoria anturajelor grupurile care nu constituie doar o sumă de indivizi, „ci o structură socială, o colectivitate integrală, între ai cărei membri există și funcționează numeroase le-

gături sociale¹⁾“. De asemenea, nu se includ în anturaje asociațiile sau organizațiile în care există o specializare a funcțiilor și o diferențiere netă între membri și cei investiți cu o anumită funcție. În această viziune, după părerea noastră, nu pot fi incluse în noțiunea de anturaj grupele de credincioși organizate, cu un număr relativ mare de persoane, indiferent de caracterul legal sau ilegal al cultului sau sectei respective. S-ar putea vorbi de anturaj numai în ipoteza în care un singur credincios, desfășurând activitate asiduă de prozelitism, atrage în orbita sa de influență trei, patru sau mai multe persoane;

— capacitatea de influență a „liderului“ asupra membrilor anturajului, concretizată atât în selectarea acestora — după criterii predominant intelective sau psihologice —, cât și în incitarea lor la comentarii sau comportamente corespunzătoare unui anumit „model“ (în raport cu anumite scopuri, mărturisite sau nu).

Pentru existența unui anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate sînt necesare o anumită sferă a acestor preocupări sau cel puțin o dominantă, care să vizeze — direct sau indirect — valorile sociale privitoare la securitatea statului ori să evolueze astfel încît să ajungă a fi de natură să lezeze securitatea statului. Numai astfel de anturaje trebuie să stea în atenția organelor noastre.

Prin consecințele sale, o interpretare extensivă a noțiunii de „anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate“ este dăunătoare. Ea poate conduce la o imagine denaturată asupra situației operative de securitate, la o informare greșită, exagerată a factorilor decizionali și, prin aceasta, la adoptarea unor măsuri care nu corespund nevoilor muncii practice. De asemenea, o interpretare restrictivă este de natură a avea consecințe nedorite.

Delimitarea adecvată a anturajelor care fac obiectul muncii specifice de celelalte anturaje presupune analiza temeinică a datelor și informațiilor existente, cu tot discernămintul politico-juridic și profesional necesar, în vederea determinării cît mai exacte a componentelor care vizează sau ar putea să vizeze fapte, fenomene, manifestări de competența noastră, prin raportarea permanentă la sarcinile și misiunile ce ne revin.

Marea diversitate a situațiilor practice existente face imposibilă formularea unor rețete general valabile, a unor criterii rigide, imuabile de delimitare a anturajelor cu preocupări de competența securității, dar, pentru asigurarea unei eficiențe sportite a măsurilor de destrămarea a anturajelor, după părerea noastră, este necesar:

□ să se analizeze cu toată responsabilitatea fiecare anturaj în parte, componența sa, preocupările (faptele ori manifestările, concepțiile sau ideile pe care le vehiculează sau promovează etc.) care ar putea fi de natură să afecteze securitatea statului, scopurile urmărite de elementul central (îndoctrinare ostilă, atragerea la manifestări dușmănoase, la colportarea și comentarea știrilor transmise de posturile de radio reacționare din exterior, apologia unor teze sau concepții fasciste, horthyste, iredentiste, șoviniste și altele), dacă acționează din proprie inițiativă sau a primit sarcini în acest sens (cînd, de la cine, care este sistemul de legătură folosit);

□ să se delimiteze cît mai exact poziția și contribuția fiecărui membru al anturajului la / față de întreținerea unei atmosfere ostile, gradul

¹⁾ Dicționar de psihologie socială, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981, p. 28.
²⁾ Ibidem.
³⁾ Idem, p. 18.

¹⁾ Idem, p. 107.

vității, să dezvolte responsabilitatea fiecăruia pentru apărarea valorilor și intereselor superioare comune, să incite la intervenții operative, directe și ferme împotriva oricăror fapte socialmente periculoase sau potențial periculoase pentru societate. Pentru ca prevenirea să devină tot mai mult o sarcină și o operă a întregului popor, așa cum cer hotărârile de partid, comandantul nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să activizăm sistematic, prin toate mijloacele pe care le avem la dispoziție, colectivele de muncă, toate verigile sistemului democrației muncitorești-revoluționare, fiecare membru al societății.

Aceste funcții, delimitate din necesități de ordin metodologic, alcătuiesc un tot unitar, se află într-o strânsă interdependență și intercon condiționare și trebuie avute cu prioritate în vedere în realizarea oricărei acțiuni concrete de pregătire contrainformativă și antiinfracțională a populației.

Ca parte integrantă a sistemului social de educație politico-juridică, activitatea organelor de securitate pe această linie, limitată strict la domeniul lor de competență, își aduce și trebuie să-și aducă tot mai mult contribuția specifică la prevenirea oricăror fapte care ar putea fi de natură să pună în pericol valorile sociale privitoare la securitatea statului.

[2] Mai puțin abordată în lucrările noastre de specialitate, măsura **destrămării incercărilor de constituire a unor anturaje cu preocupări ostile** necesită unele clarificări teoretice, cu implicații directe pentru activitatea practică a organelor de securitate pe această linie.

Particularitățile măsurii și căile de sporire a eficienței sale pot fi puse în evidență numai dacă se pornește de la o accepțiune unitară și adecvată a conceptului de „anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate“.

Prin „anturaj“ în general se înțelege „mediul social-uman apropiat individului, înțelegând mai ales persoanele cu care subiectul se găsește în relații frecvente, de la care imprumută modele de comportare și în raport cu care își construiește sistemul de aspirații și așteptări“¹⁾.

Ideea de anturaj presupune :

— o anumită stabilitate a legăturilor dintre membrii anturajului (dispoziția în spațiu apropiat a persoanelor și frecvența în timp a comunicărilor interpersonale ale individului în contactele sale cu cei din apropiere²⁾);

— cel puțin o preocupare sau afinitate³⁾ comună „liderului“ și celorlalți membri ai anturajului, care poate fi alta pentru fiecare membru și care menține stabilitatea relativă a relațiilor interpersonale;

— lipsa unor structuri organizatorice rigide, de tip formal, cu excepția relațiilor funcției de „lider“ care, în cazul unor anturaje în formare, poate fi încă neprecizată. Aceasta înseamnă că nu pot fi incluse în categoria anturajelor grupurile care nu constituie doar o sumă de indivizi, „ci o structură socială, o colectivitate integrală, între ai cărei membri există și funcționează numeroase le-

gături sociale¹⁾“. De asemenea, nu se includ în anturaje asociațiile sau organizațiile în care există o specializare a funcțiilor și o diferențiere netă între membri și cei investiți cu o anumită funcție. În această viziune, după părerea noastră, nu pot fi incluse în noțiunea de anturaj grupurile de credincioși organizate, cu un număr relativ mare de persoane, indiferent de caracterul legal sau ilegal al cultului sau sectei respective. S-ar putea vorbi de anturaj numai în ipoteza în care un singur credincios, desfășurând activitate asiduă de prozelitism, atrage în orbita sa de influență trei, patru sau mai multe persoane :

— capacitatea de influență a „liderului“ asupra membrilor anturajului, concretizată atât în selectarea acestora — după criterii predominant intelective sau psihologice —, cât și în incitarea lor la comentarii sau comportamente corespunzătoare unui anumit „model“ (în raport cu anumite scopuri, mărturisite sau nu).

Pentru existența unui anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate sînt necesare o anumită sferă a acestor preocupări sau cel puțin o dominantă, care să vizeze — direct sau indirect — valorile sociale privitoare la securitatea statului ori să evolueze astfel încît să ajungă a fi de natură să lezeze securitatea statului. Numai astfel de anturaje trebuie să stea în atenția organelor noastre.

Prin consecințele sale, o interpretare extensivă a noțiunii de „anturaj cu preocupări de competența organelor de securitate“ este dăunătoare. Ea poate conduce la o imagine denaturată asupra situației operative de securitate, la o informare greșită, exagerată a factorilor decizionali și, prin aceasta, la adoptarea unor măsuri care nu corespund nevoilor muncii practice. De asemenea, o interpretare restrictivă este de natură a avea consecințe nedorite.

Delimitarea adecvată a anturajelor care fac obiectul muncii specifice de celelalte anturaje presupune analiza temeinică a datelor și informațiilor existente, cu tot discernămintul politico-juridic și profesional necesar, în vederea determinării cît mai exacte a componentelor care vizează sau ar putea să vizeze fapte, fenomene, manifestări de competența noastră, prin raportarea permanentă la sarcinile și misiunile ce ne revin.

Marea diversitate a situațiilor practice existente face imposibilă formularea unor rețete general valabile, a unor criterii rigide, imuabile de delimitare a anturajelor cu preocupări de competența securității, dar, pentru asigurarea unei eficiențe sportite a măsurilor de destrămare a anturajelor, după părerea noastră, este necesar :

□ să se analizeze cu toată responsabilitatea fiecare anturaj în parte, componența sa, preocupările (faptele ori manifestările, concepțiile sau ideile pe care le vehiculează sau promovează etc.) care ar putea fi de natură să afecteze securitatea statului, scopurile urmărite de elementul central (îndoctrinare ostilă, atragerea la manifestări dușmănoase, la colportarea și comentarea știrilor transmise de posturile de radio reacționare din exterior, apologia unor teze sau concepții fasciste, horthyste, iredentiste, șoviniste și altele), dacă acționează din proprie inițiativă sau a primit sarcini în acest sens (cînd, de la cine, care este sistemul de legătură folosit) ;

□ să se delimiteze cît mai exact poziția și contribuția fiecărui membru al anturajului la / față de întreținerea unei atmosfere ostile, gradul

¹⁾ Idem, p. 107.

¹⁾ Dicționar de psihologie socială, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981, p. 28

²⁾ Ibidem.

³⁾ Idem, p. 18.

de angajare la asemenea manifestări sau preocupări de competența securității;

□ să se stabilească, încă din cursul urmăririi informative, atitudinile, comportamentul, concepțiile și deficiențele caracteriale exploatabile ale elementului central și ale persoanelor mai virulente, pentru a putea servi la compromitere și izolare, la crearea sau amplificarea unor disensiuni, la determinarea unora dintre membrii anturajului să se desolidarizeze de preocupările ostile ale celorlalți și să facă declarații sincere și complete;

□ să se folosească cu mai mult profesionalism și curaj o serie de combinații informative, pentru a crea între membrii anturajului o stare de neîncredere și suspiciune reciprocă, asemenea măsuri aducând un surplus de eficiență acțiunilor de destrămare;

□ să se adopte o tactică de cercetare și documentare ofensivă, bazată pe exploatarea cât mai eficace a informațiilor obținute și a declarațiilor date de unii împotriva celorlalți, cu asigurarea conspirativității metodelor și mijloacelor de muncă, insistându-se pe aspectele care vizează securitatea statului și urmărindu-se stabilirea detaliată a faptelor ce pot fi reținute în sarcina fiecărui membru al anturajului, cu prioritate a „liderului” acestuia;

□ să se propună măsuri de finalizare diversificate, în raport cu persoana fiecărui membru al anturajului, gravitatea faptelor și contribuția la acțiunile sau manifestările a căror evoluție ar fi fost de natură să aducă atingere securității statului;

□ atît în procesul documentării, cît și pe parcursul aducerii la îndeplinire a măsurilor aprobate, în cazurile în care este posibil și necesar, să se sublinieze riscurile penale pe care și le asumă cei care nu denunță anumite infracțiuni contra securității statului (inclusiv actele pregătitoare, constînd în producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și în luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor, sancționate de art. 173 Cod penal ca tentativă) ori care săvîrșesc acte de tănuire sau favorizare, îndeosebi în cazul elementelor periferice ale anturajului ori care au o participare proprie redusă;

□ să se acorde toată atenția necesară verificării reacției elementelor respective, eficienței măsurilor întreprinse, pentru a sesiza și contracara cu promptitudine eventualele încercări de reluare a legăturilor în condiții de clandestinitate sporită ori de încetare formală sau temporară, în scop de dezinformare, a acestor legături.

Deși nu sînt înregistrate ca măsuri de sine stătătoare, **compromiterea și izolarea** fac parte din mijloacele întrebuintate pentru destrămarea încercărilor de constituire a unor anturaje cu preocupări ostile. Realizarea acestora cu maximum de eficiență este posibilă numai în anumite cazuri, și anume:

— dacă în antecedentele sau în conduita prezentă ale celui vizat există aspecte reale care pot fi valorificate în scop de compromitere sau izolare. În caz contrar, scopul nu poate fi atins decît dacă se elaborează și se aplică o serie de combinații bine puse la punct, fondate pe cir-

cumstanțe reale, care să poată și să fie interpretate de ceilalți membri ai anturajului în sensul dorit de noi. Necesitînd cunoașterea personalității indivizilor respectivi și a unor elemente indispensabile de psihologie aplicată (nu numai a grupurilor), avînd în vedere și unele implicații nedorite care pot să apară (de genul celor criticate la timpul lor de conducerea departamentului), realizarea de combinații informative, cel puțin în cazurile mai deosebite, trebuie să se facă respectîndu-se întocmai Ordinul ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului nr. 00116/00171 din 14.1.1987;

— dacă există date care justifică aprecierea că aducerea la cunoștința membrilor anturajului a faptelor, atitudinilor sau comportărilor compromițătoare va avea efectul scontat. Așa de exemplu, trecutul politic al unui fost legionar nu va putea constitui un element suficient de eficace pentru compromiterea acestuia față de un alt legionar, existînd chiar riscul ca măsura să aibă un efect de bumerang. Valoarea (intensitatea) efectului urmărit și, uneori, însăși obținerea acestuia depind și de modul cum sînt prezentate faptele, de poziția de pe care ele sînt aduse la cunoștința celorlalți membri ai anturajului, de „accentele” ce se pun și de măiestria cu care se exploatează anumite sentimente sau convingeri ale persoanelor față de care are loc compromiterea. Abilitatea noastră trebuie să se manifeste prin folosirea, în scop de prevenire, a propriilor sentimente și convingeri ale elementelor respective.

Avînd în vedere eficiența deosebită cu care s-ar putea acționa prin măsuri de **dezinformare**, îndeosebi în cazul anturajelor cu preocupări de a intra în legătură cu cercurile și organizațiile reacționare din străinătate sau de a culege și transmite acestora date și informații cu conținut denigrator sau calomniator la adresa țării noastre, apreciem că este necesar să se apeleze mai frecvent la sprijinul calificat al unității centrale de profil și să se concluceze mai activ cu aceasta, pe cazuri concrete, pentru a se întreprinde în comun măsuri cu grad sporit de ofensivitate și eficacitate.

3 **Influențarea pozitivă** este o măsură de prevenire aplicabilă pentru fapte preinfracționale mai puțin grave, de competența organelor de securitate.

În practică, această măsură se întreprinde în situația cînd se obțin date sau materiale verificate din care rezultă că o persoană a intrat, a fost atrasă sau se află în studiu în vederea atragerii într-un anturaj sau integrării într-un grup ori mediu cu preocupări de natură a afecta securitatea statului ori care evoluează în acest sens, fără ca persoana în cauză să-și dea seama de toate urmările pe care le-ar putea avea întreținerea în continuare sau stringerea unor asemenea relații.

În această accepțiune, influențarea pozitivă este aplicabilă nu pentru acte, acțiuni sau fapte preinfracționale consumate, ci pentru situații de genul celor menționate.

Influențarea pozitivă, ca măsură de prevenire, are unele particularități de care trebuie să se țină seama, deoarece numai astfel i se poate

asigura o eficiență superioară. Aceste elemente specifice constau în următoarele :

— este un proces, presupune un contact interuman în timp, bazat pe un anumit tip de ascendență (de pregătire, vîrstă, experiență de viață, bazată pe relații de familie etc.) a elementului activ, pe competența acestuia de a influența atît conduita celui alt, cît și — mai ales — o serie de idei, concepții sau convingeri ce stau la baza comportamentului, a cărui evoluție ar putea deveni de natură să aducă atingere securității statului ;

— implică o acceptare, expresă sau tacită, a dialogului de către elementul față de care se ia măsura, cel puțin de pe poziții egale. Din aceasta rezultă că, așa cum o confirmă și practica, influențarea pozitivă nu este — de regulă — eficientă în cazul persoanelor fanatice, care au suferit o puternică indoctrinare și care, în general, nu acceptă opinii contrare ;

— existența unei anumite tactici din partea elementului activ al dialogului care, fără a „răni“ susceptibilitățile celui alt, cu răbdare și reverență, folosind tehnici adecvate de persuasiune, trebuie să-i „demoleze“ pe nesimțite toate „cărămizile“ pe care se fundamentează comportamentul socialmente necorespunzător. Deși pare o măsură simplă, influențarea pozitivă trebuie să se bazeze pe o temeinică pregătire prealabilă (cunoașterea subiectului, a concepțiilor sale, a valorilor fundamentale ale sistemului său axiologic, a comportării acestuia ; familiarizarea cu terminologia și problematica specifică ; etapizarea procesului etc.), mobilitate de gîndire, experiență de viață și, nu în ultimul rînd, exemplul personal. Fără a ocoli probleme mai puțin importante, influențarea trebuie să meargă la esență, să vizeze cauzele care au determinat și condițiile care au favorizat o anumită conduită ;

— verificarea, pe parcurs, a eficienței reale a acțiunii și adaptarea permanentă a tacticii la concluziile ce se desprind pe această linie din informațiile obținute. Cînd măsura se aduce la îndeplinire prin alte persoane decît ofițerul de securitate, realizarea acestui deziderat presupune o legătură organizată a ofițerului cu acestea, în vederea unei instruirii adecvate. Dacă măsura se realizează prin rețeaua informativă, din materialele obținute pe parcurs și din instructajele făcute trebuie să rezulte evoluția acestui proces, metodele concrete folosite și, eventual, alte acțiuni ale organelor noastre, întreprinse în sprijinul influențării pozitive (chemarea celui în cauză pentru a participa la o avertizare în cadru lărgit a unei alte persoane cu preocupări asemănătoare, la o punere în dezbatere sau în discuția colectivului de muncă ; scoaterea lui din mediul care îl influențează negativ etc.). În general, se impune și trebuie să rezulte o coordonare activă din partea ofițerului. Simplul enunț făcut într-un raport că s-a luat sau se va lua măsura influențării pozitive, nu poate în nici un caz să satisfacă exigențele actuale de calitate și eficiență. După părerea noastră, în cazurile mai deosebite, este necesar să se întocmească un plan concret, detaliat de influențare pozitivă, care să fie supus spre aprobare factorilor competenți. Și aceasta nu din motive birocratice, ci pentru că, spre deosebire de alte măsuri, influențarea pozitivă este un proces, de mai mare

sau mai mică durată, asupra căruia este necesar să se exercite un control permanent și eficient, care nu trebuie lăsat să decurgă la voia intimplării și nici abandonat decît o dată cu obținerea de informații verificate privitoare la renunțarea de către cel în cauză la preocupările sale anterioare.

În practica unor cadre de securitate, în unele cazuri, influențarea pozitivă este abordată și aplicată cu superficialitate, formal, în spiritul unor „tradiții“ birocratice, fără un control calificat și permanent, cu minime investiții de inteligență și profesionalism. Avînd în vedere toate acestea și sintetizînd particularitățile enumerate, putem spune că, pentru sporirea eficienței influențărilor pozitive, este necesar :

— să se facă o selecție a cadrelor ce urmează a realiza nemijlocit influențarea pozitivă, cel puțin în cazurile mai deosebite, în care se pun o serie de probleme privitoare la un anumit domeniu de activitate sau la persoana făptuitorului ;

— să se asigure o pregătire prealabilă temeinică a aplicării măsurii, eventual pe bază de plan ;

— să se exercite un control mai sistematic, pe parcurs și în final, atît de către ofițerul care are cazul respectiv, cît și de către șefii săi profesionali ;

— să se studieze și să se valorifice cu mai multă eficiență experiența pozitivă obținută pe linia acestei măsuri ;

— să se acționeze cu mai mult curaj, în scop de influențare pozitivă, asupra tuturor persoanelor despre care s-a stabilit că se află în atenția unor organizații, cerouri sau grupări reacționare din exterior ori a unor elemente ostile din interior, înainte de atragerea activă a acestor persoane la manifestări dușmănoase și de indoctrinare a lor.

★

Analiza atentă a fiecărei situații în parte, în raport cu ordinele și instrucțiunile de muncă, cu orientările conducerii Departamentului Securității Statului, este de natură a pune în evidență alți factori care condiționează eficiența unor măsuri de prevenire, în funcție și de specificul situației operative din caz ori de pe raza de competență a organului respectiv de securitate.

Colonel Pătru MORARIU
Maior Alexandru OLARU

CUNOAȘTEREA ȘI PREVENIREA STĂRILOR DE SPIRIT NEGATIVE ÎN MEDII, LOCURI, OBIECTIVE. MĂSURI DE INFLUENȚARE POZITIVĂ

Continuăm dezbaterea pe tema enunțată la care, în acest număr, participă tovarășul colonel Dumitru NATALEȚU, șeful Securității județului Brașov :

Activitatea intensă și bogată, tot mai eficientă, în toate domeniile și pe întreg cuprinsul patriei noastre demonstrează un puls al vieții politice interne normal și viguros. Conducerea partidului și statului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, veghează la menținerea și cultivarea spiritului revoluționar constructiv, a unui climat politico-social sănătos, de muncă creatoare, inițiind măsuri și adoptând decizii destinate să favorizeze mersul înainte al țării și triumful permanent al noului. Secretarul general al partidului nostru studiază și analizează atent realitățile, sesizează tendințele obiective ale evoluției sociale interne și internaționale, cultivă legătura directă și dialogul permanent al oamenilor muncii cu colectivele de creatori ai bunurilor materiale și spirituale, promovind cu nețărmurit devotament interesele țării, ale socialismului și păcii.

În acest cadru, și în județul Brașov oamenii muncii din sectoarele producției materiale, ale cercetării științifice, învățământului și culturii sînt ferm angajați în realizarea sarcinilor actualei etape de dezvoltare a patriei, fiind conștienți că obiectivele stabilite pot fi îndeplinite numai printr-o activitate exemplară, în ordine și disciplină, într-un climat de înaltă exigență.

Aceste coordonate reprezintă, de altfel, direcții în care acționează permanent, în consens, organele locale de partid și de stat, organismele democrației muncitorești revoluționare, unanim interesate în asigurarea tuturor condițiilor materiale și spirituale pentru transpunerea în practică a programelor de dezvoltare economico-socială, a legilor țării, a celorlalte măsuri luate de conducerea partidului și statului. Pe această

linie, în calitate de activiști ai partidului într-un domeniu special, de executanți ai unor misiuni politice, cadrele aparatului de securitate județene își aduc contribuția activă, prin mijloace și metode specifice, la înlăturarea și promovarea cauzei partidului, a intereselor oamenilor muncii.

★

Pe traiectoria unor astfel de preocupări se interferează însă, uneori, diferiți factori perturbatori, a căror acțiune — premeditată sau nu — determină efecte negative în starea de spirit a unor colectivități mai mari sau mai mici, cu consecințe ce pot căpăta un curs imprevizibil, dacă nu se intervine oportun cu măsuri preventive adecvate.

Avem în vedere, în primul rînd, așa cum ne-a atras atenția în repetate rînduri comandantul nostru suprem, că „din afară, pe diferite căi, are loc o activitate susținută din partea cercurilor imperialiste, de poluare morală și intelectuală“, că oficine, cercuri și organizații reacționare recurg la cele mai rafinate modalități de a influența, ideologic și psihologic, diverse categorii de persoane pentru a le antrena, direct sau indirect, la manifestări retrograde, dușmănoase, de natură să afecteze climatul politico-social sănătos din țara noastră.

La specificul situației operative a județului Brașov — caracterizată prin existența unor mari și importante obiective economice, afluența unui însemnat număr de străini pe toată durata anului, structura națională diversă a populației județului, din care numeroase persoane au rude sau relații în străinătate ori călătoresc deseori în exterior — simțim frecvent, ca organe de securitate unele reflexe și efecte ale acțiunilor de influență și diversiune ideologică, desfășurate de serviciile de spionaj și organizațiile reacționare în diverse forme și cu utilizarea unui întreg arsenal de mijloace și metode.

Propaganda și diversiunea ideologică, în special prin intermediul unor posturi de radio și organe de presă, influența directă exercitată de unii străini veniți pe raza județului în calitate de turiști, vizitatori la rude, de cei aflați la studii sau de către diplomații unor ambasade determină variate efecte negative în starea de spirit a unor categorii de persoane din obiectivele, problemele, mediile și locurile din competență, îndeosebi tineri, intelectuali, fanatici religioși, persoane de naționalitate maghiară și germană.

Dacă ne referim numai la emisiunile postului de radio autointitulat „Europa liberă“ — ale căror tematici sînt menite, între altele, să creeze și să stimuleze sentimente de nemulțumire legate de așa-zisa lipsă a posibilităților de realizare profesională, materială ori de altă natură, să întrețină psihoza emigraționistă, să instige la acțiuni naționalist-iredentiste ș.a. — influența acestora am regăsit-o, practic, între factorii de cauzalitate ai unor acte cu caracter antisocial comise sau pregătite de persoane din diferite categorii sociale.

În consecință, am acționat cu măsuri de ripostă cit mai adecvate, menite să conducă la obținerea unui randament maxim în respingerea și contracararea încercărilor de proliferare, pe orice cale, a propagandei care viza alterarea climatului politic sau a stării de spirit în rîndul diferitelor categorii sociale. Prin *neutralizarea directă a colportorilor și rilor calomnioase* difuzate de unele posturi de radio, a *străinilor care proliferau idei și concepții contrare ideologiei și modului nostru de viață*, prin *pregătiri contrainformative* în diferite medii și *demascarea caracterului reacționar al officinelor de propagandă occidentale* — acțiuni în care am antrenat factorii educaționali, conducerile organizațiilor socialiste, alte organisme ale democrației muncitorești revoluționare — am urmărit eliminarea factorilor de nocivitate ce pot determina efecte negative în starea de spirit a unor categorii de persoane.

Între alte cauze și împrejurări care generează sau favorizează apariția unor stări de spirit negative — de regulă ca urmare a faptului că astfel de situații afectează interese individuale sau colective — întilnim frecvent și aspecte de *nerezpectare sau neaplicare corectă a actelor normative*, datorită necunoașterii acestora sau interpretării lor subiective, *neajunsuri în organizarea activității social-economice, atitudini de neglijență din partea unor factori de decizie sau execuție, greșeli, abuzuri, situații birocratice*.

De exemplu, și în județul Brașov s-au înregistrat în unele unități economice nemulțumiri și comentarii negative după apariția și punerea în aplicare a legii privind retribuirea în acord global și în acord direct a personalului muncitor, datorită nerealizării integrale a veniturilor, în anumite perioade, de către unele categorii de personal. Analiza atentă a informațiilor obținute a condus la concluzia că diversele situații de acest gen semnalate aveau cauze diferite. În consecință, în cazurile în care nerealizarea sarcinilor de plan și obținerea diminuată a retribuțiilor se datorau unor lipsuri pe linia asigurării cu comenzi, cu materii prime și materiale, au fost informate organele locale de partid, s-a intervenit prin direcția de linie la conducerea ministerelor tutelare, iar ca urmare a măsurilor de înlăturare a unor asemenea cauze, situațiile semnalate au fost ameliorate. Evident că, pînă la soluționarea neajunsurilor care au constituit cauzele de fond, s-a acționat prin factori politici, prin surse cu capacitate de influență, pentru a optimiza starea de spirit a categoriilor de personal afectate.

În alte situații, dimpotrivă, *aceleași efecte negative au fost determinate de incorecta aplicare a legii sau de erori în normarea muncii în unele sectoare*. Fiindu-ne semnalate în timp util astfel de nereguli, am acționat prin *intervenția directă la factorii de decizie*, care au dispus aplicarea corectă a prevederilor legii și, după caz, sancționarea persoanelor vinovate, măsuri care au fost de natură să neutralizeze premisele unor situații conflictuale.

În declanșarea unor stări de spirit negative se interfează, uneori, acțiunea anumitor factori obiectivi cu cea a unor deficiențe de or-

din subiectiv. De pildă, în ultima perioadă municipiul Brașov s-a confruntat, din motive obiective, cu dificultăți în asigurarea necesarului de apă, atât pentru nevoile economiei, cât și pentru consumul casnic. Organele locale de partid și de stat au demarat, firesc, o importantă investiție menită să dezvolte la nivelul nevoilor actuale capacitățile de captare și furnizare a apei, marea majoritate a locuitorilor înțelegînd și apreciînd corespunzător eforturile ce se fac în acest sens.

Pe fondul acestei situații au fost înregistrate stări de spirit negative mai deosebite în mediul studenților români și străini cazați la căminele Universității, *informațiile obținute semnalînd pericolul degenerării acestora în acte cu caracter de dezordine*. Analiza și verificarea atentă a datelor inițiale au relevat că nemulțumirile ce alimentau starea de spirit negativă a studenților căminiști aveau la bază nu numai dificultățile în asigurarea cu apă, ci și calitatea necorespunzătoare a hranei de la cantină și aplicarea nejudicioasă a măsurilor de economisire a energiei electrice în cămine, ignorîndu-se nevoia reală a acestora de a avea condiții, în partea a doua a zilei, pentru studiul individual. *Intervenindu-se la conducerea Universității și a Asociației Studenților Comuniști*, au fost luate măsurile ce se impuneau pentru înlăturarea deficiențelor în aprovizionarea și gospodărirea alimentelor la cantina studențească — datorate, de fapt, neglijenței și dezinteresului unor factori cu atribuții —, precum și pentru redistribuirea judicioasă a cotei de energie electrică pe diferiți consumatori ai Universității. De asemenea, *în urma informării organelor locale de partid* au fost găsite soluțiile corespunzătoare și pentru asigurarea necesarului de apă la căminele studențești. În paralel, au fost inițiate *discutarea și clarificarea* — în cadrul asociațiilor studențești din facultăți — cu participarea unor persoane competente, a *semnificației acțiunilor de economisire* ce au loc la nivelul întregii economii naționale, a *cauzelor* care au determinat aceste măsuri, iar prin factori educaționali și surse cu autoritate din rîndul cadrelor didactice am acționat pentru asigurarea unui climat de ordine în cămine — toate acestea conducînd la neutralizarea stărilor de spirit negative inițiale.

Așa cum am mai spus, efecte negative în starea de spirit a unei colectivități pot fi declanșate de aplicarea fără discernămint a unor măsuri, uneori chiar abuzive, de către persoane chemate ele însele să asigure un climat optim de muncă și viață în grupul respectiv. De exemplu, dintr-o comună a județului a fost obținută informația că unii factori de conducere locali au dispus ca unitățile comerciale din localitate să nu mai vîndă piine și alte produse alimentare acelor cetățeni care nu încheiaseră pînă la acea dată contracte de livrare a unor produse la fondul de stat. Departe de a avea efectul scontat, măsura a declanșat nemulțumiri vădite, înregistrîndu-se izolat și unele amenințări la adresa factorilor de conducere respectivi. *Informînd operativ organul județean de partid*, au fost luate măsurile politice corespunzătoare, atât pentru înlăturarea stării de spirit negative create, cât și pentru rezolvarea problemelor de fond care au ocazionat-o.

Desigur că situații de genul celor de mai sus, care determină sau favorizează apariția unor stări de spirit negative, pot fi exemplificate în număr mult mai mare, ele probând — alături de alte forme de activitate cu implicații de securitate — complexitatea situației operative din județul Brașov.

★

Pentru a fi în măsură să acționăm operativ și oportun, cu măsuri adecvate de natură a preveni degenerarea unor astfel de situații în manifestări ostile ori alte acte antisociale, acționăm stăruitor, în primul rând, pentru realizarea unei *cunoașteri aprofundate a realității din obiectivele, locurile, mediile și problemele din competență*. Desigur că atingerea acestui obiectiv poate fi realizată numai având dispozitive informative bine puse la punct, cu ajutorul cărora să intrăm operativ în posesia unor informații pertinente, să depistăm cauze, premise și împrejurări cu efect negativ în starea de spirit a unor colectivități. În consecință, sîntem preocupați să îmbunătățim permanent potențialul de cunoaștere și sesizare, îndeosebi în acele locuri și medii în care experiența acumulată a dovedit că propaganda occidentală a avut mai multă audiență, ori în care alți factori nocivi pot determina mai ușor efecte negative în starea de spirit (tineret, intelectuali, grupări religioase, persoane de naționalitate maghiară și germană).

Subordonat aceleiași finalități, acționăm pentru *dezvoltarea la fiecare lucrător a spiritului militant, revoluționar, a discernămintului politic și juridic în aprecierea unor fapte, împrejurări și situații, pentru înțelegerea de esență a mutațiilor petrecute în societatea noastră*. În acest scop, locul prioritar îl ocupă, desigur, aprofundarea operei politice a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a documentelor de partid, precum și însușirea și aplicarea în practică cu mai multă fermitate a programelor de măsuri, a ordinelor și instrucțiunilor date de conducerea Departamentului Securității Statului. În vederea dezvoltării capacității de analiză și acțiune, sîntem preocupați ca fiecare lucrător să stăpînească bine prevederile legilor și celorlalte acte normative, în primul rând a reglementărilor din domeniul de competență, practica dovedind că aceasta permite conlucrarea mai eficientă și la obiect cu celelalte organisme investite să asigure legalitatea, precum și sesizarea la timp a unor încercări de eludare a normelor de muncă și conduită socială ori a intențiilor unor elemente ostile de a utiliza cadrul legal pentru a aduce atingere în orice mod intereselor statului nostru.

PRELUCRAREA CONTRAINFORMATIVĂ ȘI ANTIINFRAȚIONALĂ A POPULAȚIEI — METODĂ SPECIFICĂ DE CREARE ȘI LĂRGIRE A BAZEI DE SPRIJIN ÎN ACTIVITATEA DE PREVENIRE PE LINIE DE SECURITATE

În conformitate cu orientările și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, precum și în baza Programului de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1987, unitățile de securitate își multiplică și diversifică acțiunile specifice de pregătire contrainformativă și antiinfrațională a populației, iar pe această cale, de lărgire a bazei de sprijin în rîndul maselor în scopul perfecționării activității de cunoaștere, descoperire și prevenire a oricăror fapte, fenomene ori situații de natură să afecteze, într-un mod sau altul, securitatea statului.

Întrucît și Securitatea județului Dolj a realizat unele activități în acest domeniu, am solicitat tovarășului lt. colonel **Gherghel Marin**, locțiitor al șefului unității, să ne relateze cîteva aspecte și concluzii cu relevanță operativă pe linia muncii de prevenire.

Intrebare: *Ce loc ocupă prelucrarea contrainformativă și antiinfrațională în activitatea Securității județului Dolj?*

Răspuns: Potrivit indicațiilor și ordinelor în vigoare, această metodă specifică ocupă, în întreaga noastră muncă, un loc important, avînd valoroase implicații în procesul de formare și întărire a vigilenței, conștiinței și comportamentului juridic și civic ale populației, cu un considerabil aport al acesteia pe linia realizării unor sarcini ale muncii de securitate. Și este normal să fie așa, dat fiind că județul Dolj, pe lângă faptul că este tranzitat anual de un mare număr de cetățeni străini (turiști, vizitatori la rude, diplomați, comercianți, oameni de știință și cultură, tehni-

cieni ș.a.), cunoaște valențe deosebite prin aceea că numai în municipiul Craiova își desfășoară activitatea Societatea mixtă româno-franceză „Oltcit-SA“, marile întreprinderi economice cu producție destinată exportului, iar la universitatea din localitate sînt prezenți peste 1000 de studenți străini, din 40 de țări ale lumii. Dacă adăugăm școlile, instituțiile de artă și cultură, șantierele de construcții, combinatele, punctele vamale, zona de frontieră și de mic trafic, precum și deplasarea, anuală, în străinătate a unui număr însemnat de persoane, atît în interes de serviciu, cît și particular, rezultă o gamă largă de sectoare și probleme unde organele noastre sînt chemate să cunoască și să controleze cu competență și răspundere întreaga situație, în scopul prevenirii oricăror fapte, fenomene sau evenimente cu implicații pentru securitatea statului. Or, cooperarea cu organisme democratice socialiste revoluționare și asigurarea unei baze de sprijin din partea colectivelor de oameni ai muncii, în cea mai mare parte prin pregătirea contrainformativă și antiinfracțională, asigură, în bună măsură, realizarea acestui deziderat.

Intrebare: De la ce principii și criterii porniți în planificarea și organizarea unor asemenea acțiuni?

Răspuns: Așa cum am menționat, punctul de plecare îl constituie problematica specifică județului nostru. Iată doar cîteva exemple: 1) mai mulți studenți străini, turiști ori vizitatori la rude s-au deplasat în localități din sudul județului, au săvîrșit unele fapte antisociale, fără ca cineva să sesizeze organele competente despre acest lucru, cu toate că fuseseră destui cetățeni români care stabiliseră relații cu cei în cauză; 2) sînt frecvente cazurile cînd persoane rău intenționate se deplasează în localitățile din zona de frontieră, unde săvîrșesc infracțiuni sau contravenții, iar cu ajutorul unor localnici, se ascund pentru a nu fi depistate de către organele de miliție ori de grăniceri. În astfel de situații, dacă cetățenii, în general, și îndeosebi anumite persoane cu răspunderi social-economice nu dispun de o pregătire contrainformativă corespunzătoare, nu intervin sau nu informează organele noastre cu asemenea aspecte.

Desigur, finalitatea tuturor acțiunilor de pregătire contrainformativă și antiinfracțională a populației trebuie să o constituie eficiența reală a acesteia, respectiv: sporirea vigilenței și formarea unui comportament de securitate în rîndul cetățenilor; asigurarea unei baze de sprijin în vederea exercitării unui control informativ în locuri, medii, probleme; prevenirea — prin informare și prelucrare a prevederilor legislative etc. Menționez că formalismul și șablonismul în inițierea unor astfel de acțiuni conduc la nerealizarea intențiilor și așteptărilor. De aceea, în planificarea și organizarea acestora ne bazăm atît pe o fundamentare riguroasă a utilității, conform problematicii de securitate din raza de competență, cît și pe aprobarea lor — în cazul pregătirilor contrainformative de grup — de către organele locale de partid. Sîntem con-

vinși, de asemenea, că urmărirea efectului concret al pregătirilor de acest gen trebuie să constituie o preocupare permanentă în munca organelor de securitate.

Intrebare: Ce inițiative mai deosebite ați avut în ultima vreme în acest sens?

Răspuns: Conform indicatorilor statistici, pe trimestrul I al acestui an au avut loc 123 de prelucrări contrainformative în grup și 1503 individuale, la care au participat circa 14.500 de persoane (deținători de secrete, specialiști de valoare, personal ce intră în relații de serviciu cu străinii, cadre cu funcții de conducere). În plus, au fost desfășurate 105 acțiuni de popularizare a legislației în prezența a peste 26.000 de persoane, la unele prelucrări fiind utilizat filmul „Jocuri trucate“, iar în presa locală a fost publicat articolul „Apărarea secretului de stat — îndatorire de prim ordin a oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor“. Dar cifrele, luate izolat, nu spun prea multe.

Iată cum am procedat însă într-o situație mai deosebită.

În ultimul timp, s-a constatat și în județul Dolj o amplificare a evenimentelor de frontieră, între anii 1985—1986 avînd loc unele treceri ilegale ale frontierei de stat de către cetățeni străini (cunoscuți cu probleme penale), care intenționau să ajungă, prin R. S. F. Iugoslavia, în Occident. De asemenea, au apărut și unele abateri de la reglementările în vigoare privind regimul de frontieră, micul trafic și străinii.

Ca urmare, pentru îmbunătățirea și creșterea eficienței activității de prevenire în cele 33 de localități cuprinse în micul trafic, cu aprobarea primului secretar al Comitetului județean de partid și sprijinul celorlalte organe locale de partid și de stat, au fost organizate acțiuni de pregătire contrainformativă în grup în municipiul Craiova, în orașele Calafat, Băilești și Segarcea, precum și în cele 30 de comune din zona de frontieră și mic trafic. La acestea au participat personal silvic, de deservire a punctelor turistice și stațiilor PECO, conducători auto I.T.I.A. și I.T.A., mecanizatori, paznici de vînătoare, vameși, cadre didactice și alte categorii de cetățeni care, prin natura serviciului, pot contribui la cunoașterea și prevenirea unor fenomene negative, de natură să afecteze securitatea statului.

Astfel de activități au fost organizate și desfășurate de ofițerii cu funcții de răspundere, pe bază de grafic și material-cadru. Menționez că la întocmirea materialelor cadru de pregătire contrainformativă a populației s-au avut în vedere prevederile Ordinului M.I. nr. 0820/1976 și instrucțiunile de aplicare a acestuia privind datele și informațiile referitoare la activitățile specifice Ministerului de Interne ce pot fi destinate publicității.

Intrebare: Care sînt rezultatele concrete, cu alte cuvinte — așa cum ați enunțat — care este eficiența reală a acestor măsuri?

Răspuns: Ca urmare a pregătirilor menționate și a lărgirii bazei de sprijin, a sporit numărul de sesizări din partea unor oameni ai muncii care, dovedind vigilență și spirit patriotic, au informat organele de securitate despre unele fenomene negative. Așa de exemplu:

1) În luna martie a.c., pe baza unor astfel de sesizări au fost reținute, cercetate și sancționate două elemente, unul din județul Vâlcea, iar celălalt din București, fără ocupație, cu antecedente penale, care escrocaseră mai mulți membri ai unei grupări așa-zis religioase și încercaseră să mituiască un cetățean din orașul Calafat cu o sumă de peste 60.000 lei pentru a le facilita trecerea frauduloasă a frontierei de stat.

2) Doi funcționari dintr-o unitate socialistă din Craiova ne-au fost sesizați de alți oameni ai muncii că, în afara neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu, auziau posturi de radio străine, colportau zvonuri alarmiste și ideii denigratoare ce puteau degenera în fapte antisociale sau crea stări de spirit negative, cu repercusiuni asupra realizării sarcinilor de plan.

Verificându-se cu operativitate aspectele semnalate, în baza unei documentații aprofundate, cu sprijinul și sub îndrumarea organelor locale de partid, conducerea întreprinderii respective a pus în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii faptele celor în cauză, care au fost combătute cu fermitate de cei prezenți. Fără îndoială, ar fi multe de spus. Dar, în încheiere, vreau să subliniez că trebuie să acționăm în așa fel încât această activitate specifică în rindul oamenilor muncii să fie aprofundată, generalizată în aspectele ei pozitive, iar cadrele cu funcții de conducere, să fie antrenate prioritar în astfel de activități, să urmărească de la acțiune la acțiune eficiența practică a acestora, militând pentru întărirea conlucrării cu organele democrației socialiste, cu colectivele de oameni ai muncii, cu întreaga masă de cetățeni, pentru creșterea permanentă a sprijinului acordat aparatului de securitate.

Convorbire consemnată de
lt. col. Dumitru DANAU

Securitatea

județului

MUREȘ

În munca de securitate, activitatea de analiză și exploatare a informațiilor asigură evaluarea lor obiectivă și operativă, în scopul cunoașterii cât mai temeinice a situației operative, a tendinței ei de evoluție, precum și al întreprinderii celor mai corespunzătoare măsuri de prevenire, combatere și neutralizare a faptelor și fenomenelor de natură să afecteze interesele securității statului din domeniul de responsabilitate.

DIN

EXPERIENȚA

NOASTRĂ

**Analiza, sinteza și exploatarea
informațiilor — elemente
componente ale activității
de cunoaștere, prevenire
și curmare a acțiunilor ostile**

Prin examinarea informațiilor ne străduim să cunoaștem ce se petrece în practică, să înțelegem cauzele stărilor de lucruri negative cu care ne confruntăm, să intuim evoluția lor și, pe această bază, să stabilim ce avem de făcut.

Atunci cind se obțin informații cuprinzătoare care oglindesc cit mai complet desfășurarea evenimentelor și fenomenelor din obiectivele, problemele și mediile aflate în competență, cauzele și evoluția acestora, se pot face aprecieri obiective, în concordanță cu realitățile practice, pe

baza cărora se stabilesc măsuri adecvate de prevenire și contracarare a faptelor antisociale.

Insuficiența informațiilor, atât sub aspectul sferei de cuprindere, cât și al profunzimii conținutului lor, conduce la aprecieri și măsuri necorespunzătoare, care nu răspund cerințelor de cunoaștere și acțiune eficiente.

Activitatea de analiză a informațiilor la Securitatea județului Mureș este organizată pe baza prevederilor ordinelor conducerii Departamentului Securității Statului, programelor și planurilor de măsuri, precum și în raport cu prioritățile izvorite din dinamica situației operative. Analizele se realizează atât în cadrul termenelor stabilite de ordinele în vigoare, precum și ori de câte ori situația operativă le impune. În organizarea acestei activități am avut în vedere că analiza informațiilor este un atribut esențial nu numai al cadrelor cu funcții de conducere, ci și al tuturor lucrătorilor operativi.

Ea face parte din procesul muncii noastre de zi cu zi, fiind o componentă de bază a activității de cunoaștere.

Nu de puține ori *calitatea și gradul de eficiență ale muncii noastre depind de modul cum știm să organizăm și să coordonăm activitatea de analiză a informațiilor*, de mijloacele și metodele pe care le folosim.

Activitatea de analiză a informațiilor o privim ca o necesitate obiectivă. Ea presupune asigurarea fondului de informații necesare, studiarea temeinică și evaluarea acestora, în scopul cunoașterii cât mai exacte a situației operative din obiectivele, locurile și mediile date în competență, înțelegerea corectă a ceea ce se petrece în realitate, descoperirea cauzelor ce le generează, faptelor și fenomenelor negative cu care ne confruntăm, previzionarea evoluției lor și, pe această bază, stabilirea măsurilor și modalităților de acțiune.

Calitatea și eficiența analizelor depind de temeinicia cu care acestea au fost pregătite și organizate, de competența cadrelor implicate în realizarea acestei activități, de capacitatea lor de a interpreta informațiile, de discernământul politic și profesional al acestora.

Pentru a avea o evidență clară a tuturor problemelor ce trebuiau analizate și a evita repetarea sau neglijarea unora dintre ele, s-a întocmit un grafic anual, în care au fost incluse analizele rezultate din ordinele și programele de măsuri ale Departamentului Securității Statului, precum și cele impuse de nevoile muncii, respectiv de misiunile și sarcinile cuprinse în documentele de partid și actele normative în vigoare.

Procedind în acest fel, *documentele de planificare au devenit un instrument de conducere și acțiune.* Sistemul de muncă bazat pe o planificare și urmărire riguroasă a analizelor pe probleme, obiective, a rețelei informative și a bazei de lucru, precum și executarea altor lucrări cu termen au stat la baza întocmirii planurilor de muncă trimestriale, atât la nivelul securității județene, cât și al compartimentelor informativ-operative.

Fiecare analiză, pe baza concluziilor rezultate, a constituit un moment hotărâtor în stabilirea de noi direcții de acțiune pentru soluționarea unor cazuri aflate în lucru și întreprinderea măsurilor preventive adecvate.

În anul 1986, s-a acordat atenție deosebită analizării calității și utilității informațiilor la toate nivelurile și îndeosebi la nivelul lucrătorilor.

În acest sens, conform sarcinilor reieșite din Directiva Comandantului Suprem și asigurându-se aplicarea și respectarea întocmai a măsurilor aprobate de Biroul Executiv al Consiliului de conducere al Departamentului Securității Statului pentru pregătirea cadrelor în perioada 1986—1990, s-a acționat perseverent în direcția dezvoltării discernământului politic și profesional al ofițerilor, militându-se ca fiecare dintre aceștia să devină un bun profesionist, capabil să analizeze și sintetizeze cu minuțiozitate, pricepere și operativitate informațiile din sectorul său de responsabilitate. Acționând permanent pentru îmbunătățirea și perfecționarea muncii cu rețeaua informativă, pentru cunoașterea și aplicarea eficientă a metodelor de conducere și educare a acesteia, s-a cerut fiecărui lucrător să analizeze informațiile obținute încă din faza realizării întâlnirii cu sursa, știut fiind că acesta constituie momentul cel mai apropiat de realitățile operative, oferind, în același timp, largi posibilități, atât pentru aprofundarea, completarea și verificarea informațiilor, cât și pentru exploatarea lor prin măsuri de prevenire și contracarare eficiente.

S-a insistat ca lucrătorii să se pregătească temeinic pentru analizele planificate, fie la nivelul șefilor de servicii și compartimente, fie la conducerea securității, ocazii în care aceștia să vină și cu propuneri de soluționare. Cunoscând în detaliu problematica cu care se confruntă, de multe ori, *rolul activ al ofițerului* a fost determinant în găsirea de soluții oportune pentru rezolvarea cu măsuri ofensive a cazurilor aflate în răspunderea sa.

Alături de îmbunătățirea sistemului informațional și creșterea capacității de analiză și sinteză la nivelul ofițerilor s-a cerut șefilor, de pe toate treptele, un plus de calitate și eficiență în planificarea, analiza și urmărirea modului în care lucrătorii din subordine își realizează sarcinile și misiunile încredințate.

Analiza, la nivelul conducerii securității, la începutul fiecărei săptămâni, a modului cum s-au realizat principalii indicatori ai situației operative din perioada anterioară, urmărirea riguroasă a îndeplinirii sarcinilor și ordinelor cu termen, precum și a problematicii prioritare din județ au condus la obținerea unor rezultate superioare celor din anul trecut, contribuind, în același timp, la creșterea gradului de înțelegere a locului ce-l ocupă analiza, sinteza și evaluarea informațiilor în activitatea de securitate. Ca urmare, deși coordonatele situației operative s-au menținut la cote înalte, din cauza amplificării virulenței acțiunilor ostile din exterior, pe fondul unui sporit grad de profesionalitate și vigilență, s-a îmbunătățit simțitor munca cu rețeaua informativă, au cres-

cut valoarea și volumul informațiilor, în unele compartimente acestea dublându-se față de perioada precedentă. Baza de lucru a cunoscut, de asemenea, o dinamică mai bună, iar măsurile preventive au înregistrat o creștere cantitativă și calitativă, constatându-se totodată o eficiență sporită a acestora.

Cu toate rezultatele pozitive obținute, în activitatea unor lucrători continuă să se înregistreze carențe în lucrarea, la nivelul de profesionalitate cerut, a unor dosare de urmărire informativă, unde se acționează încă lent, simplist, fără combinații și jocuri operative — metode și mijloace menite să imprime muncii specifice un caracter dinamic și ofensiv.

Astfel, în analizele trimestriale ale unor cazuri cu o vechime mai mare de 4 ani, ca : „ANONIMUL“, „CAPELANUL“, „ELECTRICIANUL“, „ELVEȚIANUL“, „MARGA“, „DITRAI“, „BARDOSIN“, s-a constatat că rețeaua informativă nu dispunea de posibilități de pătrundere în intimitatea elementelor lucrate, fapt pentru care materialele informative furnizate erau de suprafață, neconcludente, neputându-se, astfel, decide măsuri oportune care să conducă la finalizarea cu eficiență a acestora. De asemenea, în dosarele de urmărire informativă „KRAUS“, „MIRCEA“ și „EDI“ — cetățeni străini care vin sub diferite pretexte în țară și realizează legături suspecte nu sînt suficient de bine controlați — rețeaua informativă folosită în aceste cazuri nu este de calitate, nu se acționează combinativ, iar datele și informațiile furnizate sînt neconcludente și nu oferă posibilități de soluționare cu măsuri operative de prevenire și neutralizare.

Toate cazurile aflate în urmărire informativă mai mult de 4 ani au fost analizate periodic, la nivelul conducerii securității județene, stabilindu-se măsuri ofensive și ferme de lucrare calificată, ceea ce a determinat ca numărul lor să scadă simțitor față de perioada anilor trecuți.

Ne-am propus ca, în conformitate cu orientările comandantului suprem, ordinele conducerii Departamentului Securității Statului și programele de măsuri existente, să facem din anul 1987 un an al calității în ceea ce privește organizarea și coordonarea întregii activități, să fim mai eficienți în prevenirea și contracararea din fașă a oricăror acțiuni ostile desfășurate de unele cercuri și organizații reacționare din exterior, zădărniciind astfel încercările de poluare a climatului social-politic din țara noastră.

Maior Gheorghe MARIȘ

Particularități
în activitatea
ofițerilor
de securitate
care asigură
centre (oficii) de calcul

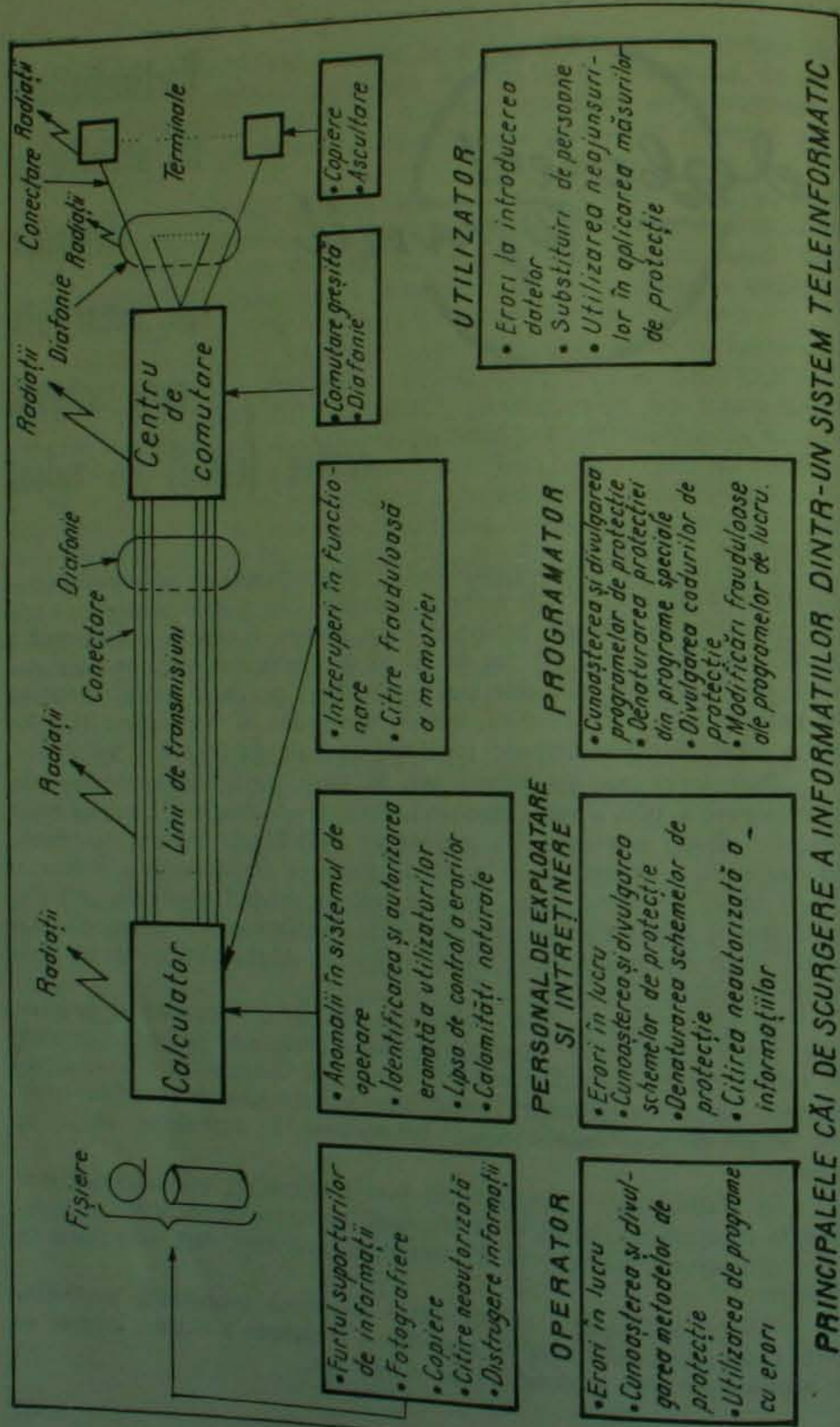
Pînă în anul 2000 automatizarea, cibernetizarea și robotizarea producției și a altor activități economico-sociale vor fi generalizate la scara întregii țări. În această perspectivă, în lumina hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., tehnica de calcul și informatica vor cunoaște ritmuri de dezvoltare din cele mai înalte. Dar, pe lângă marile avantaje pe care le aduce informatica, trebuie menționat că dezvoltarea și aplicarea acesteia ridică serioase probleme pe linie de fraudă și securitate.

Spre exemplu, în ultimii ani, în lume, furtul informațiilor din calculatoare a luat o mare amploare. Se vorbește din ce în ce mai mult despre „pirații informaticii“, organizația INTERPOL dezbate în adunările generale criminalitatea legată de folosirea frauduloasă a ordinatului, țările dezvoltate fac periodic calcule privind pierderile suferite prin furtul informațiilor din memoriile calculatoarelor, guvernele din unele state analizează noul flagel — fraudă informatică — și iau măsurile de apărare necesare.

În anul 1986 în R. F. Germania s-au făcut demonstrații practice cum pot fi captate de la distanță datele prelucrate de echipamentele de calcul, iar în Oficiul general de conturi al Congresului S.U.A. a fost ridicată problema „blindării instalațiilor și cablajelor informatice“ pentru a se preveni interceptarea neautorizată a semnalelor emise de acestea.

În Italia, unde criminalitatea prin intermediul computerelor este abia la început, se consideră că sistemele operative ale băncilor și agențiilor din această țară derivă din tehnologia învechită, deci, sînt „ușor de cucerit“.

Aceste cîteva aspecte prezentate reliefează necesitatea perfecționării continue a măsurilor de protecție și securitate a datelor secrete ce se prelucrează prin intermediul calculatoarelor.

Tot în sensul menționat, trebuie reținută și ideea vehiculată în țările cu multă experiență în domeniul informaticii, potrivit căreia folosirea tehnicii de calcul implică riscuri, în special în regim de teledinamatoare și mai greu să se ia măsuri de protecție. Din acest punct de vedere se poate afirma că „ofensiva este mai ușoară, defensiva este mai grea“.

Enumerarea tuturor căilor și posibilităților de scurgere a informațiilor din centrele (oficiile) de calcul, descrierea lor, precum și a măsurilor ce se impun pentru închiderea căilor (posibilităților) de scurgere a acestora ar necesita zeci de pagini. (Prezentăm, în final, o schemă care redă sugestiv și sintetic principalele căi de scurgere a informațiilor într-un sistem teleinformatic. Întrucât în nr. 4 al publicației „Securitatea“/1985 au fost prezentate căile posibile de scurgere a informațiilor din sistemele informatice, în acest articol vor fi prezentate succint unele aspecte care demonstrează necesitatea perfecționării continue a măsurilor de protecție a datelor și informațiilor secrete ce se prelucrează automat și câteva din sarcinile ofițerilor de securitate din acest punct de vedere.

Sarcinile ofițerilor de securitate care asigură centre (oficii) de calcul sunt mai multe, în funcție de specificul și problematica obiectivelor. Una dintre acestea o constituie evaluarea importanței informațiilor (datelor) care se păstrează și se prelucrează la centrul de calcul deservit, în raport cu care se iau măsurile de securitate ce se impun. Evident, nu trebuie pierdut din vedere faptul că, prin prelucrarea automată a mai multor categorii de date nesecrete, pot rezulta situații centralizatoare ce pot avea caracter secret.

În procesul de culegere a informațiilor și aplicare a măsurilor preventive necesare, ofițerul de securitate trebuie să se sprijine pe persoane din rîndul celor mai buni specialiști din centrul de calcul, respectiv ingineri de sistem, analiști, programatori, operatori calculator etc., fiindcă numai astfel pot fi sesizate cu ușurință pericolele și înlăturate cauzele acestora și neajunsurile constatate.

Pentru a fi în măsură să poarte un dialog deschis cu orice specialist al centrului de calcul, să cunoască fluxul de prelucrare automată a datelor și să poată depista cu ușurință neregulile ce pot apărea pe flux, ofițerul de securitate trebuie să-și însușească cunoștințele generale din domeniul informaticii. Experiența a dovedit că pentru acest lucru sînt suficiente un curs de inițiere de aproximativ două săptămîni și care, de regulă, este organizat la locul respectiv de muncă, precum și lărgirea cunoștințelor în domeniu prin studiu individual.

Ofițerului de securitate îi revine și sarcina de a coopera cu colegii lui care răspund de instituții (întreprinderi), beneficiare ale centrului de calcul respectiv, care prelucrează date secrete la calculator ori au terminale legate la centrul de calcul sau care îl deservesc (I.I.R.U.C., personal de întreținere etc.).

Inițierea și efectuarea unor controale împreună cu specialiști din centrul de calcul, chiar în procesul prelucrării automate a datelor, pe baza semnalărilor de la rețeaua informativă, precum și elaborarea și aplicarea unor teste, pentru a verifica vigilența persoanelor care prelucrează date secrete la calculator, vor întregi gama măsurilor preventive.

Din experiența muncii, poate fi prezentat următorul control care s-a soldat cu rezultate pozitive: obținându-se informații că un beneficiar al unui centru de calcul era neglijent în lucrul cu documentele secrete, s-a apreciat a fi necesară efectuarea unui sondaj pe timpul rulării datelor secrete la calculator. Acesta a fost declanșat de către o comisie din care făceau parte specialiști din centrul de calcul și ofițerul de securitate, după ce beneficiarul respectiv terminase de rulat un program cu date secrete.

În cadrul controlului s-au verificat: modul de transportare a documentelor secrete la centrul de calcul; cum sînt respectate instrucțiunile în cadrul fluxului de prelucrare automată a datelor; ștergerea memoriilor externe (benzi, discuri, casete etc.) și a memoriei interne a calculatorului după terminarea rulării programului care conținea date secrete; înregistrarea documentelor etc.

Controlul a scos la iveală o serie de neajunsuri, respectiv: neștergerea unor suportți tehnici de informații de manevră încărcăți cu date secrete; neînregistrarea unor documente secrete (listinguri) rezultate, iar aceasta pentru a eluda prevederile Decretului nr. 160/1978 etc. Drept urmare, au fost informați conducătorii organizațiilor socialiste care au luat măsuri urgente de remediere a neajunsurilor constatate.

Efectuarea unor teste duce, de asemenea, la descoperirea altor ne-reguli și la creșterea vigilenței personalului ce deservește centrul de calcul. În acest domeniu însă nu pot fi oferite rețete, deoarece testul se aplică în funcție de dotarea tehnică a centrului de calcul, de caracterul datelor care se prelucrează, de calitatea personalului etc.

Spre exemplu, la un centru de calcul unde se lucra și în regim de teleprelucrare, obținându-se informația că unii operatori calculator sînt neatenți și au alte preocupări în timpul programului, s-a aplicat următorul test: împreună cu șeful centrului de calcul, la un terminal s-a încercat obținerea unor date secrete de la un beneficiar care rula un program cu caracter secret, aspect care s-a materializat la consolă și care, din lipsă de vigilență, n-a fost sesizat nici de operator și nici de programatorul din partea beneficiarului. Aspectul constat, măsurile luate au avut ca rezultat creșterea gradului de vigilență, testul ulterior aplicat în condiții similare dovedind acest lucru.

Trebuie menționat și faptul că sînt posibilități să se scoată date secrete la anumite terminale, fără ca acest lucru să poată fi sesizat de operatorul calculator sau programatorul din sala calculatoarelor. De aceea, ofițerul de securitate trebuie să instruiască persoanele din rețeaua informativă, din rîndul specialiștilor, să se documenteze prin discuții cu cei mai valoroși dintre ei și, în cele din urmă, să determine

conducerea centrului de calcul, alți factori responsabili să ia măsurile preventive care se impun, respectiv: perfecționarea sistemului de operare al calculatoarelor; accesul autorizat și limitat la astfel de terminale etc.

La centrele de calcul unde se prelucrează date secrete mai deosebite sînt necesare **elaborarea și aplicarea unor combinații informative**, pentru a stabili dacă se scurg date secrete în procesul prelucrării automate.

Iată un exemplu de combinație inițiată la un centru de calcul unde se rula un program cu date secrete de o valoare deosebită: mai întîi s-au stabilit persoanele care aveau acces sau puteau să aibă acces la astfel de date, după care a fost instruită și dirijată rețeaua informativă și apoi selecționate persoanele cunoscute cu diferite probleme de securitate din rîndul celor ce aveau acces la astfel de date.

Prin conducătorul instituției căruia i se prezentau situații-sinteză din cadrul programului respectiv, a fost plasată o informație mai deosebită (s-a cerut să i se prezinte în timp scurt evidența unor categorii de persoane „cerută urgent de organe superioare”).

Reacția, după plasarea informației, a fost urmărită prin rețeaua informativă și mijloace speciale, stabilindu-se că un element care se afla în atenția organelor de securitate și care putea să aibă acces la astfel de date a manifestat un interes ieșit din comun față de datele cerute.

Ofițerii de securitate trebuie să ia măsurile necesare pentru cunoașterea și respectarea instrucțiunilor (regulilor) privind fluxul de prelucrare automată a datelor secrete. Dar tehnica de calcul, informatica, electronica etc. — domenii de vîrf ale tehnicii și științei contemporane — evoluează în salturi spectaculoase. Aceasta impune o acțiune continuă pentru îmbunătățirea sistemului de protecție a datelor și informațiilor ce se prelucrează automat. În primul rînd, trebuie sprijinite **conducerile organizațiilor socialiste** pentru a lua cele mai adecvate măsuri preventive (organizatorice, normative, tehnice, de criptare etc.), iar în al doilea rînd, ofițerul care răspunde de obiectiv are datoria de a acționa preventiv prin măsuri specifice de securitate (rețea informativă, controale, teste, combinații etc.).

Maior Ion MAFTEI

UNELE ASPECTE ACTUALE ALE MUNCII INFORMATIVE ÎN PROBLEMA „CULTE-SECTE“ PE RAZA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

În acțiunile de dominație și dictat, de subminare a socialismului, cercurile imperialiste intensifică acțiunile agresive de amestec în treburile interne ale altor popoare și desfășoară acțiuni subversive, provocatoare și diversioniste, de denigrare a realităților, prin care se urmărește slăbirea sau destabilizarea noii orânduiri.

Printre mijloacele folosite de statele capitaliste și organizațiile reacționare din Occident în ducerea luptei împotriva țărilor socialiste un loc tot mai important îl ocupă, în perioada actuală, ideile mistico-religioase, cultele și sectele care le proliferază.

În legătură cu această tendință actuală, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Asistăm pe plan internațional la încercarea de a transforma unele culte și unele elemente ale cultelor într-un instrument al politicii de amestec în treburile interne ale diferitelor țări, împotriva forțelor care acționează pentru dezvoltarea progresistă a lumii. Noi considerăm că religia nu trebuie și nu se poate amesteca în politică; orice încercare de a face acest lucru trebuie combătută pentru că, vrînd-nevrînd, în felul acesta ea ajunge un instrument în mâna reacțiunii“.

Din informații obținute de Securitatea municipiului București rezultă că împotriva țării noastre se desfășoară, sub acoperire cultică, activități ostile concertate din exterior.

Pe lângă activitățile clasice de propagandă mistico-religioasă, instigare la nesupunere față de autorități, culegere de informații tendențioase sau crearea de disidențe în rîndul cultelor, în prezent organizațiile reacționare din Occident își concentrează eforturile informative și de propagandă pentru „documentarea“ așa-zisei nerespectări a drepturilor și libertăților din R. S. România.

Semnificative pe această linie sînt rezoluțiile prezentate Congresului S.U.A. vizînd suspendarea pe o perioadă de 6 luni a revalidării clauzei națiunii celei mai favorizate pentru R. S. România. Astfel, rezoluția din 27 aprilie a.c., introdusă în Camera reprezentanților, în 4

din cele 8 puncte ale sale face referiri cu caracter general sau conținînd elemente concrete privind așa-zisele persecuții pe care credincioșii români le-ar îndura, iar în raportul înaintat Congresului S.U.A. de Departamentul de Stat 12 din cele 14 pagini ale acestuia conțin același gen de speculații.

Un loc important în acțiunile lor, organizațiile reacționare din exterior (unele fiind subvenționate sau constituind acoperirea unor servicii de spionaj) îl acordă cultelor neoprotestante și deservenților acestora.

Spre exemplificare, menționăm doar „SOCIETATEA MISSIONARĂ ROMÂNEASCĂ“ din Wheaton (Illinois — S.U.A.) condusă de un fost pastor baptist emigrat din România care și-a propus un adevărat program de „creștinare“ a poporului român, prin programele posturilor de radio occidentale, cursuri ilegale de școlarizare a pastorilor neoprotestanți, precum și prin tipărirea și distribuirea unor materiale mistico-religioase în limba română. Afirmînd că în prezent în țara noastră, cu sprijinul unor teologi itineranți din Vest, ar fi școlarizați ilegal 850 de viitori pastori neoprotestanți, societatea respectivă își propune ca în următorii 5 ani să crească numărul acestora la 2.000.

Tot reprezentanții acestei societăți au fost cei care, la postul de radio „Vocea Americii“, au îndemnat politicienii americani să nu mai susțină revalidarea clauzei națiunii celei mai favorizate pentru R. S. România pe motive religioase.

Un alt aspect actual al activității ostile a organizațiilor reacționare și a serviciilor de spionaj din Occident este preocuparea de a racola pe unii teologi și clerici români în perioada cînd aceștia se află la studii, specializare sau la post în exterior. Astfel, din 25 de profesori încadrați la Institutul Teologic Ortodox din București, 20 și-au făcut studiile sau specializarea în exterior. O parte dintre aceștia întrețin în continuare relații cu teologi și diplomați din țările unde au fost la studii, sînt invitați la conferințe ecumenice sau recepții diplomatice în țară și în străinătate.

Deși nu au acces direct la date și informații secrete, aceștia frecventează mediile unor personalități importante de la noi și au influență în rîndul enoriașilor și al studenților pe care îi îndrumă. În urma verificărilor și selecției celor ce au fost la post ori studii în exterior, compartimentul „culte-secte“ din cadrul Securității Capitalei a luat în lucru pe unii teologi suspecti, cazuri lucrate în cooperare cu profilul contra-spionaj, sub conducerea Direcției I.

Un rol important în culegerea de informații din mediul cultic și incitarea unor persoane oscilante din acest domeniu la fapte antisociale îl au emisarii unor organizații religioase reacționare din străinătate care — în ultima perioadă — ne vizitează tot mai des țara. Astfel, în prima parte a acestui an au fost prezenți pe raza Capitalei peste 300 de străini printre care și emisarii ai unor organizații cultice și reacționare din Occident cunoscute cu preocupări informative (unele fiind instituții de acoperire ale unor servicii de spionaj).

Din măsurile specifice întreprinse a rezultat că aceștia sînt preocupați de situația unor culte (indeosebi cele neoprotestante), raporturile lor cu autoritățile române, lăcașurile de cult care ar fi fost demolate ca urmare a atitudinii de „persecuție” a statului nostru etc.

Izvorite din necesitatea obiectivă de perfecționare a muncii informative, de adaptare a măsurilor de securitate la specificul activității ostile desfășurate sub acoperire cultică de emisarii străini și legăturile lor din rîndul cetățenilor români, prevederile programelor de măsuri ale Departamentului Securității Statului în problema „culte-secte” asigură orientarea unitară a aparatului de securitate cu sarcini în problemă, pentru prevenirea și contracararea acțiunilor puse la cale împotriva țării noastre.

Analiza mutațiilor survenite în situația operativă de pe raza Capitalei în problema „culte-secte” duce la concluzia că munca informativă a compartimentului specializat de pe raza Capitalei va fi orientată mai mult în direcția cunoașterii, prevenirii și contracarării activității ostile a emisarilor religioși, în conformitate cu ordinele conducerii Departamentului Securității Statului, imprimîndu-se, astfel, activității noastre un caracter mai ofensiv, cu accent pe unele elemente ale muncii de contraspionaj aplicate la specificul problemei.

În vederea sporirii eficienței muncii informative devine necesară reinstruirea rețelei informative din legătură cu sarcini specifice atît pe linia controlului informativ al emisarilor organizațiilor religioase reacționare, ale legăturilor lor, cît și pentru îndeplinirea sarcinilor ce ne revin din ordine și programe de măsuri. Pe de altă parte, se impune o mai bună cooperare cu compartimentele de contraspionaj, pentru folosirea potențialului informativ existent la locurile de cazare a străinilor și obiectivele turistice.

Pe linia preocupărilor pentru creșterea eficienței muncii de prevenire se înscrie și îmbunătățirea activității de pregătire contrainformativă a surselor, persoanelor de sprijin și a celorlalte persoane care se deplasează în exterior sau intră în contact frecvent cu străinii. Cu ocazia acestor acțiuni, pe lîngă aspectele cu caracter antiinfracțional general, vor fi prezentate concluzii operative și recomandări utile pentru cetățenii români din mediul cultic menite să-i protejeze de acțiunile de racolare întreprinse de serviciile de spionaj și organizațiile reacționare din străinătate.

În același scop vor fi intensificate și verificările asupra clericilor atît înainte, cît și după întoarcerea lor din străinătate, folosind — în conformitate cu ordinele conducerii Departamentului Securității Statului — pe lîngă mijloacele clasice și *combinațiile test* pentru stabilirea loialității acestora.

O altă tendință imprimată activității pe linia „culte-secte”, impusă de aspectele noi apărute în situația operativă și ordonată de conducerea Departamentului Securității Statului, este intensificarea muncii de dezinformare, influențare pozitivă și contrapropagandă în rîndul unor cercuri religioase și politice din exterior.

Pornind de la speculațiile ce se fac în Occident pe seama măsurilor de sistematizare a marilor orașe — în incidența căreia au intrat accidental și unele lăcașuri de cult — și așa-ziselor persecuții la care ar fi supuși în țara noastră credincioșii, se impun măsuri adecvate de ripostă, pentru a prezenta opiniei publice din Occident realitățile sociale de la noi și a influența pozitiv atitudinea cercurilor politice — indeosebi cele din S.U.A. — față de R. S. România.

În colaborare cu serviciile de profil și în baza ordinelor conducerii Securității municipiului București de intensificare a muncii specifice pe această linie, au fost sondate, cu ajutorul surselor cu posibilități în materie din cadrul Patriarhiei Române, Institutului Teologic și al unor culte legale, căile și mijloacele de promovare în exterior a intereselor R. S. România, cu accente pe acțiunile de contrapropagandă și ripostă la adresa activităților ostile țării noastre desfășurate în exterior de cercuri și organizații reacționare interesate.

Spre exemplificare, redăm pe scurt o acțiune de contrapropagandă — ca urmare a inserării în rezoluțiile introduse în Congresul S.U.A. — cu ocazia dezbaterilor pe tema revalidării clauzei națiunii celei mai favorizate pentru R. S. România — a unor speculații referitoare la așa-zisele persecuții religioase de la noi din țară.

Rezoluția amintită, introdusă în Camera reprezentanților, cere președintelui S.U.A. ca la interval de 2 luni să raporteze Congresului S.U.A. stadiul tipăririi bibliilor în R. S. România. În fapt, încă din luna mai a.c., Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă din cadrul Patriarhiei Române a tipărit, la comanda Cultului Baptist, 5.000 de biblii care au fost deja livrate beneficiarilor. În scop de contrapropagandă, s-a trimis unor membri marcanți din Congresul S.U.A. și Consiliului Ecumenic Româno-American cîte un exemplar al bibliei tipărite și corespondența purtată de Patriarhia Română cu Cultul Baptist legată de livrarea acestora. Scrisorile respective au fost trimise în S.U.A. sub antetul Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, conținînd o tentă de reproș la adresa celor care mistifică realitățile românești.

În procesul de valorificare a informațiilor operative obținute în problemă și finalizare a cazurilor pe profil sîntem preocupați de respectarea și aplicarea riguroasă a ordinelor conducerii Departamentului Securității Statului, în sensul implicării mai profunde în aplicarea măsurilor preventive ce se impun.

Lt. col. Ionel GRIGOROIU
Maior Vasile CACIULA

Scurt istoric al iredentismului revizionist maghiar. Periculozitatea sa pentru independența, suveranitatea și integritatea statului național român

Una dintre problemele cu care s-au confruntat de-a lungul anilor organele de informații și contrainformații românești o constituie iredentismul — în special cel maghiar — datorită virulenței cu care acesta s-a manifestat pe plan intern și extern.

Încă de la început considerăm utile unele precizări cu privire la noțiunile de iredentism și revizionism. Termenul de „*iredentism*” provine din limba italiană de la cuvântul „*irredenta*” (nerăscumpărat) și a fost folosit pentru prima dată cu conținut politic sub forma „*Italia irredenta*”, adică Italia nerăscumpărată, ceea ce, în accepțiunea politică, desemna teritoriile locuite de poporul italian ce rămăseseră după 1871 sub stăpânirea străină, aducerea acestor teritorii în granițele patriei-mamă fiind un deziderat politic pentru întreaga națiune italiană.

Cuvântul a fost preluat și de alte popoare care aveau deziderate politice asemănătoare, astfel că, până la sfârșitul primului război mondial, iredentismul este înțeles ca o mișcare politică cu caracter progresist-burghez, care, pornind de la dreptul fundamental al popoarelor de a trăi libere și independente în granițele unor state naționale, viza eliberarea de sub dominația străină și constituirea unor state suverane sau unirea cu statele naționale deja existente.

În ceea ce privește „*revizionismul*”, acesta a intrat în gândirea politică încă de la jumătatea secolului trecut ca o tendință sau curent care își propunea să revizuiască teze sau adevăruri filozofice, economice, politice deja verificate de practica social-istorică. După primul război mondial, revizionismul s-a impus mai mult în sensul de revizuire a tratatelor de pace și, evident, a căpătat o relativă răspândire, în special, în țările învinse, ca: Germania, Ungaria, Bulgaria, Turcia etc.

Neacceptând noua situație politică din bazinul dunărean stabilită după primul război mondial prin lupta hotărâtă de eliberare națională a popoarelor oprimite din fosta monarhie bicefală, cercurile conducătoare ale reacțiunii maghiare au încercat să determine Conferința de pace de la Versailles și apoi pe cea de la Trianon să nu recunoască valabilitatea voinței unanime exprimate de românii din Transilvania și Banat, la 1 decembrie 1918, de a se uni cu patria-mamă, precum și a celei a cehilor, slovacilor, sârbilor, croaților și slovenilor.

După semnarea Tratatului de pace de la Trianon, la 4 iunie 1920, care a recunoscut pe plan internațional drepturile istorice ale poporului român asupra

Transilvaniei și Banatului, cercurile conducătoare ale Ungariei horthyste au întreprins o intensă activitate de contestare a valabilității prevederilor acestui tratat, pretinzând că poporul ungar i s-a făcut o „mare nedreptate istorică” și că statele Antantei au fost „induse în eroare”, pe de o parte, iar statele succesorale — România, Cehoslovacia și Iugoslavia — nu ar fi, chipurile, capabile să administreze aceste teritorii, pe de altă parte.

Într-un astfel de context istoric a apărut iredentismul maghiar cu conținutul său naționalist-șovin și revizionist. În rindul poporului ungar s-a organizat o vastă propagandă revizionistă, dusă metodic și stăruitor până la paroxism, pentru dobândirea teritoriilor „pierdute” prin Tratatul de la Trianon, de menținere trează a conștiinței așa-ziselor „drepturi istorice” ale Ungariei asupra teritoriilor care au intrat în componența Cehoslovaciei, României și Iugoslaviei, de exaltare a sentimentelor naționalist-șovine, de dispreț și ură față de popoarele vecine.

Toate încercările repetate ale diplomației și opiniei publice românești pentru o apropiere româno-ungară, cu condiția renunțării la revizionism, au fost sortite eșecului, primindu-se constant asemenea replici, cum a fost cea din ziarul conservator revizionist „*Pesti-Hirlap*” (Gazeta Pestană) din 19 ianuarie 1938: „*Ungaria nu va renunța niciodată la reviziune și protecția minorităților sale, care constituie bazele politicii sale externe. Un guvern maghiar, care ar voi să sacrifice aceste revendicări în favoarea apropierii de alt stat, ar fi silit să demisioneze în 24 de ore*”.

Pe de altă parte, se poate spune că iredentismul-revizionist maghiar s-a născut și pe fondul persistenței unei mentalități potrivit căreia „nu poate exista o Ungarie fără Ardeal și Banat”.

Menționăm că această concepție, potrivit căreia nu poate fi acceptată o „Ungarie milenară” fără Transilvania, a fost perpetuată de-a lungul secolelor, îndeosebi de nobilimea și clerul maghiar, deși ea este în totală contradicție cu realitatea istorică. Academicianul Ștefan Pascu, referindu-se la numele latin și maghiar al Transilvaniei, menționează că: „În cele mai vechi izvoare Transilvania este numită *Ultrasilva, Ultrasilvana, Transilvana* — în cele latine, *Erdeolu, Erdeleu* — în cele maghiare; amândouă denumirile înseamnă țara „de dincolo de păduri”, „de dincolo de codri”, în accepțiunea geografică, dar și politică.”

Perioada interbelică readuce, așadar, în arena relațiilor internaționale cu-rentul iredentist, dar, de data aceasta, cu un conținut predominant revizionist și cu intenții vădit revanșarde, deosebit de periculos prin scopurile sale, ce vizează direct integritatea teritorială a statelor naționale, printre care și a statului român. Această realitate este dovedită de faptul că atât Ungaria și Bulgaria, cit și cercurile imigraționiste ucrainiene au promovat permanent o politică reacționară, de fascizare, de apropiere de marile puteri fasciste — Germania și Italia —, cu sprijinul cărora urmăreau satisfacerea pretențiilor teritoriale în dauna statului român. De altfel, chiar personalități ale vieții politice și culturale maghiare se înverșunau să declare — după cum menționează Aurel Gociman în lucrarea sa „*România și revizionismul maghiar*”, apărută în 1934, — că: „*pentru ca revizionismul să aibă șanse de reușită, va trebui să caute a se întîlni cu marile puteri pe calea identității intereselor politice*”.

Guvernării fasciste de la Budapesta au organizat, între cele două războaie mondiale, numeroase acțiuni provocatoare, naționalist-iredentiste împotriva statului român. Datele de care dispunem atestă că s-a recurs chiar la pregătirea unor organizații și grupări terorist-diversioniste. Spre exemplu, în anul 1938 Serviciul Special de Informații Maghiar primise dispoziții de la Ministerul Apărării Naționale Maghiare ca, în colaborare cu ofițerii de la Marele Stat-Major Maghiar, să organizeze pe teritoriul României o rețea teroristă, care să servească drept avangardă a armatei maghiare într-un eventual conflict dintre România și Ungaria. În urma acestor dispoziții, Serviciul Special de Informații Maghiar, prin agenții săi, a recrutat „oameni de încredere” și, în special, preoți romano-catolici și reformați, cărora le-a dat sarcina să înființeze în mod secret pe teritoriul Transilvaniei o puternică rețea teroristă. La Satu Mare a luat ființă un așa-zis „Comitet central”, ce primise misiunea din partea guvernului horthyst

să înființeze în toate orașele transilvănene grupe teroriste, în care să-și desfășoare activitatea elementele recrutate. Astfel, au luat ființă puternice rețele teroriste în orașele Oradea, Tîrgu Mureș, Cluj, Ciuc și Zalău. Acestea aveau sarcina principală ca, în momentul începerii operațiunilor militare între România și Ungaria, să dezlănțuie o serie de acțiuni terorist-diversioniste în spatele trupelor române, prin aruncarea în aer a celor mai importante puncte strategice și economice, ca: șosele, poduri, căi ferate, uzine electrice, rezervoare de apă etc., de a comite o serie de atentate împotriva armatei române cu scopul de a produce panică și nesiguranță.

Măsurile conjugate ale organelor de informații și contrainformații românești, care dispuneau de o întinsă rețea cu putere de penetrare chiar în rândurile conducătorilor acestor grupări teroriste, au condus la contracararea și anihilarea oricăror acțiuni practice din partea lor. De altfel, iredentismul naționalist-șovin al moșierimii și burgheziei maghiare nu s-a putut dezlănțui decât după odiosul Dictat de la Viena și numai sub oblăduirea Wehrmacht-ului hitlerist.

Cu sprijinul direct al statelor fasciste s-a ajuns la Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, în urma căruia partea de nord-vest a Transilvaniei, un teritoriu de 42.442 km², a fost înglobată Ungariei horthyste. Și după această dată iredentismul revizionist maghiar a căutat noi pretexte menite să mențină deschis litigiul teritorial româno-maghiar. Guvernul horthyst făcea tot ceea ce-i stătea în putință pentru a împiedica normalizarea relațiilor ungaro-române, imprimându-le o notă încordată, conflictuală. Totodată, prin memorii, delegații și manifestații publice, elementele iredentiste cereau guvernului maghiar să treacă la măsuri efective de anexare a Transilvaniei de sud și a Banatului. În 1941, o dată cu intrarea Ungariei în războiul antisovietic, o delegație condusă de fostul deputat în parlamentul român, moșierul Gabor Pal, din județul Ciuc, a cerut guvernului ungar, printr-un memoriu, să ocupe întreaga Transilvanie și să intervină în acest sens la Roma și Berlin. În diverse localități din Banat, agitatorii iredentiști îndrumau pe conaționali lor să ceară alipirea la Ungaria.

În perioada dominației horthyste asupra teritoriului vremelnic ocupat al Transilvaniei de nord-vest, naționalismul, iredentismul și șovinismul maghiar și-au găsit expresia în nenumărate acțiuni cu caracter criminal — cum au fost cele comise asupra populației românești din localitățile Ip, Trăznea, Moisei etc., în încercări de desnaționalizare prin introducerea obligatorie a limbii maghiare în școli, suprimarea publicațiilor în limba română, îndepărtarea românilor din toate slujbele de stat, încadrarea lor în detașamentele de muncă obligatorie etc.

După încheierea celui de-al doilea război mondial, ținând seama că armata română, prin nepieritoare fapte eroice, prin jertfa celor 42.000 de militari căzuți eroic pe cimpurile de luptă din Ungaria, și-a adus o contribuție substanțială la eliberarea acestui stat de sub dominația fascistă, ar fi fost firesc ca iredentismul revizionist maghiar, de tristă faimă, să fie abandonat pentru totdeauna și aruncat la „lada de gunoi a istoriei”, o dată cu ororile celei mai mari conflagrații mondiale din istoria omenirii. Dar lecția istoriei nu a fost înțeleasă de toți și peste tot, sau nu s-a vrut și nu se vrea să fie înțeleasă, întrucât sub masca unei pretense demnități naționale, mințile infierbintate ale unor cercuri naționaliste maghiare au căutat să mențină și să prolifereze — în forme inițial disimulate — iredentismul revizionist.

De asemenea, trebuie precizat că iredentismul revizionist maghiar a fost întretinut, alimentat și finanțat, îndeosebi de emigrația reacționară ungară din S.U.A., Marea Britanie, Germania occidentală, Canada, Brazilia și alte țări. Numeroasei emigrații ungare i s-au adăugat după război și alte elemente, îndeosebi din categoria celor care făcuseră parte din rândurile fostelor partide fasciste și organizații paramilitare ce acționaseră sub regimul horthyst. După 1956 acesteia i s-au adăugat noi valuri de elemente așa-zise „disident-anticomuniste” fugite atît din Ungaria, cît și din rândul populației de naționalitate maghiară din România.

Emigrația reacționară maghiară și-a amplificat treptat activitatea revizionistă pe plan internațional, secondînd, iar în unele situații chiar devansînd ac-

țiunile diplomației oficiale maghiare, cu prilejul unor conferințe internaționale, care urmăreau susținerea revendicărilor teritoriale. În paralel cu aceste acțiuni, emigrația reacționară maghiară a desfășurat o puternică propagandă revizionistă, prin mass-media, pentru captarea atenției și inducerea în eroare a opiniei publice internaționale, prin încercarea de a acredita ideea pretensei nedreptăți ce s-ar fi făcut „din nou” Ungariei.

După cum e îndeobște cunoscut, în paralel cu restabilirea autorității de fapt și de drept a statului român asupra Transilvaniei de nord-vest, Partidul Comunist Român și guvernul revoluționar-democratic au interzis activitatea tuturor partidelor fasciste, a formațiunilor paramilitare și teroriste, atît maghiare, cît și românești, asigurînd rezolvarea în mod democratic a problemei naționale în România. În baza legilor adoptate de statul român, naționalității maghiare i s-au asigurat drepturi egale pentru participarea la viața social-politică, economică și culturală a țării.

Marea majoritate a populației de naționalitate maghiară din România, îndeosebi masele muncitoare, s-a integrat în lupta revoluționară a poporului român sub conducerea P.C.R., participînd la refacerea economiei naționale și la înfăptuirea reformelor democratice din prima etapă a revoluției din țara noastră.

Cercurile reacționare ale fostelor clase exploatoare din rîndul naționalității maghiare din România, foștii membri ai partidelor fasciste și ai organizațiilor teroriste, elementele ce făcuseră parte din aparatul represiv horthyst au încercat însă să se opună procesului de transformări democratice și revoluționare ce se desfășura în țara noastră.

Din cazuistica cu care s-a confruntat aparatul de securitate, încă de la înființarea sa, rezultă că elementele revizioniste și naționalist-șovine maghiare au continuat să activeze cu tenacitate pentru proliferarea ideilor iredentiste. Astfel, în perioada postbelică, activitatea iredentistă maghiară din România urmărea:

— menținerea trează a sentimentelor naționalist-șovine în rîndul populației de naționalitate maghiară;

— subminarea autorității și prestigiului statului român în interior și peste hotare, prin acte de sabotaj, terorism, rebeliune și propagandă tendențioasă;

— izolarea populației de naționalitate maghiară de poporul român și canalizarea sentimentelor acesteia către Ungaria;

— susținerea față de autoritățile statului român a unor revendicări maxime, care să nu poată fi satisfăcute și să fie folosite de propaganda revizionistă de peste hotare pentru prezentarea defavorabilă a României în fața opiniei publice internaționale;

— promovarea ideii de autonomie a Transilvaniei, în vederea realipirii ei ulterioare la Ungaria, prin intermediul unui curent revizionist activ;

— influențarea lucrărilor unor foruri internaționale și captarea „bunăvoinței” statelor mari, în vederea susținerii și satisfacerii revendicărilor teritoriale ale Ungariei asupra Transilvaniei, prin crearea unei situații de incertitudine în zonele locuite de populația de naționalitate maghiară și printr-o abilă propagandă revizionistă;

— sabotarea, alături de elementele turbulente și reacționare românești, a procesului de transformări revoluționare în edificarea noii societăți.

Pentru realizarea acestor scopuri, iredentismul revizionist maghiar a acționat în mai multe direcții. Una dintre ele a fost organizarea și constituirea unor grupuri subversive.

Din organizațiile subversive, depistate și lichidate de organele de securitate, ca: „Hungarista”, „Brigada fulger”, „Asociația anticomunistă de tineret” etc., făceau parte elemente cu antecedente politice reacționare și fasciste sau diferiți tineri care au fost determinați la acțiuni ostile împotriva regimului democratic popular, în ideea așa-zisei „eliberări” a Transilvaniei și alipirii ei la Ungaria.

Un exemplu edificator în acest sens ni-l oferă cazul preotului reformat Sas Koloman, fost membru al organizației teroriste „Garda zdrențăroșilor”, care, împreună cu Halles Ștefan, fost cadru activ al serviciului de spionaj horthyst,

au constituit, pe baza instrucțiunilor primite de la o grupare din Debrecen-Ungaria, organizația subversivă autointitulată „Mișcarea de rezistență”. Cei doi au reușit în scurt timp să racoleze 31 de persoane de naționalitate maghiară din localitățile Seculeni, Valea lui Mihai și Cheșereu, județul Bihor, cei mai mulți foști membri în partidul fascist ungar „Crucile cu săgeți”. Conform indicațiilor primite de la Debrecen, organizația avea sarcina să realizeze supravegherea activității de partid și menținerea unei stări de spirit naționalist-iredentiste. S-a preconizat editarea unui ziar anticomunist intitulat „Viitorul maghiar”, procurarea de armament și formarea unui grup terorist din tineri, având ca scop final alipirea Transilvaniei la Ungaria.

Un alt grup subversiv, format din 9 elemente naționalist-șovine, fusese organizat din inițiativa lui Sipos Laszlo, fost și el ofițer de informații în armata horthystă în perioada 1940—1944, recrutările făcându-se numai pe bază de angajament scris. Grupul urma să se afilieze la „Asociația Internațională a Tineretului Liber”, condusă de Varga Bela, „președintele” guvernului provizoriu maghiar din Germania occidentală. Scopul acestuia era ca, în eventualitatea unui război, să treacă la răsturnarea regimului din țara noastră și să preia conducerea Transilvaniei, în scopul alipirii ei la Ungaria. Până la izbucnirea războiului, grupul avea sarcina să furnizeze informații despre persoanele cu vederi democratice care demascau activitatea criminală a elementelor naționalist-șovine maghiare, difuzând numele acestora prin posturile de radio „Europa Liberă” și „Vocea Americii”.

O altă organizație subversivă, deosebit de periculoasă prin scopurile vizate, a fost cea intitulată „Mina neagră”, formată din 17 elemente din rîndul tinerilor. Aceasta acționa paralel în orașul Tirgu Mureș și comuna Lăzarea. Activitatea organizației viza: lărgirea permanentă a rîndurilor, prin noi recrutări, care să cuprindă un număr cît mai mare de elemente răspîndite în toate localitățile transilvănene; formarea de nuclee naționalist-iredentiste în zonele locuite de maghiari; procurarea de armament necesar comiterii de acte terorist-diversioniste asupra organelor locale de partid și de stat; instigare cu caracter naționalist-șovin și anti-statal, prin folosirea de fițiuci și poezii cu conținut iredentist; dezvoltarea sentimentelor iredentist-revizioniste în rîndul membrilor organizației și al persoanelor cu care veneau în contact și prezentau încredere deplină. Scopul final era răsturnarea prin violență a orînduirii de stat din R. S. România și alipirea Transilvaniei la Ungaria. Demn de reținut este că, la perchezitiile efectuate la domiciliile membrilor acestei organizații, s-au găsit 4 arme militare, muniții și o mașină de scris pe care intenționau să o folosească pentru redactarea de înscrisuri cu caracter instigator, contrarevoluționar și naționalist-iredentist.

În perioada care a urmat evenimentelor contrarevoluționare din 1956 în Ungaria, în formele de exprimare ale iredentismului revizionist maghiar se produc anumite mutații. Astfel, din noua cazuistică cu care s-a confruntat aparatul de securitate în această perioadă rezultă că, pe lîngă tendința de organizare de noi grupuri subversive, se accentuează tot mai mult interesul pentru elaborarea unor „documente” și „memorii” cu caracter naționalist-iredentist și difuzarea acestora în rîndurile intelectualilor maghiari ori scoaterea lor din țară în mod ilegal spre a fi prezentate în cadrul unor foruri internaționale.

Un exemplu elocvent îl constituie „memoriul” întocmit de dr. Dobai Ștefan (avocat și fost membru de frunte în fosta organizație a tineretului creștin — FIKE) și Komaromi Iosif (profesor), prin care căutau să demonstreze „imposibilitatea conviețuirii” celor două naționalități — română și maghiară — în Ardeal, idee pe care urmăreau să o inoculeze unor elemente din rîndul fruntașilor intelectualității de naționalitate maghiară cunoscute cu sentimente naționalist-iredentiste.

Prin acest „memoriu” se încerca acreditarea tezei despre „necesitatea împărțirii Ardealului între români și unguri” și a regrupării populației maghiare în părțile instigator, dușmănos, naționalist și revizionist, prin folosirea de argumente și excita, după studierea și avizarea sa de către reprezentanții naționalității maghiare din Transilvania, printre care Marton Aron — episcop romano-catolic —, Jordaki

Ludovic — profesor universitar —, Geza Francisc — profesor —, Szabedi Laszlo — scriitor — și alții, să fie trimis pe cale ilegală la O.N.U. și prezentat guvernului ungar prin anumiți scriitori din Budapesta cunoscuți că fac parte din disidența „tolerată”, iar într-o formă modificată și mai „îndulcită” guvernului român.

O altă formă de manifestare a iredentismului maghiar a fost propaganda revizionistă și naționalist-șovină desfășurată sub oblăduirea bisericilor romano-catolică și protestantă, care se erijau în „păstrătoare” ale ființei naționale, pretinzînd că biserica ar fi singurul loc de conservare a „spiritualității pur maghiare”.

Biserica romano-catolică a urmărit regruparea în jurul său a tuturor elementelor reacționare, mai ales după 1948, cînd s-a produs etatizarea școlilor confesionale. Socotindu-se nedreptățită, biserica romano-catolică a luat o poziție total reacționară, căutînd să demonstreze credincioșilor, prin toate mijloacele, că este persecutată. Adevăratul mobil era însă acela de a-și recruta cît mai mulți prozecliti din rîndul naționalității maghiare și de a constitui cu ajutorul lor o puternică opoziție în calea reformelor democratice din țara noastră.

Activitatea naționalist-iredentistă, deghizată în propagandă religioasă, desfășurată de Marton Aron — episcopul confesiunii romano-catolice —, a fost demascată și contracaraată încă din fașă de organele noastre. Prin măsuri informativ-operative s-a putut documenta că „episcopul” era în realitate inițiatorul, organizatorul și conducătorul unei organizații naționalist-iredentiste, formată din intelectuali și clerici de naționalitate maghiară, ce întrețineau legături strînse cu organizația contrarevoluționară din R. P. Ungară, condusă de un anume Rajk. Organizația se mai sprijinea și pe elemente reacționare care făcuseră parte din fostele partide politice de dreapta și pe unii conducători de instituții în care-și desfășura activitatea populația de naționalitate maghiară. Scopul acestei organizații era acela de a declanșa, în împrejurări „favorabile”, acțiuni de preluare a puterii politice, de „eliberare” a Transilvaniei și de alipirea ei la statul ungar. Pentru realizarea acestui scop, organizația își desfășura activitatea în vederea stringerii de materiale documentare și statistice despre situația minorității maghiare din România, organizarea unor acțiuni protestatere, de instigare a populației maghiare împotriva organelor de stat, ținerea de ședințe clandestine și stabilirea de sarcini concrete pentru fiecare membru în parte etc.

Recrudescența iredentismului revizionist maghiar este stimulată în ultimii ani tot mai puternic de elemente din rîndul emigrației ungare care, indiferent de deosebirile de vederi politice dintre ele, se situează în această privință pe aceeași platformă politică.

Elemente cu concepții naționalist-iredentiste — atât din Ungaria, cît și din străinătate — sînt preocupate mai mult ca oricînd de „realizarea unității spirituale a maghiarilor de pretutindeni”, urmărind în acest scop obținerea de documente și materiale cu caracter istoric, arheologic, folcloric și etnografic, prin a căror interpretare denaturată contestă apartenența Transilvaniei la România.

Edituri din diferite țări — inclusiv din Ungaria — au tipărit lucrări prin care se denaturează istoria poporului român, sînt contestate adevăruri confirmate de numeroase izvoare istorice, cu scopul de a susține tezele iredentiste și de a crea opinii antiromânești.

Cea mai elocventă manifestare este editarea recentă în R. P. Ungară a „Istoriei Transilvaniei”, sub egida Academiei de Științe a acestei țări, lucrare în care sînt reluate teze cu caracter naționalist-iredentist și șovin. Pentru a înlesni cunoașterea conținutului ei în cercuri cît mai largi ale opiniei publice din afara granițelor Ungariei, lucrarea a fost tradusă și publicată în patru limbi de circulație internațională.

Din cele prezentate rezultă limpede adevărata față a iredentismului maghiar, care încă de la apariția sa a avut un conținut vădit reacționar, revizionist și șovin a constituit și mai constituie încă un permanent pericol pentru securitatea și suveranitatea statului român.

Colonel Traian BARA
Lt. maj. Cristian TRONCOTA

UN CAZ MAI VECHI CU ÎNVĂȚĂMINTE ACTUALE

În urmă cu câțiva ani, un serviciu de spionaj occidental trimisese în țara noastră, sub acoperire de reprezentant al unei firme turistice, pe „Gilbert”, unul din cele mai active cadre ale sale pe spațiul România.

Din măsurile de securitate luate asupra lui „Gilbert” s-a stabilit că acesta, pe lângă preocupările de obținere a unor date necesare încheierii unor contracte turistice avantajoase, folosea deplasările pe care i le ocaziona acoperirea pentru a culege sau verifica unele informații militar-strategice. Pentru transmiterea informațiilor, „Gilbert” utiliza serviciile unora dintre compatrioții săi veniți ca turiști în R. S. România. Interceptarea de către noi a unora dintre mesajele respective ne-au pus însă în fața unor texte imposibil de descifrat, din cauza folosirii unui sistem de cifrare complicat, care se schimba la fiecare transmitere.

De asemenea, s-a mai stabilit că, paralel cu activitatea informativă, „Gilbert” se preocupa sistematic și într-un mod calificat de identificarea măsurilor și mijloacelor folosite pentru urmărirea sa. Prin provocări subtile și teste, a reușit să descopere câțiva informatori ai organelor de securitate, între care și secretara

sa, cetățeană română, pe care ulterior a îndepărtat-o.

A solicitat formal autorităților române recomandări de personal pentru încadrarea postului, dar a refuzat toate ofertele, sub pretexte uneori puerile, în realitate pregătind condițiile pentru angajarea concubinei sale, „Irina”, în care avea încredere deplină, manevră care în cele din urmă i-a reușit, prin folosirea unor imperfecțiuni ale legislației la timpul respectiv, a influenței ambasadei țării sale și a încercărilor de șantaj privind rezilierea unor contracte.

Din datele obținute despre relația „Gilbert — Irina” rezultau în principal două elemente: străinul se îndrăgostise efectiv de cetățeană română; aceasta era absolut contraindicată pentru recrutare, cu urmare a concepțiilor și intențiilor sale de a se stabili în Occident și a aversiunii față de organele Ministerului de Interne, cu care avusese neplăceri din cauza practicării prostituției.

Analiza situației operative a dus la concluzia că singura soluție este recrutarea fictivă a „Irinei” și manevrarea acesteia în interesul rezolvării cazului. Conform celor scontate, „Irina”, pentru a nu pierde situația

avantajoasă obținută, a „acceptat” recrutarea, dar l-a informat imediat pe străin care — acționând într-o schemă clasică — sa și gândit să folosească acest canal pentru dezinformarea noastră.

Organele de contraspionaj au acționat pentru a-i „confirma” lui „Gilbert” că și această manevră i-a reușit, dar, păstrând controlul asupra cazului, au trecut la măsuri ofensive.

Între timp, relația străinului cu „Irina” a evoluat în așa măsură încât acesta ajunsese să-și trimită frecvent soția în țară sau să-i organizeze excursii turistice, pentru a-și putea dedica timpul, nestingherit, secreta-rei sale.

A mers pînă acolo încît a convins organele competente din țara sa să-i acorde „Irinei” — pentru a cărei probitate a garantat în scris — aprobarea de stabilire definitivă în statul respectiv. Pentru a o lipsi de griji materiale — în această eventualitate — „Gilbert” i-a deschis „Irinei” un cont curent la o bancă din exterior; toate acestea, desigur, fără știrea soției.

În această fază s-a apreciat că lucrarea a ajuns în stadiul de finalizare și, cu aprobările de rigoare, s-au pregătit condițiile intrării în contact cu „Gilbert”: a fost refăcut angajamentul de colaborare al „Irinei” cu organele M.I., s-au realizat fotografii care o înfățișau pe „Irina” la întâlnirile cu „ofițerul de legătură”, au fost concepute „note informative” date de „Irina” despre „Gilbert”,

stadiul relațiilor dintre ei, aspecte confidențiale despre alți străini, cunoscute din relatările lui „Gilbert” etc.

Cu prilejul unei deplasări în provincie, „Gilbert” a fost contactat și pus în fața următoarelor probleme:

— „Irina” este informatoarea organelor de stat române și i-a fost plasată în interes operativ;

— este cunoscută și documentată relația intimă dintre ei, gravă abatere disciplinară și cu implicații în privința familiei;

— este cunoscută și manevra lui „Gilbert” prin care a obținut aprobarea de stabilire definitivă a „Irinei” în țara sa, ceea ce reprezintă practic introducerea în statul respectiv a agentului unei puteri străine;

— față de „Irina” a divulgat secrete ale firmei, care-l fac incompatibil pe viitor cu calitatea de reprezentant al acesteia.

I s-au prezentat o parte din „probleme” existente și a fost pus în fața alternativei de a accepta să colaboreze cu noi sau de a fi obiectul unor dezvăluiri „de senzație” făcute de presa din țara lui, care va primi o copie a tuturor „documentelor” aflate în posesia noastră.

Dat fiind că „Gilbert” se afla la vîrsta cînd nu-și mai putea permite să înceapă o viață nouă, mai ales după un asemenea scandal, alegerea lui a fost cea anticipată de organele de contraspionaj.

Maior LIVIU JIGA

Spionaj și contraspionaj la Maputo

Obiectivele C.I.A. în R. P. Mozambic

La începutul Conferinței de presă ținută după demascarea rețelei C.I.A., José Luis Cabaço, ministrul informațiilor, a făcut a declarație în care a expus obiectivele C.I.A. în Mozambic, cunoscute din informațiile culese prin ofițerul infiltrat, precum și din declarațiile trădătorilor reținuți ulterior. Acestea vizau:

— Caracterizarea conducătorilor partidului FRELIMO și ai statului și cunoașterea vieții lor, în special a președintelui R. P. Mozambic.

— Recrutarea de agenți în sânul Frontului Popular de Luptă din Mozambic (F.P.L.M.) și în special în Statul-Major General.

— Culegerea de informații referitoare la aviația civilă și militară.

— Controlul activității mișcărilor de eliberare cu reprezentanțe în R. P. Mozambic.

— În contextul atingerii obiectivelor sale, C.I.A. a cules și verificat informații pe care le-a transmis în parte serviciilor secrete ale regimului rasist și minoritar ale Africii de Sud (BOSS/NIS) și serviciilor de strategie militară, utilizate după aceea în atacurile împotriva Mozambicului.

— Ofițerii C.I.A. s-au implicat în mod prioritar în recrutarea de indivizi care lucrau în Statul-Major General al F.P.L.M. pentru a obține informații detaliate și curente referitoare la tipul de armament, efectivele și localizarea cîmpurilor de refugiați, cîmpurile de antrenament ale Z.A.N.L.A. și reședințele conducătorilor Frontului Patriotic al Zimbabwe, ale A.N.C. a Africii de Sud, ale SWAPO, FRETILIN, Frontului POLISARIO și O.L.P.

— În același mod și în colaborare cu serviciile secrete sud-africane, C.I.A. procură informații tot așa de detaliate asupra tipului de armament, localizarea sa, efectivele și nivelul de

pregătire combativă ale forțelor armate din Mozambic. Pe de altă parte, C.I.A. obține informații actualizate despre deplasarea șefului statului, mijloacele de transport pe care le folosește și încearcă să recruteze piloți și membri ai echipajelor de pe aeronavele care eventual vor fi folosite în aceste deplasări.

— Interesul C.I.A. pentru persoana președintelui republicii a pornit de la obținerea de date asupra personalității sale, pînă la gusturi, persoane care-i sînt apropiate etc.

— De asemenea, cu privire la alți conducători de partid și de stat, în special membri ai Comitetului Politic Permanent, au fost cerute informații de același fel.

— C.I.A. folosea, de asemenea, teritoriul R. P. Mozambic pentru a recruta străini care lucrau în această țară. Prin natura funcțiilor pe care le ocupau, aceștia nu aveau acces la informații secrete, dar recrutarea lor viza țările respective.

— C.I.A. proceda la culegerea de informații asupra stadiului de dezvoltare economică a Mozambicului, planurilor și proiectelor în studiu, precum și cu privire la cooperarea sa internațională.

— Obiectivele și modul de acțiune ale rezidenței C.I.A. demonstrează că aceasta elabora planuri de destabilizare economică și politică a Mozambicului și, de asemenea, asasinat politice.

După expunerea obiectivelor principale ale rețelei C.I.A. în Mozambic, ministrul informațiilor a evidențiat că toată această acțiune a serviciilor de spionaj americane constituie un amestec evident în treburile interne ale Mozambicului prin violarea flagrantă a normelor ce reglementează relațiile dintre state. De altfel, a

adăugat José Luis Cabaço, lipsa de respect pentru suveranitatea națională a Mozambicului a fost confirmată prin comentariul Departamentului de Stat care a atribuit succesul securității mozambicane unei ipotețice participări a unor ofițeri de contraspionaj dintr-o țară prietenă și a unor ziariști străini. Guvernul nord-american nu a negat acțiunea de spionaj a C.I.A.

Cazul căpitanului Carneiro Gonçalves, „agentul“ C.I.A. în serviciul revoluției mozambicane

„Cum nu le transmisesem informațiile pe care le doreau, s-au gîndit că eram nemulțumit de ei și atunci mi-au sporit remunerarea și au încercat să mă corupă din punct de vedere sexual“ — aceste declarații sînt făcute de Joao Carneiro Gonçalves, căpitan al Forțelor Aeriene Mozambicane, a cărui istorie este, fără îndoială, una dintre cele mai interesante ce au fost auzite la conferința de presă.

Căpitanul Carneiro Gonçalves este ofițerul mozambican care a reușit să se infiltreze în rețeaua C.I.A. la Maputo și care, timp de 2 ani, furniza „informații“ fără valoare americanilor, informînd de fapt securitatea mozambicană asupra activităților acestei rețele de spionaj.

El s-a prezentat la conferința de presă în ținuta de gală a Forțelor Aeriene și, cînd i-a venit rîndul să vorbească, a ieșit din mijlocul participanților pentru a ocupa un loc la masă, alături de ministrul informațiilor și de alte personalități oficiale care se aflau acolo și și-a povestit „istoria sa“ cu voce fermă și fără ezitări.

„Numele meu este Joao Carneiro Gonçalves. Sînt căpitan pilot-aviator al Forțelor Aeriene din Mozambic, membru al partidului și comunist” — a început el, subliniind în continuare — „Magalhaes era numele de cod folosit de securitatea mozambicană, SNASP. Cu ocazia mai multor contacte cu ofițerii C.I.A. în R. P. Mozambic, numai ei aveau nume de cod, eu îmi foloseam propriul meu nume”.

Recrutarea: Gonçalves a relatat apoi că într-o zi de sărbătoare a anului 1976 a fost contactat de un cetățean american cu numele Walter Caetano de Andrade, în realitate ofițer C.I.A., care venise la Maputo în mod expres pentru a recruta agenți. Cîteva întrebări ale ofițerului C.I.A. i-au creat suspiciuni, ce s-au accentuat în ziua următoare, cînd americanul l-a invitat pentru a cina împreună. Carneiro Gonçalves a acceptat invitația, pentru a stabili intențiile americanului. I-au spus, de asemenea, să fie de acord cu orice propunere pe care eventual celălalt i-ar face-o.

După acea cină, care a avut loc la restaurantul „El Greco”, Andrade l-a invitat la el acasă, unde a continuat conversația pînă la ora 5 dimineața. În timpul acestei conversații și după ce i-a ascultat opinia despre America, ofițerul C.I.A. i-a spus că: „guvernul R. P. Mozambic este un guvern de negri rasiști, bazat în principal pe tribalism. Pentru acest motiv, albiilor vor trebui să plece din momentul în care guvernul și partidul nu vor mai avea nevoie de ei, deoarece îi va expulza din Mozambic, sau chiar îi va împușca. Din acest motiv, a adăugat ofițerul C.I.A., albiilor rezidenți în Mozambic au cerut spri-

jinul guvernului S.U.A. și cei care vor colabora cu ei vor fi primii salvați etc., etc.”.

Interesele C.I.A.

Chiar în acea conversație, Walter Caetano a încercat să culegă informații cu caracter militar despre șeful statului și alți conducători. A vrut să cunoască, de asemenea, posibilele contradicții pe care Carneiro Gonçalves le are cu șefii săi direcți, ambițiile personale, dificultățile sale financiare etc. În final i-a propus să furnizeze informații despre:

— președintele Samora Moises Machel;

— aspecte militare referitoare la Forțele Aeriene Mozambicane;

— informații cu caracter general despre Statul-Major General al F.P.L.M.;

— informații despre cooperarea militară cu țări socialiste.

Așa a început recrutarea acestui ofițer al F.P.L.M. care, în realitate, a penetrat rețeaua C.I.A. și a furnizat SNASP informații despre ea. Mai târziu, cîștigînd încrederea C.I.A., aceasta a început să-l plătească cu dolari.

„Începînd cu acea perioadă, eu penetrasem în sînul C.I.A. în serviciul și pentru apărarea intereselor revoluției mozambicane — a adăugat Carneiro Gonçalves. În timpul îndelungatului său contact cu C.I.A., aceasta s-a interesat constant de activitatea președintelui Samora Machel, prioritar de deplasările sale — deoarece Carneiro Gonçalves era unul din piloții prezidențiali. Interesul C.I.A. în acest mediu duce la concluzia că a-

genția americană de spionaj culegea informații pentru un eventual viitor atentat contra vieții conducătorului mozambican.

Șampanie, whisky și muzică

Legătura era realizată prin intermediul lui Frederic Wattering, ofițer, în acea perioadă, al rezidenței C.I.A. la Maputo care se mășca, și își dădea numele de „Robert”. Mai târziu, întrucît C.I.A. era convinsă că noul „agent” nu era mulțumit de omul de legătură, i-a sporit acestuia remunerația, pe de o parte; iar pe de alta, i-a prezentat o „damă” Shirley Smith, care l-a și invitat să cîneze în locuința sa. „Aici mă așteptau șampanie, whisky și muzică suavă” — își amintește Carneiro Gonçalves — care a descris tentativa de corupție sexuală

căreia i-a fost țintă din partea acestei femei.

C.I.A. s-a convins însă că „agentul” său nu i-a furnizat nici o informație care să valoreze ceva. Cei trei ani de legătură cu C.I.A. i-au permis securității mozambicane să cunoască în amănunt interesele acestei agenții de spionaj în mediul militar și în alte medii din țară.

Fiind întrebat de ziaristi dacă avea vreo probă directă a legăturii C.I.A. cu BOSS, căpitanul Carneiro Gonçalves a răspuns: „Într-o zi, cînd am întrebat legătura mea cum voi fi apărât în situația în care voi fi descoperit, aceasta mi-a spus că, în caz de urgență, va trebui să încerc să fug cu avionul în Africa de Sud unde, a adăugat, voi fi bine primit”.

(va urma)

Maior Harie FILIP

remarcat prin capturarea lui Adolf Eichmann, organizatorul lagărelor de concentrare naziste. Succesorul lui Eitan, Amiran Nir, fost corespondent militar al televiziunii israeliene și un apropiat al primului-ministru Shimon Peres, a decis recrutarea, în aprilie 1985, a lui Jonathan Pollard. Autorii recrutării: Josy Yagour, atașat științific al Ambasadei Israelului, și Ilan Dor, avînd aceeași funcție la consulatul de la New York. Ei i-au oferit o retribuție de 2500 dolari pe lună.

Pentru israelieni, valoarea lui Jonathan Pollard era inestimabilă, el fiind cadru al serviciului de informații al marinei americane și cu acces la coduri militare ultrasecrete. Și astfel, operațiunea „Cactus“ a demarat: Pollard a furnizat israelienilor o serie de informații de primă importanță: mișcările flotei a șasea a S.U.A. în Marea Mediterană; itinerariile avioanelor de spionaj americane deasupra Orientului Mijlociu; noi metode de luptă antiteroristă experimentate în S.U.A.; observații americane cu privire la pozițiile trupelor iordaniene și egiptene.

Pălăvrăgeala și lăudăroșenia lui Pollard l-au făcut, după doi ani, să intre în atenția F.B.I.-ului. La percheziția efectuată la domiciliul său au fost găsite documente secrete.

Cazul Pollard a creat numeroase incurcături la nivel diplomatic. Astfel, se acceptă principiul că Statele Unite și Israel, ca țări prietene, se abțin de la orice activitate de spionaj reciproc. Strînsa și diversă cooperare militară dintre cele două state face ca o atare activitate să fie lipsită de obiect. Desigur, S.U.A. nu trimit Israelului toate informațiile pe care le dețin și nici nu îi acordă acces la fotografiile luate de sateliții-spioni americani. F.B.I.-ul consideră însă că riscurile politice sînt prea mari pentru ca S.U.A. sau Israelul să desfășoare acțiuni de spionaj bilateral, astfel că și-a manifestat prin Departamentul de Stat „consternarea“, cerînd măsuri severe împotriva vinovaților și returnarea documentelor secrete furate.

În replică, israelienii și-au manifestat mirarea față de amploarea dată de S.U.A. acestui caz, amintind că, din 1981, cinci afaceri de spionaj american pe teritoriul Israelului au fost rezolvate fără publicitate, prin expulzarea discretă a agenților Statelor Unite.

În martie 1987, Pollard Jay Jonathan a fost condamnat la închisoare pe viață. Rafael Eitan, ofițerul de informații israelian care s-a ocupat de agentul Pollard, a fost îndepărtat din postul său de șef al unei unități de informații din Ministerul Apărării. Guvernul de la Tel-Aviv are în vedere măsuri de prevenire a unor cazuri similare, precunizînd o reformă a direcției speciale care s-a ocupat cu cazuri de spionaj militar peste hotarele Israelului.